DAVADAN DÖNENLERİN MESAJI:
MHP saflarını terkedenler:
ÖLDÜRÜLMEKTEN KORKMUYORUZ
BUGÜN 2. SAYFADA

Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
CUMARTESİ 28 EKİM 1978
250 KURUŞ

OMUZDA TÜFEK, ELDE ÇAPA DEMOKRATİK KAMBOÇYA

MEHMET ATABERK
NURİ ÇOLAKOĞLU'NUN
KAMBOÇYA İZLENİMLERİ

- Bekar genç kız ve erkeklerden oluşan "Seyyar üretim tugayları"
- Tarım üretiminin temeli olan kooperatifler aynı zamanda halk iktidarının da temeli
- Tatil günleri, 10'unda, 20'sinde ve 30'unda olmak üzere ayda 3 gün

PAZARTESİ BAŞLIYORUZ

Cumhuriyet Bayramı bugün öğleden sonra törenlerle kutlanıyor

ANKARA (AA)
Cumhuriyetin kuruluşunun 55. yıldönümü bugün saat 12.00'den itibaren bütün yurtta, Kıbrıs'ta ve dış temsilciliklerimizde yapılacak törenlerle kutlanacak.

Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla, Ankara'daki ilk tören yarın saat 09.00'da Anıtkabir'de yapılacak. Cumhurbaşkanı, Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi Başkanları, Başbakan, ana muhalfet partisi başkanı, Genelkurmay Başkanı, Bakanlar, Yüksek Yargı Organları Başkanları, Kuvvet Komutanları Anıtkabir'i ziyaret ederek çelenk koyacak ve Atatürk'ün huzurunda saygı duruşunda bulunacaklar.

Anıtkabir'de yapılan törenden sonra Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, saat 10'da TBMM'de yapılacak kutlamaları kabul edecek.

Cumhuriyet Bayramı dolayısıyla Hipodrom'da düzenlenecek geçit töreni ise saat 14.00'de Cumhurbaşkanı'nın birlik ve okulları denetlemesinden sonra başlayacak. Kutlama törenleri saat 20.00'de başlayacak fener alayları ile sürdürülecek.

(Devamı Sa.7, Sü.4'de)

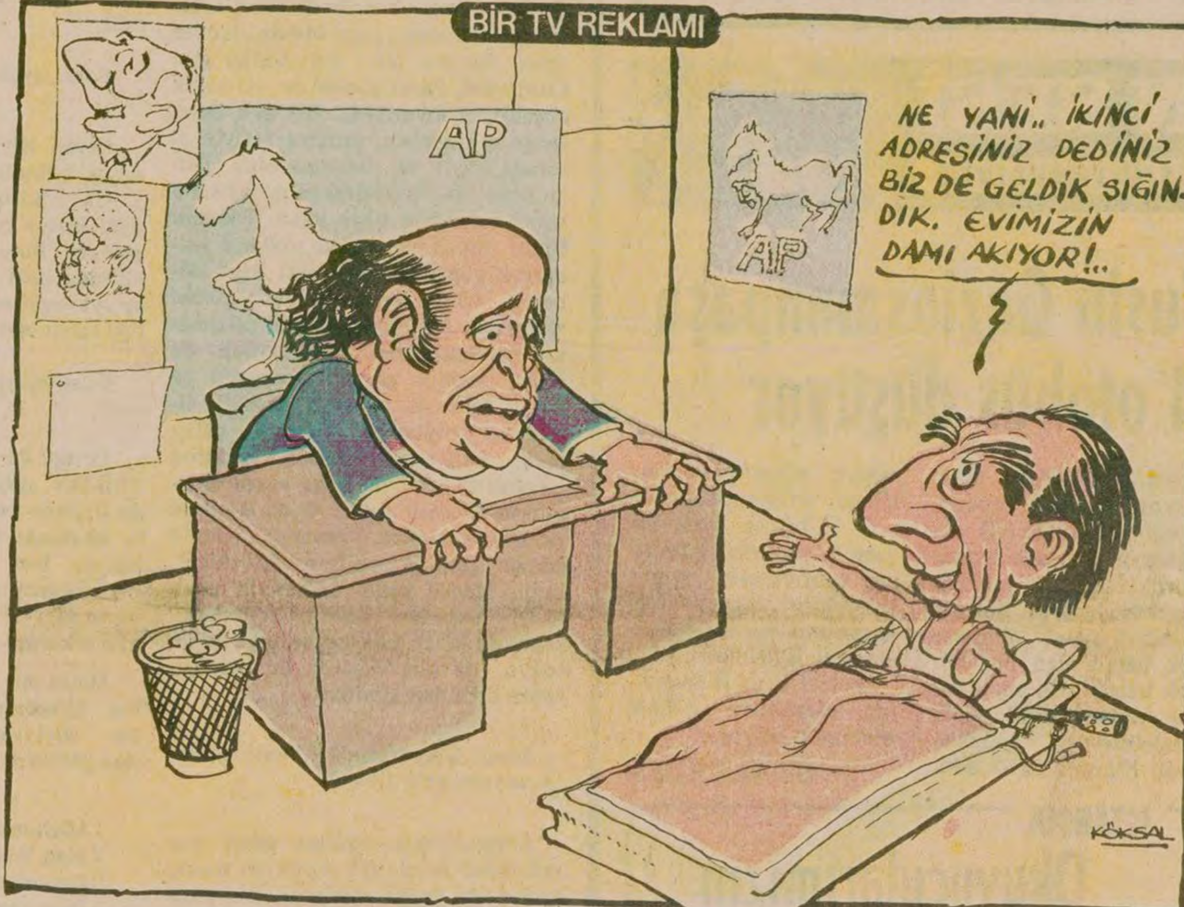
Belediye Başkanının yaralanmasından sonra

MHP'LİLER BİNGÖL'DE İŞYERLERİNİ TAHRİP ETTİLER

Şimdi sıra Bingöl'de mi?

- *MHP'li Avni Çarsancaklı'nın Eylül ayında Bingöl'e gelmesinden sonra, komandolar Kıbrıs mahallesini silahla taramışlardı*
- Bingöl'de zarar 8 milyon lira
- Prof. Karafakıoğlu'nun öldürülmesinden sanık MHP'li üç faşistten ikisi tutuklandı
- Kartal Cevizli'de bir öğrenci öldürüldü

7.SAYFADA

MSP'li Emre, parti liderlerini anarşiye karşı bir araya gelmeye çağırdı

ANKARA (AA)
MSP Genel Başkan Yardımcısı Süleyman Arif Emre, dün verdiği demeçte siyasi parti liderlerinin anarşi konusunda bir araya gelmeleri için çağrıda bulundu.

Diğer ülkelerde soruna bu yolla çözüm bulunduğunu hatırlatan Emre, bu konuda şu görüşleri ifade etti:

"Diğer ülkelerde anarşi, terör ve her türlü kaba kuvvet gösterisi, partilerin ve partileri idare eden liderlerin bir araya gelmesi sonucu alınan müşterek tedbirlerle

(Devamı Sa.7, Sü.5'de)

İlaç darlığından ölen olmadığını öne süren

Tan: "İlaç alamadığı için ölenler var" dedi

- Tam gün çalışacak doktorları bir kurul saptayacak

VAN (AA)
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Mete Tan, "Türkiye'de ilaç darlığından ölen olmadığnı, buna karşılık, ilaç alamadıkları için ölenler bulunduğunu" söyledi.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Tan, Başbakan Bülent Ecevit'le Ankara'dan Van'a giderken gazetecilerle uçakta bir sohbet yaptı. Tan, Türkiye'nin bir yıllık ilaç açğının 100 milyon dolar olduğunu belirterek, bugüne kadar altı milyon dolarla ilaç hammaddesi ithalini idare etmeye çalıştıklarını söyledi.

(Devamı Sa.7, Sü.5'de)

Millet Meclisi 30 Ekimde toplantıya çağrıldı

ANKARA(ANKA)
Millet Meclisi Başkanlığı, meclisi 30 Ekim günü olağanüstü toplantıya çağırdı.

Millet Meclisi Başkanlığından yapılan açıklamada, Cumhuriyet Senatosunun olağanüstü toplantıya çağırıldığını, bu çağrı doğrultusunda Anayasa'nın 83 maddesine göre Millet Meclisinin de toplanması gerektiği açıklandı.

"Ecevit'e suikast" davasına devam edildi

Çiğli olayı ile ilgili yayınımız doğrulandı

- Zürih Tıp Fakültesince hazırlanan ve bugünkü duruşmada okunan raporda, patlayan merminin içinde kesin öldürücü etkisi olan "Siyanür" zehiri bulunduğu, olayda yaralanan Mehmet İsvan'ın ömür boyu sakat kalacağı" açıklandı.
- Toplum Polisi İsmet Çetin ile, haklarında dava açılan İzmir Eski Emniyet Müdürü, Toplum Polis Müdürü ile iki polis şefi duruşmaya gelmediler.

İZMİR (ÖZEL)
CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e Genel Seçimler öncesi Çiğli Hava alanında yapılan suikastla ilgili duruşmaya dün Menemen Asliye Ceza Mahkemesinde bakıldı. Mahkeme Mehmet İsvan'ın avukatı Nevzat Akın'ın talebi üzerine 21 Kasım tarihine ertelendi.

Duruşma nedeniyle gazetemizin Kontrgerilla yayını sırasında özel bir önemle üzerinde durduğu Çiğli suikastı olayı kamuoyunda yeniden alevlendi. Yayınımız sırasında olayın suikast olduğunu kanıtlamak için açıkladığımız bütün belgeler ipuçları mahkeme sırasında bir kere daha doğrulandı.

Menemen Asliye Ceza Mahkemesindeki duruşmaya, taammüden adam öldürmeye teşebbüsten yargılanan sanık

(Devamı Sa.7, Sü.9'da)

Aydınlık
Uygurlar ve Kazaklar arasında
DÖRT DİLDE YAYINLANAN GÜNLÜK GAZETE

8. Sayfamızda

KIBRIS TÜRK MECLİSİNDE KONTRGERİLLA KONUSU ENGELLENMEK İSTENİYOR

LEFKOŞE (AA)
Oğuz Ramadan Korhan başkanlığında toplanan 40 sandalyeli Federe Meclis, önceki gün geç saatlere kadar yaptığı çalışmalarda, Turizm, 1978 yılı Ek Bütçe yasa tasarılarını onaylarken, Kontrgerilla konusundaki görüşme açılmadı.

Muhalefetteki milletvekilleri, gündemin sürekli yüklü tutulmak suretiyle Kontrgerilla konusunun ertelendiğini, 2 Kasımda yapılacak toplantıda görüşülmesinin şüpheli olduğunu belirttiler.

YORUM

DEMİREL ATI YOKUŞA SÜRÜYOR

Türkiye'nin temel sorunu anarşinin önlenmesi ve kaynaklarının kurutulmasıdır. Ecevit'le Demirel dün bu sorunu tartıştılar ve kendi deyimleriyle "teşhiste anlaşamadılar"

Anlaşamadıkları "teşhis"in temel noktası MHP'dir. Dünkü görüşmelerin sonucu Demirel'in Türkeş'ten henüz elini çekmek niyetinde olmadığıdır. AP Genel Başkanı bu davranışıyla atı yokuşa sürmektedir. Ama atın bu yokuşu nasıl çıkacağı merak konusudur.

Şartlar Demirel'in izlediği siyasetin zıddına gelişmektedir. Toplumdaki bütün güçler içinde MHP'den hesap sorulması fikri yaygınlaşmaktadır. Demirel'in tutumu onu bugüne kadar destekleyen çevrelerin de tepkisine yol açmaktadır Zaman Türkeş'in aleyhine işlerken ondan elini çekmeyen Demirel'in de aleyhine işlemektedir.

Ecevit'e gelince o üstü kapalı da olsa MHP'ye

(Devamı Sa. 7, Sü. 9'da)

Hükümetin olayları önleyemediğini söyleyen

Elazığ CHP il yöneticileri istifa etti

ELAZIĞ (ÖZEL)
Elazığ CHP İl Yöneticileri "Hükümetin Elazığ'da meydana gelen olayların üzerine gitmekte pasif kaldığı, İl Yöneticilerinin taleplerine kulaklarını tıkayarak İçişleri ve Devlet Bakanlığı'na yerleşmiş bürokratların isteklerine göre hareket ettiği" gerekçesiyle istifa ettiler.

Edinilen bilgilere göre CHP yöneticilerinden Haki Kişioğlu kısa bir süre önce "yönetimde etkin olamadığını, davulun yöneticilerin omuzunda, tokmağın ise başkalarının elinde olduğunu" söyleyerek istifa etti. Bunun üzerine Elazığ CHP İl Yöneticisi Avukat Hayrettin Kent, CHP İl Sekreteri Avukat Emirali Kal, Sayman Avukat Mehmet Özmen ve yönetim kurulu üyesi Korkmaz İşgüzel'den oluşan bir heyet Ankara'ya giderek Genel Merkez'le görüştü. Görüşmenin sonunda olumlu sonuç alınamadığından yöneticiler 24 Ekim günü istifa dilekçelerini CHP

(Devamı Sa.7, Sü.5'de)

TİKP KURUCUSU MEHMET ÇETİN'İN KATLEDİLMESİ DAVASI GÖRÜLDÜ

5. Sayfada

Ecevit: "Türkeş'le görüşmek için henüz karar vermedim"

Bülent Ecevit dün Çaldıran İlçesinde halka hitaben yaptığı konuşmada muhalefeti eleştirdi.

- MHP hakkındaki dosya Başsavcılıkta incelenirken Ecevit'in açık tutum almaması tepkiyle karşılanıyor
- Celal Bayar: "Ecevit-Demirel görüşmesi boşuna vakit kaybıdır"
- Ecevit, Van'da yaptığı konuşmada, "baştakiler mücadeleyi sert tutarlarsa, okullarda öğrenciler birbirini vurur" dedi
- Muhabirimiz Ecevit'in Van gezisine de götürülmedi

ANKARA (ÖZEL)
Önceki gün yapılan Ecevit-Demirel görüşmesinin yankıları sürüyor. Diyalogun Demirel'in olumsuz tutumu nedeniyle sonuçsuz kalması kamuoyunda tepkilere yolaçtı.

Ecevit, dün Van'ın ilçelerinde yaptığı konuşmalarda da, Demirel'in tutumunu elestirdi.

Öte yandan Ecevit MHP lideriyle görüşüp görüşmeyeceği şeklindeki bir soruyu ise "Şu ana kadar karar vermediğini, durumu değerlendirip karar vermeye çalışacağını'" söyleyerek yanıtladı. Ecevit'

(Devamı Sa. 7; Sü. 9'da)

Paris'te sürgünde bulunan

Homeyni, "Şah tahtan çekilinceye kadar, hiç bir İran hükümetiyle işbirliği yapılamaz"

- Tahran ve 11 kentte ilan edilen sıkıyönetimi izleyen gösterilerde 50'nin üzerinde İranlı öldürüldü
- İran resmi haber kaynakları, gerçek ölü ve yaralı sayısını açıklamıyor
- Şah, "geçmişte yapılan hatalar düzeltilebilir" dedi

7. sayfamızda

Söylentiler yayılıyor, arkasından cinayetler...

5. Sayfada

Hollanda'nın en büyük gazetesi DE TELEGRAAF:

"Türkeş faşizme davetiye çıkarıyor"

UTREÖHT (ÖZEL)
Hollanda'nın en büyük gazetesi De Telegraaf, Türkiye hakkında yayınladığı bir sayfalık yorumda, "Kendisine Başbuğ dedirten Albay Alpaslan Türkeş'in "Milliyetçi Hareket grubunun en tehlikeli grup olduğunu" belirtiyor.

Türkiye hakkında çok az haber çıkan bu günlük gazetedeki yazıda ısrarla "Türkiye'deki dev-

(Devamı Sa.7, Sü.4'de)

FİKİR MEYDANI

"Bölücülük" mantığı

Yalçın Çakıcı
Türkiye İşçi Köylü Partisi Diyarbakır İl Örgütü Yöneticisi

Türkiye bu gün siyasal gelişmelerin hızla berraklaştığı bir dönemi yaşamaktadır. Her gün birbiri peşisıra meydana gelen bir sürü olay bu berraklaşmayı daha da hızlandırmaktadır. Türkiye'deki bütün siyasal güçler, her gün ortaya çıkan bu iç ve dış olaylar karşısında farklı tavırlar almakta. Bu durum başta hakim sınıflar olmak üzere, ara güçlerin de kendi aralarında bölünmelerine neden olmakta ve yeni yeni saflaşmaların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

Bu gün toplumumuz, bir taraftan; içerde, MHP ve "TKP" gibi beşinci kol mihraklarının kaynağını oluşturdukları karşı-devrimci anarşi ve terörle sindirilmek istenirken; diğer taraftan da hakim sınıfların Kıbrıs, Ege sorunu gibi dış meselelerin çözümü konusunda süper devletlere karşı izledikleri teslimiyet politikası sonucu, milli bağımsızlığımızı ve bölge barışını tehlikeye düşürücü bir yöne götürülmek istenmektedir.

İşte bu durum bir taraftan AP, CHP, MSP gibi en büyük siyasal partiler içinde bölünmelere neden olurken, diğer taraftan da toplum içindeki karanlık güçlerin (beşinci kol mihraklarının; MHP, sahte TKP, Kontrgerilla gibi) kitlelerden tecrit olmalarına ve köşeye sıkışmalarına neden olmaktadır. Köşeye sıkışan bu karanlık güçler, bu sefer de amaçlarına ulaşabilmek için toplum içerisindeki her huzursuzluk kaynağının üstüne üstüne gitmekte ve her çıbanı kanatmak için fırsat kollamaktadırlar. Onlar iyi kötü ayrımı yapmadan, her şeyi tahrip etmekten, toplumu kamplara ayırmaktan, bölücülükten ve her türlü yıkıcılıktan yanadırlar.

Bu fesat mihrakları, bugün. Kürt milli meselesi konusunda da aynı tutum içindedirler. Onlar, Türkiye'de iki milliyetten 45 milyon halkımızın, bugün iki süper devlete karşı "milli eşitlik" ve "özgürlük" temelinde sağlanması gereken birliğini baltalamaktadırlar. Çünkü onlar hakim sınıfların bu konudaki zaaflarını çok iyi bilmektedirler. Yıllardır Kürt milleti üzerinde milli zulüm politikası izleyen hakim sınıflar, Türkiye'de ne zaman büyük emperyalist devletler karşısında birlik meselesi gündeme gelse, hep bir ağızdan "bölücülük" yaygarası başlatmaktadırlar.

İşte bugün üzerinde durulması gereken en önemli meselelerden birisi de budur. Çünkü bugün bu karanlık güçlerle beraber, hakim sınıfların bazı kesimlerinin sözcülüğünü üstlenmiş birtakım yayın organları da yeni yeni kampanyalarla bir bölücülük korosu başlatmışlardır.

Türkiye'de bugün gerçekten bölücülük tehlikesi vardır. Hem de milli bağımsızlığımızı çok belirgin bir biçimde tehdit etmektedir.

Ancak bu bölücülük tehlikesi nereden gelmektedir ve neyi amaçlamaktadır? Bundan yarar umanlar kimlerdir? Ve bu politikayı bugün kimler kışkırtmaktadır? Ya da bu tür politikalara kimler nasıl alet olmaktadır?

İşte meselenin canalıcı özünü bu sorulara verilecek cevaplar tayin etmektedir. Ben bugün bu açıdan Hürriyet gazetesinin son zamanlarda yoğun bir biçimde başlattığı "bölücülük" kampanyalarını ele almak istiyorum.

İtiraf etmek gerekir ki, bugün Türkiye'de "bölücülük" yaygarasını en usta yöntemlerle ısrarlı bir şekilde sürdüren büyük tirajlı gazetelerin başını Hürriyet gazetesi çekmektedir. Hürriyet gazetesinin bundan birkaç ay evvelinden beri yürüttüğü çeşitli kampanyalar bilindiği gibi ilk zamanlar bazı hayali gizli örgütlerin (SAVAK, KAWA, MAOCU vs.) Doğuda Kürtleri ayaklandırması gibi kasıtlı haberler şeklindeydi. O dönemde MİT içindeki bazı çevreler birbirleriyle hesaplaşıyordu. Hürriyet gazetesinin bu yayını, bir taraftan, gerçekten de ülkemizin milli bağımsızlığını azgınca tehdit eden Rus emperyalizminin bölücü emellerini gizlerken, diğer taraftan da hem ülke içinde, hem de ülke dışında Kürt, Ermeni, Yunan, İran düşmanlığı yaratarak halklar arasında kin ve nefret tohumları ekmeye çalışmaktaydı. Ancak aradan çok zaman geçmemesine rağmen gelişen somut olaylar Hürriyet gazetesini yalanladı. Bilindiği gibi Hürriyet gazetesinin bu tür yayınları daha devam ederken Kürdistan'da gerçekten de bölücü faaliyetler yoğunlaştı ve bu doğrultuda çok önemli olaylar meydana geldi. Ancak bu olayları yaratanlar, Hürriyet gazetesinin iddia ettiği gibi ne "KAWA"cılar, ne SAVAK ne de "MAOCU"lar olmadı. Aksine Rus emperyalizminin yeminli uşakları ve beşinci kolu olan Talabaniciler oldu. Yaz aylarına doğru sınırlarımızdan içeriye binlerce silahlı paralı askerleriyle girerek, köyleri yağmalayan ve bölgedeki Kürt halkı üzerinde silahlı terör estiren bu Rus uşaklarıydı. O dönemde bu olaylar bütün dünyada yankılar uyandırarak cereyan ederken, Hürriyet gazetesi ne yaptı? Hürriyet gazetesi bütün bu olaylar karşısında ısrarlı bir şekilde sustu. Eğer o, bölücülüğe karşı birlikten yana idiyse, neden sınırlarımızı ihlal ederek, milli bağımsızlığımızı ve toprak bütünlüğümüzü açıkça çiğneyen bu azgın beşinci kol çetelerine karşı kampanya açmadı? Neden bu çetelere destek olduğunu açıkça ilan eden Rus emperyalizmine karşı mücadele etmedi? Ve bütün bu gelişmeler karşısında sustu.

Bugün Türkiye'de anarşinin kaynağından tutun, hayat pahalılığına, işçi ücretlerinin dondurulmasından tutun. Kıbrıs sorununa, Ege sorunu, kadar toplumu rahatsız eden her sorunun altında nasıl dış mihraklar (iki süper devlet ABD ve Rusya) varsa, bölücülük sorununun altında da aynı mihraklar vardır.

Hürriyet gazetesi bölücülüğü dış mihraklarda aramak yerine, dolmuşlarda çalınan Kürtçe türkü ve şarkılarda, ya da kanatlı jandarmanın yaptığı gibi çocukların beşiklerinde aramaktadır. Bu aradığınız şey ise bölücülük değildir. Bu bir halkın kendi diliyle, kendi türkü ve şarkılarını söyleme isteğidir. Sizin asıl korktuğunuz ve gocunduğunuz budur. Yoksa bölücülük değil.

Aydınlık meclisi

MHP saflarını terkedenler:

ÖLDÜRÜLMEKTEN KORKMUYORUZ! (1)

Güner Güngör

Soru: Ülkü Ocaklarında adam kazanmak için nasıl bir yöntem uygulanıyor?

Cevap: Bizler din konusunda hassas kimseleriz. 1974-1975 yılında Samsun Tarım Meslek Lisesine girdim. O zamanlar CHP Sempatizanıydım. Daha sonraları siyasi konularda geri olduğumdan, Ülkü Ocaklarının etkisinde kaldım. Beni etkiledikten sonra Ülkü Ocaklarına götürmeye başladılar. Burada düzenlenen seminerlere katıldım. Seminerlerde genellikle din konusu işleniyordu. Dinin üzerimizdeki etkileri nedeniyle onlara daha fazla sempati duymaya başladım. Halkın çıkarlarını savunan devrimcilere karşı, bizleri kullanmak için sık sık, sosyalizmde kadının ortak olduğunu söylüyorlardı. Bu tür şeyler bizi daha da etkiliyordu. Tüm bu söylenenler sadece adam kazanmak için yapılıyordu.

Sık sık ezilenden yana olduklarını söyleyen ülkücülerin, hiç de ezilenden yana olmadıklarını gördüm. Toprak Reformu Müsteşarlığında çalıştığımda kendileri ispatlamış oldular. Şöyle ki: Urfa'nın Hilvan Kazasına bağlı Bölükbaşı köyünde Toprak reformuna bağlı 7 no'lu DOĞRULAR Kooperatifinde çalışıyordum. İşçiler sekiz saatten fazla çalıştıkları gibi Cumartesi, Pazar günleri de çalışmak zorunda kalıyorlardı. Bir gün buna karşı çıktığımda, şantiye şefiyle aramda şöyle bir tartışma oldu. Ben işçilere "Bu Cumartesi çalışmayacaksınız, mesuliyet bana aittir." dedim. Bunu duyan ve çeşitli yollarla yolsuzluk yapan şantiye şefi bana dönerek "Niçin sen mesuliyeti üzerine alıyorsun. İşçiler eşşek gibi çalışmaya mecburdurlar." dedi. Ben de buna karşılık olarak Cumartesi ve Pazar tatilinin en tabii hakları olduğunu söyledim. "Canın çalışmak istiyorsa atlarsın traktöre çalışırsın". dedim. Daha sonra Kooperatif müdürü geldi. O da işçilerin çalıştırılmasından yanaydı. Gerek müdür gerekse şantiye şefi MHP'liydi. Müdür kendi arabasıyla refah içinde yaşarken elbette işçileri düşünemezdi. Üstelik savunduğu ideolojiye de ters düşerdi. Bu olaydan sonra Urfa'dan ayrıldım.

Soru: Sempatizanlar nasıl kadro durumuna getiriliyor?

Cevap: Sempatizanlara genel olarak faşist ideolojiyi verdikten sonra, üyeler iki gruba ayrılıyor. Bir grup eğitimci, diğer grup ise eylemci olur. Eğitimciler mecbur kalmadıkça eylemlere girmezler. Bunlar sempatizanları eğitmek için görevlendirilirler. Tabii yetenekli olanlar seçiliyordu.

Eylemlere yeni gelen sempatizanları götürmezler. Bunlara kaba kuvvetle mücadele edileceği kavratılınca eylemlere götürülür. Bunlara büyük bir komünist düşmanlığı aşılanır. Böylece o kişi kendiliğinden eylemlere girişir. Örneğin ben Samsun Tarım Meslek Lisesinde öğrenciyken okula yeni gelen devrimci bir arkadaş "Hergün" gazetesini almadığı için kendisini dövdüm. Yine okulda saldırıların başını ben çekiyordum. Bir çok öğrenciyi dövdüm. Onları çeşitli yollarla Ülkü Ocakları saflarına çektim. Ülkü Ocaklarının gerçek yüzünü gören bir kişi olarak onların da bir gün o safları terkedeceklerini ve devrimci saflara katılacaklarına inanıyorum. Çünkü yalan dolanla kandırdıkları kişiler kime hizmet ettiklerini bir gün anlayacaklardır.

Soru: Nasıl bir disiplin uygulanıyor?

Cevap: Ülkücülerde disiplin, sevgi ve saygı, astların, üstlerinin yanında put gibi durması demektir. Bu da başkanın kendi altındaki kişiler üzerinde kurmuş olduğu bir diktatörlükten ibarettir.

Zaten verdikleri seminerlerde devrimcileri susturmak için büyük bir diktatörlük kurulması gerektiğini belirtiyorlar. Örgütlerde başkan ne dediyse o olur. Onun dışında kimse kendi başına hareket edemez. Hareket ettiği taktirde o kişiye veya kişilere karşı hiç bir yardımda bulunulmaz, hatta ona kızılır, dövülür. Üyelerden her ay belirli bir oranda aidat alınır. Vermeyenlerden zorla alınır. Bir yıl aidat vermeyenler olursa üyelikten ihraç edilirler. Örneğin Urfa'da benden aidat istediler. Önce vermek istemedim. Çünkü aldığım para bana az geliyordu. Fakat vermeye mecbursun deyince, benden istenilenden daha fazlasını kızarak verdim.

Yine ilginç bir örnek 1977 yılının Ocak ayında istifa mektubumu Akkuş Ülkü Ocaklarına bildirdim. Genel Merkeze bildireceklerini söyleyince geri aldım. Fakat aidatları ödemediğim için üyelikten ihraç edildim. Yıllık olağan kongreye de katılmadım. İlerde bana karşı bir saldırı düzenlenirse bunun sorumlusu Ülkü Ocaklarıdır.

Soru: Örgütlenmede hiyerarşi nasıl?

Cevap: Hiyerarşide belirleyici olan siyasi bilinçtir. Bir başkanın en az 9 ışık doktrinini bilmesi ve karşısındaki kişiye iyi bir şekilde aktarması gerekir. Bunun yanında eylemciler içinden gizli olarak seçilen başkan, en iyi örgütleyici ve yönlendirici kişiliğe sahip olmalıdır.

Soru: Hangi saldırılarda yer aldınız?

Cevap: İlk olarak Samsun'daki Töb-Der şubesine yapılan saldırının en önünde yer aldım. Fakat genellikle okuldaki tüm saldırıları ben başlatıyor, ben yönetiyordum. Olayları ben çıkartıyordum, fakat öyle davranıyordum ki olayı sanki karşımdaki kişi çıkartmış gibi oluyordu.

Diğer bir nokta ise yemeklerde hiç kimsenin söyletemediği duayı ben söyletiyordum. Söylettirdiğim dua şöyleydi.

"Allahımıza hamd olsun.
Vatan Millet sağ olsun
Düşmanlarımız kahrolsun
Afiyet olsun"

Soru: Tehdit edildiniz mi?

Cevap: Ülkü Ocaklılar beni gördüklerinde takılmak istiyorlar. Ancak ben her hangi bir olaya meydan vermiyorum. Beni "Halkın Gücü" adlı oyunda gördükten sonra bana kafa salladılar. Gelen haberlere göre bana kanca taktıklarını söylüyorlarmış. Bir gün bana birşey olursa sorumluları Ülkü Ocakları olacaktır.

Son olarak Ülkü Ocaklarına üye olanlara ve sempati duyanlara bir çağrı yapmak istiyorum. Kime hizmet ettiğinizi, kimin saflarında çalıştığınızı, araştırın ve düşünün. Ona göre kendinize yeniden bir yön çiziniz. Yukarıda açıkladığım gibi bunların işçilerin, köylülerin ve ezilenlerin yanında değil, onların karşısında yer aldıklarını gördüm. Bir gün sizin de bunu göreceğinize inanıyorum.

Ben "Davadan döneni vurun" ilkesini hiçe sayarak Ülkü Ocaklarından ayrıldım. Çünkü ezilenlere hizmet istiyorsak, devrimcilerin yanında yer almak gerekir. Sizden de aynı cesareti gösterip o safları terketmenizi bekliyorum. Şerefsiz yaşamaktansa, şerefli bir şekilde ölmek daha iyidir. Ben bu inançtayım.

Elazığ Kapalı Cezaevinde faşist tertip

MAPUSANE ÇEŞMESİ

Armağan Anar
TUMAD-DER GENEL BAŞKANI

14 Ekim 1978 günü saat 12,15 sıralarında MHP'li komandoların saldırısı sonucu meydana gelen çatışmada iki mahkum öldü, 6 mahkum yaralandı. Jandarma 24 saate yakın bir zaman cezaevinin içine giremedi. Olay bir aramadan sonra meydana gelmişti. Olaydan bir önceki gece 8 mahkum kaçmaya yeltenmişti. Ancak cezaevi yöneticileri zamanında davranarak kaçmaya yeltenenleri yakaladı ve başka cezaevlerine sevketmeye çalıştı. Jandarma ondan sonra cezaevini aramaya başladı. Aramada birkaç şiş bulundu. Jandarma aramayı henüz bitirmişken MHP'li komandolar mahkumlara saldırdı. Çıkan olayda iki mahkum öldü, 6 kişide yaralandı.

ÇATIŞMA ÜÇ SAAT SÜRDÜ

Jandarma içeri girebilmek için 3 adet gözyaşartıcı bomba attı. Akşam patlayan bombalardan sonra sabah saat 0.9' da içeri giren jandarma, yaptığı aramada 2 adet tabanca, 30 adet şiş, 20 bıçak. ve muhtelif çaplarda 49 adet tabanca mermisi buldu. Bunları yazan 18 Ekim 1978 günlü jandarma bülteni, durumun sakinleştiğini de yazıyordu.

İki kişinin ölmesi, 30 şiş, 20 bıçak, iki tabanca ve 49 merminin cezaevinde bulunması bir tesadüf olabilirrmiydi? 14 Ekim günü devlet hastanesi önünde toplanan halk ve mahkumların yakınları jandarma komutanına" "Cezaevine nasıl oluyor da silah giriyor" diye soruyorlardı. Bu nasıl oluyordu? Tesadüf değildiyse kim yapıyordu? Nasıl yapıyordu? Neden engellenmiyordu? Cezaevinin güvenliğinden sorumlu bütün yetkililer, Vali, Savcı, Bakanlık susuyorlardı.

Olaydan dört gün sonra çarşamba günü görüşmede mahkumlar hâlâ olayın etkisi altındaydılar. Mahkumlar demir parmaklıklar ve tel örgülerdeki kurşun izlerini göstererek "Çatışma üç saat sürdü. Bölümler arasında saatlerce kurşun patladı. Yaralılarla kimse ilgilenmedi. Jandarma da içeri girmedi. Yaralılar saatlerce kendi başlarına kaldılar" dediler.

MHP'Lİ KOMANDOLAR SALDIRIYOR

"Gece 00.03'te kaçmaya çalışan bir grup mahkum yakalandı. Bu mahkumlar sol bölümde kalıyorlardı. Savcılık onların başka yerlere sevkedilmesine karar verdi. Ayrıca jandarma cezaevinde arama yaptı. Jandarma aramayı bitirmiş çıkmışken, "Sağ bölüm 7'inci koğuştaki mahkumlara pencereden ateş edildi. Pencerenin dışı bahçe. 7'inci koğuşta o anda 3 kişi vardı. İbrahim Öcal, Celal Erdoğan ve Mustafa Eraslan. Üçü de yaralandı. İbrahim Öcal o sırada yatıyordu. Kurşunlar kafasına isabet etti. Celal Erdoğan ve Mustafa Eraslan çalışıyorlardı. Celal Erdoğan şakağından, Mustafa Eraslan'da göğsünden ağır şekilde yaralandılar.

"Bu, aynı yerden aynı koğuşa (7'inci koğuşa) aynı şekilde yapılan ikinci saldırıydı. Cezaevi içinde iki bölüm var. Sag ve sol bölüm. Sağ bölümde genellikle devrimciler, sol bölümde ise MHP'li komandolar kalır. Bir süre önce de MHP'li komandolar, sol bölümün bahçesinden sağ bölüm kuyruk kısmında bulunan 7'inci koğuşa pencereden ateş etmiş Hamza Karakuş ve Ayhan Korkut adlı mahkumlar çeşitli yerlerinden yaralanmışlardı. 14 Ekim günü meydana gelen olay da bir öncekinin devamı ve benzeri idi." Mahkumlar bunları anlattıktan sonra şunları söylediler.

"Ondan sonra da sol bölümden sağ bölüme doğru ateş etmeye başladılar. Adam ayırmadan ateş ediyorlardı. Olaya kimse müdahale etmeye yanaşmıyordu. Bir ara iki jandarma müdahale etmeye çalıştı. Komandolar onlara da ateş etti. Bunun üzerine jandarma komutanı jandarmaları geri çekti ve kapıları kapattı. Ara kapıdan kimse içeri giremiyordu. Yaralıları bile saatlerce kaldıktan sonra bölümün dış duvarından aşırarak çıkardılar." 3 saat süren çatışmada Hidayet Çelik ... sol koğuşta, Lütfi Engin sağ koğuşta vurularak öldürüldüler.

ADALET BAKANI MAHKUMLARIN SESİNE KULAK VERMEDİ

Olaydan Adalet Bakanı sorumludur.

Olaylar bir tesadüf değildir. Bu olayı MHP'li komandolar idaredeki MHP'li gardiyanlarla elele uzun bir süreden beri hazırladılar. Son zamanlarda MHP'li saldırganları yöneten, birçok saldırı, cinayet ve işkencenin sanığı olarak aranan RAİF ÇİÇEK kendiliğinden teslim olmuştu. RAİF ÇİÇEK'in cezaevine girmesi ile kışkırtmalar ve saldırılar arttı. 26 Ağustos günü bir grup Elazığlı mahkum, Diyarbakırlı Ahmet Bilici'yi şişleyerek yaraladılar. Diyarbakırlı-Elazığlı diye ayırdıkları mahkumları birbirlerine düşürmeye çalıştılar. Bunun sonucu 13 Diyarbakırlı mahkum başka yerlere sevkedildi. Yine 3 Ekim 1978 tarihinde meydana gelen olayları, cezaevi müdürü Yener Kaya 7'inci koğuşa bir tertip sonucu saldırıldığını ve tertibi RAİF ÇİÇEK ve onunla beraber hareket eden komandoların hazırladığını çekingen bir şekilde açıklıyordu. MHP'li gardiyanlarla komandoların elele cezaevini silah deposuna çevirdiklerini ve bundan dolayı kendisi dahil hiç kimsenin can güvenliğinin olmadığını söylüyordu.

27 AĞUSTOSTAKİ YAZI....

Bütün bunlar yetkililer tarafından biliniyordu. Mahkumlar zaman zaman görevli savcıya durumu ilettiler. Savcılık kayıtsız kalınca bakanlığa mektup yazdılar. Hatta 26 Temmuz 1978 tarihinde Adalet Bakanına bir mektup yazan bir mahkum "Cezaevi içinde esrar, hap ve öldürücü aletlerin bol şekilde satıldığını, kendisinin de esrar içicisi olduğunu ve esrarı terketmek istediğini, geçmişte esrar içtiği için esrar ve öldürücü aletler satan şebekeyi bildiğini, silahların ve esrarın nerelerde saklandığını bildiğini, eger Bakanlık araştırmaya girerse bütün bildiklerini açıklayacağını" mektubunda söylüyordu. Ancak aradan geçen dört ay süresince görünen şey şu: Bakanlık mahkumların söylediklerine kulaklarını tıkadı ve tertipçilerin rahat bir şekilde hareket etmesini sağladı.

Adalet Bakanının yazıya kayıtsız kalması üzerine cezaevi içindeki durumu etraflı bir şekilde yazan mahkumlar yazılarını AYDINLIK'a ilettiler. 27 Ağustos 1978 tarihinde çıkan yazıda MHP'lilerin nasıl kışkırtıcılık yaptığını, mahkumlara nasıl baskı yapıldığını ve cezaevi içindeki çirkefliğin sorumlularını yazıyorlardı. Mahkumlar "Esrar, hap ve öldürücü aletler satan bu şebeke idaredeki MHP'li gardiyanlarla eleledir" diyorlardı. Çeşitli olayları sıralayarak yazdıklarını belgeliyorlardı. Mahkumlar çeşitli aramalarda silahların ve uyuşturucu maddelerin yakalanamamasını da gardiyanların tavrına bağlıyorlardı. "Gardiyanlar aramadan kısa bir süre önce mahkumlara arama olacağının haberini veriyorlar ve öldürücü aletleri saklamak için alıyorlar. Aramadan sonra getirip geri veriyorlar" diyorlardı.

Mahkumlar son zamanlarda gardiyan ve idarecilerin içeri giremediklerini de açıklıyor ve MHP'liler idareden temizlensin, idare ile MHP'li komandoların işbirliğine son verilsin şeklinde isteklerini sıraladıktan sonra, bunlar yapılmazsa "Biz burada ölüme mahkumuz" diyorlardı. Aradan bir buçuk ay geçtikten sonra meydana gelen olayda iki kişi hayatlarını kaybetti. Yani bu mahkumiyet iki kişinin ölüm kararını infaz etti. Adalet Bakanının kayıtsızlığı bütün mahkumları ölüme terketmiştir.

KARANLIKTA BIRAKILAN KONULAR

Cezaevindeki mahkumlardan bu silahları kimin içeri getirdiği sorulduğunda, bütün mahkumlar: "Kadın gardiyan Yüksel Yıldırım'ın içeri silah getirdiğini" söylüyorlar.

Biz Yüksel Yıldırım'ın içeri silah sokup sokmadığını bilmiyoruz, Ancak Savcılık, Valilik ve Adalet Bakanlığı birçok sorunu karanlıkta bırakmıştır. Cezaevi içine silahları kim soktu? Kimler aracılığı ile nasıl içeri girdi? Kimler nerelere, nasıl sakladı? Aramalarda neden yakalanmadı? Son aramada yakalanan 30 şiş ve 20 bıçak daha önce nerede idi? 26 Temmuz günü Adalet Bakanına yazılan mektuba ve 27 Ağustosta yayınlanan yazıya Adalet Bakanı ve diğer yetkililer nasıl bir ilgi göstermişlerdir? Bütün bunların karşılığını mahkumlar ve mahkum yakınları merakla bekliyoruz.

Elazığ Kapalı Cezaevinden
Bir Grup Mahkum

HALKIN SESİ
GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

İSTANBUL

500 bin nüfuslu Gaziosmanpaşa semtine 4 otobüs düşüyor

Bizler İstanbul'un Gaziosman Paşa semtinde yaşayan işçiler ve emekçileriz. Bazı gazetelerde semt sakinleri Hükümet bize üvey evlat muamelesi yapıyor diye şikayet ediyor, bizim semtte öyle değil. Hükümet bizi evlatlıktan reddetmiş sanki, hiç bir sorunumuzla ilgilenilmiyor, birisini şikayet etsek suçlu şikayet eden oluyor. İlgililer ne yapıyor acaba?

İstanbul Belediyesi 500 bin nüfuzlu Gaziosman Paşa semtine 8 adet Belediye otobüsü tahsis etmiş ama sonra bunun dört tanesini alıp başka bir hata vermiş. Konuştuğumuz bir Belediye yetkilisi bize şunları söyledi: "Bu semte 8 adet otobüs verilmişti, bu kadar insana o bile az gelirken kalkıp bunlardan 4 tanesini aldılar ve ihtiyacı olmayan bir hata verdiler. Eğer arkanız varsa geriye alabilirsiniz."

Her gün işine normal bir saatte varmak isteyen vatandaş saat 5'te kalkarsa ancak 7'de falan arabaya binip işine gidebilir. Minibüsler yüzlerce yolcunun beklediği alanlardan hiç yolcu almayarak keyfi hareketlerde bulunuyorlar. Halk otobüsü isteğimizi GAMYAD adlı ağaların ellerinde bulundurdukları minibüs derneği engelledi, her gün minibüslerden binlerce lira haraç alan bu dernek henüz halk adına bir şey yapmış değil. Halk minibüslerden illallah dedi. Kimse şikayet edemiyor, şikayet edenler tehdit ediliyor, dövülüyor. Hükümet buna bir çare bulmalıdır. İşimize geç kalıyorsak bunun sorumlusu biz değiliz. Bütün bunlara bir önlem almayan Hükümettir.

Belediye ve Hükümetten meselelere çözüm bulmasını istiyoruz.

ÜNAL ERDEM

İSTANBUL

Okuyucularımızın dikkatine

Sayın Aydınlık gazetesi yöneticileri.

Sizden bir dileğimiz var. Sınıfımız adına. Bu dileğimizi yerine getireceğinizi umarak saygılarımızı sunarız.

Bugünün küçüğü yarının büyüğü olarak Dünya Çocuk Yılında bize elinizi uzatın. İstanbul'da belki zengin okullar çoktur. Fakat bizim okulumuz öyle zengin değil bir kenar mahalle okuludur. Biz sınıfımızda bir kitaplık kurmaya çalışıyoruz. Sizlerden bize layık gördüğünüz, bizi özgür düşünceye yöneltecek, her sınıfıta bize yardımcı olacak, yardımcı kitap, öykü kitabı, masal göndermenizi diliyoruz.

Çocuk yılında bizleri sevindireceğinize inanarak cıvıl cıvıl öpücükler gönderiyoruz.

2A Sınıfı Adına
Feritalı Gücer
Avni Yukarıuç İlkokulu
TUZLA KARTAL

BULMACA

SOLDAN SAĞA—1) Küçültücü söz veya davranış - Tersi üzerinde maden dövülen, kalın ve bir tarafı koni biçiminde demir araç. 2) Tekerlekli kara taşıtı - Tersi Kürtçe altın. 3) Para yatırılan yer. 4) Rütbesiz er - Tersi Güney Yemen'de bir çöl adı. 5) Bir ilimiz. 6) Bir emir - Efsanevi 7) Bir binek hayvanı - Tersi bir harfin okunuşu - Ünlü bir müzisyen. 8) Tersi ücret - Bir içki. 9) Katılma payı, yardım - Uzaklık belirten işaret - Bir kürk hayvanı. 10) Ana ve babasız çocuk - Dumanın çıktığı yer. 11) Bir orman hayvanının eti (iki kelime) - Tersi sarhoşların attığı.

YUKARDAN AŞAĞI—1) Musevi papaz başına verilen ad (iki kelime) 2) Sanat - İstanbul'da bir semt. 3) Beton bina-Kaşkol. 4) eski dilde su - Tersi kuzu sesi - Tersi eski dilde isimler. 5) Tersi vahşi - Ucu sivri değil. 6) Genişlik - Tersi belirti 7) Tersidemeç açıklama 8) Tersi gezinti ve dinlenme yeri - Bir ailenin reisi 9) Tersi kültür - Sibirya'da bir nehir-Tersi eski bir Mısır tanrısı. 10) Bir nota - Geyikgiller familyasından, boynuzları küçük ve çatallı bir av hayvanı. 11) Asıl baston - Bir erkek ismi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Kadehler Çin ile Japonya arasında hegemonyacılığa karşı sağlanan birlik şerefine kalkıyor... Resimde, Çin Başbakan yardımcısı Deng Siao-ping ve Japon Başbakanı Fukuda

Çin-Japon anlaşmasının yankıları sürüyor

Fukuda, Hua Guo-feng'i Tokyo'ya davet etti

● Deng Siao-ping: "Savaş tehlikesini halka bildirmeliyiz"

● Fransa eski Başbakanı anlaşmayı "Tarihi bir olay" olarak niteledi

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin-Japon Dostluk Anlaşması belgelerini teati etmek için Tokyo'da sekiz günlük bir ziyaret yapan Çin Halk Cumhuriyeti Başbakan Yardımcısı Deng Siao-ping Japon Milli Basın Merkezinde gazetecilerle bir sohbet toplantısı yaptı.

Dünyada huzurun olmadığı gerçeği karşısında göz yummamak gerektiğini kaydeden Çin Başbakan Yardımcısı, dünya savaşının objektif olarak yükselen bir tehdit olduğunu belirtti. Deng, daha sonra "Bu tehlikeyi halka olduğu gibi bildirmemiz gerekir. Bütün ülke halkları uyanıklıklarını yükselttikleri, aralarındaki birliği güçlendirdikleri zaman yani hazır oldukları zaman, hegemonyacılığın stratejik planlarını bozguna uğratabilirler." dedi.

Deng Siao-ping ne Çin'in ne de Japonya'nın hegemonyacı birer devlet olmayacaklarına dair anlaşmaya madde koydukların hatırlatarak, "İki ülkenin genç kuşaklarını Çin-Japon Anlaşmasındaki hegemonyacılığa karşı koyma ilkesine daima bağlı kalmaları için eğiteceklerine inanıyorum" dedi.

Tokyo'dan ayrılmadan önce kendisini büyük bir konukseverlikle karşılayan bütün dostları onuruna verdiği büyük şölende iki ülke arasındaki dostluk bağlarının bütün alanlarda somutlaşacağını belirtti.

Şölende bir konuşma yapan Başbakan Fukuda da, önümüzdeki dönemde Çin - Japon ilişkilerinin yoğunlaşacağını söyledi.

Başbakan Fukuda ayrıca, Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı ve Çin Komünist Partisi Başkanı Hua Guo-feng'i Tokyo'ya davet etti. Deng Siao-ping bu daveti memnunlukla karşıladığını söyledi.

"ANLAŞMA, DÜNYANIN GELECEĞİNİ DEĞİŞTİRECEKTİR"

Öte yandan Fransa'da yayınlanan "Le Figaro" gazetesinin 27 Ekim tarihli sayısında eski Başbakan ve Dışişleri bakanlarından Couve De Murville'in Çin - Japon Dostluk anlaşmasını inceleyen bir makalesi çıktı.

Gazetenin birinci sayfasında yayınlanan makalede Millet Meclisi Dışişleri Komisyonu Başkanı De Murville, anlaşmanın yürürlüğe girmesini selamlayarak şöyle diyor: "Bu yeni ittifak, çağımızın tarihi bir olayıdır ve Asya ile bütün dünyanın geleceğini değiştirecektir."

Begin'in yerleşim merkezlerini genişleteceklerini açıklaması üzerine:

Carter İsrail'i uyardı

ABD DIŞİŞLERİ BAKANI CYRUS VANCE

VANCE: *İsrail'in kararı çok vahimdir*

FİLİSTİN KURTULUŞ ÖRGÜTÜ LİDERİ YASER ARAFAT

ARAFAT: *Arap ulusu, Sovyetlerle ilişki kurarak üstünlük kazanır"*

İSRAİL SAVUNMA BAKANI MOŞE DAYAN

DAYAN: *Yerleşim merkezlerinden kıpırdamaya hiç niyetimiz yok*

● Mısır'da İsrail'in kararı büyük bir tepkiyle karşılandı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

İsrail Başbakanı Menahem Begin, İsrail'in, işgal edilmiş Arap topraklarındaki yerleşim merkezlerini sökmek bir yana, bu yerleşim merkezlerini genişletme kararında olduğunu açıklaması, Mısır'ın yanı sıra ABD'de de tepkiler doğurdu.

İsrail'in bu kararı, bizzat ABD Başkanı Carter'in diplomatik yollardan Begin'le temasa geçmesine yol açtı. Carter Begin'e gönderdiği kisisel mesajında, İsrail'in bu tutumundan "büyük kaygı ve endişe" duyduğunu belirtti.

Aynı konuda ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance da derhal tepki gösterdi ve "İsrail'in kararının çok vahim ve endişe verici" olduğunu açıkladı.

ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü Hodding Carter, Vance'in konuya ilişkin şu kısa bildiriyi yayınladığını duyurdu: İsrail hükümetinin Batı Şeria'daki yerleşim merkezlerini güçlendirme kararını çok ciddi bir sorun olarak görüyor ve bundan derin bir kaygı duyuyoruz. Durum öğrenilir öğrenilmez Begin'le temasa geçtik."

Öte yandan Begin'in açıklaması Washington'da sürdürülmekte olan barış görüşmelerinin üzerine soğuk duş etkisi yaptı.

Carter İsrail'in söz konusu kararından duyduğu endişeyi, derhal Kahire'ye de bildirdiği gelen haberler arasında.

TEPKİLER KARŞISINDA BEGİN VE DAYAN'IN AÇIKLAMASI

Carter Vance ve Amerikan çevrelerinin karardan endişe duyduklarını belirtmesinden sonra bir açıklama yapan Begin, yerleşim merkezleri konusunda kararlı olduklarını, bunu Camp David zirvesi sırasında açıkladıklarını söyledi.

Begin açıklamasında, "Yahudi halkının İsrail topraklarında yaşamasının tartışılmaz bir hak olduğunu iddia etti.

Bu arada İsrail Dışişleri Bakanı Moşe Dayan ve Savunma Bakanı Ezer Weizman da Washington'a geldiler. Dayan yaptığı açıklamada, "İsrail'in barış görüşmelerini sabote etmek niyetinde olmadığını" iddia etti.

Dayan, "Camp David anlaşmalarında söz konusu bölgelerdeki yerleşme merkezlerimizi güçlendirmeyeceğimize dair tek bir sözcük yoktur. Orada kalacağız. Geçiş süresi diye bir şey söz konusu olamaz. Oralardan kıpırdamaya hiç niyetimiz yoktur. Tek bir yerleşme merkezini bile yıkacak değiliz. Görüşmelerin süresi olan üç ay boyunca hükümetim bu bölgelerde yeni yerleşme yerleri yapmama kararı almıştır. Hiç kuşkusuz, hiç kimse bu merkezleri yıkacağımızı ummamalıdır' dedi.

MISIR'IN TEPKİSİ

Mısır hükümeti, İsrail'in Batı Şeria ve Gazze'deki Yahudi yerleşme merkezlerini güçlendirme kararı büyük kızgınlık ve tepki ile karşılandı.

Yarı resmi "El Ahram' gazetesi, Washington'daki Mısır heyetine başkanlık eden Savunma Bakanı Kemal Hasan ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Butros Gali'yi geri çağırmaya kesin karar verdiğini, ve bu kararını yakında açıklayacağını haber verdi.

Başbakan Mustafa Halil de, gerek Ali, gerekse Gali'nin son durum karşısında bilgi vermek için geri çağrılabileceğini söyledi. Halil bunun barış görüşmelerinin yarıda kesileceği anlamına gelmediğini söyledi ve "Hâlâ bir barış anlaşmasının zorunlu olduğu görüşündeyiz" dedi.

ARAFAT'IN RUSYA İLE DAYANIŞMA ÇAĞRISI

Beyrut'ta yüzlerce Filistinliye hitaben bir konuşma yapan Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yasser Arafat, "Red Cephesi ortak askeri komutanlık kurma kararı aldı" dedi. Arafat, Suriye Devlet Başkanı Hafız El Esat'ın Irak'ı ziyaretinin nedeninin de Irak'ın ortak askeri komutanlığa katılması olduğunu öne sürdü.

Arafat sözlerine devamla, ABD'nin Orta Doğu'da barış hareketlerine karşı çıkan Arap ülkelerini, Sovyetler Birliği ile daha sıkı ilişkiler içine girmeye çağırdı. Arafat, "Arap ulusunun stratejik üstünlük kazanmasının tek yolunun, Doğu Bloku, özellikle Sovyetler Birliği ile yakın ilişkiler kurmakla" gerçekleşeceğini iddia etti.

YORUM

Arap Birliği

"Irak ile Suriye arasında örnek barışma girişimi Camp David'den kaynaklanmaktadır... Zirveden sonra kendini Orta Doğuda tecrit olmuş hisseden Suriye, bölgede dengeyi kurmak için bir müttefik – Irak - aradı..." (Le Figaro, 27 Ekim 1978)

Evet, Suriye yalnız kalmıştı.

Camp David zirvesinden sonra Suriye, "Red Cephe"'sinin Şam'da toplanması için çağrı yaptı. Çağrı üzerine zirve toplandı. Bir çok kararın yanı sıra, "Sovyetler Birliği ile ilişkilerin daha da sıkılaştırılması" kararlaştırıldı.

Bu karar çerçevesinde önce Suriye Devlet Başkanı Hafız Esat, Moskova'ya gitti. Daha sonra, Cezayir Devlet Başkanı Bumedyen de aynı yolu tuttu. Hem de karanlık bir şekilde. Önce üç hafta kadar ortada gözükmedi, sonra birdenbire Kremlin salonlarında ortaya çıktı.

Esat ve Bumedyen Moskova'dan döndüler. Arap birliğini gerçekleştirebildiler mi? Hayır. Üstelik Suriye, Moskova'ya yakınlaşarak Orta Doğuda yalnız kaldı. Bu durum karşısında Irak'a yanaşmayı tercih etti.

Ağızlarından "Arapların Birliği" sözlerini düşürmeyen Sovyet yöneticilerinin şemsiyesi altında Arap birliği gerçekleşemedi, gerçekleşemezdi. Hayat bunu defalarca gösterdi. Sovyet yöneticilerinin "birlik" siyaseti, gerçekte Arapları bölme siyasetidir. İşte, "Red Cephesi"...

Arapların birliğinden yana olan ülkeleri görüyoruz. Sayıları 17'ye varan Arap ülkeleri, Irak'ın Bağdat zirvesi önerisini olumlu karşıladılar. Başka bir deyişle Arap ülkelerinin ezici çoğunluğu, Sovyet etkinliğindeki "Red Cephesi"nin Şam zirvesine karşılık, Bağdat zirvesini ortaya getirdiler.

Şimdi bu durumda, Yasser Arafat'ın, "Arapların üstünlüğünün, Sovyetler'le sıkı ilişkiler kurmakla gerçekleşeceğini" söylemesi, günümüz Arap dünyasında birlik yönünde gelişen eğilim ve çabaları tam anlamıyla göremeyişinin ifadesidir.

Arapların birliği ancak iki süper devlete, başta da Rusya'ya karşı çıkarak gerçekleşebilir.

Irak ve Suriye ortak savunma paktı kuracak

BAĞDAT(AA–THA)

Suriye Devlet Başkanı Hafız El Esat'ın Irak'a yaptığı iki günlük resmi ziyaret sona erdi. Esat ile Irak Devlet Başkanı Hasan El Bekr arasında sürdürülen görüşmeler sonunda bir "Ortak Yüksek Komite" kurulduğu bildirildi. Irak haber ajansı, yayınlanan ortak bildiride, iki ülke arasında tam bir askeri birliğin sağlanması amacıyla, ortak savunma paktının kurulması için bir formül hazırlanmaya başlandığını bildirdi.

Öte yandan "Siyasal Yüksek Komite"nin iki ülkenin yüksek düzeydeki yöneticilerinden oluşacağı ve "Ortak Ulusal Eylem Yasası" hükümlerini uygulama göreviyle yükümlü bulunacağı belirtildi..

Komite, iki ülkenin devlet başkanlarının ortak başkanlığında çalışacak ve iki ülke arasında, siyasal, askeri, ekonomik ve kültürel sorunları gözden geçirecek.

Yasal nitelikteki sözleşme metninden anlaşıldığına göre, iki ülke arasındaki ilişkilerde köklü değişiklikler yapılması öngörülüyor.

Çin Başbakanı Hua Guo-Feng: "Diplomatik ilişki kurulduktan sonra ülkelerimiz arasındaki ilişkiler memnuniyet verici bir şekilde gelişti."
Lopez Portillo: "Bu ilişkilerin karşılıklı yarar temelinde geliştirileceğini umuyoruz."

Meksika Devlet Başkanı Portillo onuruna verdiği yemekte konuşan Hua Guo-feng:

İki süper devlet dünyayı huzursuz hale getirdi

● Portillo: "Meksika ile Çin arasındaki ilişkiler çok iyidir" ● Portillo: "Meksika, halkların kendi kaderlerini tayin etme hakkından yanadır"

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çin Halk Cumhuriyeti Başbakanı Hua Guo-feng, Çin'i ziyaret eden Meksika Devlet Başkanı Lopez Portillo onuruna verdiği yemekte, "İki süper devlet dünyayı huzursuz hale getirdi" dedi.

Hua ve Portillo yaptıkları karşılıklı konuşmalarda iki ülke arasındaki ilişkileri ele aldılar ve uluslararası sorunlara değindiler. Hua Guo-feng konuşmasında şöyle dedi:

"1972 yılında, Çin ile Meksika arasında diplomatik ilişkiler kurulmasından sonra, iki ülke arasındaki ilişkiler memnuniyet verici bir şekilde gelişti. Bu ziyaret muhakkak, Çin ile Meksika arasındaki dostluk ilişkilerini ve işbirliğini yeni bir aşamaya ulaştıracaktır.

"Çin, daha birçok Latin Amerika ülkesi ile ilişki kurmaya ve geliştirmeye hazırdır. Çin hükümeti ve halkı, Latin Amerika ülkelerinin devlet egemenliklerini ve milli bağımsızlıklarını savunmak için yürüttükleri haklı mücadeleleri kararlılıkla destekliyor."

Uluslararası sorunlara da değinen Hua, süper devletlerin dünya hegemonyasını ele geçirmek için her yerde yayılmacılık yaptıklarını belirtti ve "Bugünkü dünyayı huzursuz hale getirdiler." dedi.

Hua Guo-feng konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Dünya halkları uyanıklıklarını yükselttikleri, aralarındaki birliği güçlendirdikleri, birbirlerini destekledikleri ve mücadele yolunda sebat ettikleri takdirde muhakkak, hegemonyacılığın hayalini yıkacaklardır. Dünyanın geleceği kesinlikle dünya halklarının olacaktır."

Meksika Cumhurbaşkanı Lopes Portillo ise yemekte yaptığı konuşmada, iki ülke arasındaki ilişkileri övdü. Portillo şöyle dedi:

"Meksika ile Çin arasındaki ilişkiler çok iyidir. Bu ilişkilerin karşılıklı çıkar temelinde genişletilip, geliştirileceğini umuyoruz."

Uluslararası sorunlara da değinen Portillo, "Meksika, bütün halkların kendi kaderlerini tayin etme hakkından yanadır" dedi.

Nikaragua'da muhalefet, Somoza'nın görevden çekilmesini istedi

AJANSLAR

Nikaragua'da muhalefet, Devlet Başkanı, Somoza'nın görevinden çekilmesini resmen istedi. "Genişletilmiş Muhalefet Cephesi, bir açıklama yaparak, Başkan Somoza'nın, iktidarı bırakmasını ve ülkedeki anlaşmazlığı ortadan kaldırabilecek geçici bir hükümetin işbaşına gelmesinin gerekliliğini bildirdi. Somoza ise, 1981'de görev süresi dolana kadar görevden ayrılmayacağını bir kez daha tekrarladı.

Öte yandan, General Anestasio Somoza yönetimine karşı çıkan ve bu yönetime karşı çıkanları ortak bir muhalefette toplayan "12'ler Grubu"nun 7 üyesi, Nikaragua'daki Meksika Büyükelçiliğine sığındı.

Çekoslovakya'da Yasa 77'nin bir üyesi daha mahkemede

FRANKFURT (ÖZEL)

Çekoslovakya'daki Rus işgaline ve revizyonist diktatörlüğe karşı mücadele veren "Yasa 77" hareketinin bir üyesi hakkında daha dava açıldı. 23 yaşındaki jeofizikçi Jiri Chemel hakkında Çekoslovakya Devlet Başsavcılığı tarafından açılan dava şu iddialara dayandırılıyor: Yasa 77'nin bildirilerini dağıtmak, İnsan Hakları Hareketi bantlarını yaymak. Yapılan duruşmada yaptığı savunmada Jiri Chemel, yurdunu sevmenin ve baskılara karşı çıkmanın suç olmadığını belirtti.

Öte yandan Yasa 77 Hareketi sözcüleri Çekoslovakya Revizyonist Parti Başkanı Husak'a bir mektup göndererek genel af çıkartılmasını istediler. Mektupta, Çekoslovakya Cumhuriyeti'nin kuruluş yıldönümünün yaklaştığı bu günlerde düşüncelerinden dolayı mahkum edilerek hapishanelere doldurulan binlerce yurtseverin durumlarının gözönüne alınması gerektiği bildirildi.

Kremlin, Viyana Radyosu'nun Moskova muhabirini sınır dışı etti

VİYANA (ÖZEL)

Avusturya devlet radyosunun Moskova'daki daimi muhabiri Erhard Hutter'in Sovyetler Birliğinden sınırdışı edilmesi Viyana'da tepkiyle karşılandı. 7 yıldır görev yapan Hutter'in kovulması Avusturya Parlamentosunda gündem dışı tartışmalara yol açtı.

Ana muhalefet Partisi olan Avusturya Halk Partisinin milletvekilleri hükümetin bu konuda yumuşak davranmasını eleştirdiler. Eleştirilere hükümet adına cevap veren Dışişleri Bakanı Pahr, Viyana'daki Sovyet büyükelçiliği aracılığı ile Moskova'nın bu tutumunun kınandığını açıkladı.

Hutter, hiç bir gerekçe ve neden gösterilmeden görevi basından alınarak sınırdışı edilmişti. Yabancı muhabirlerin basın görevlerini yerine getirmesine aykırı olan bu davranış konusunda Kremlin yetkilileri ne Hutter'e ne de Avusturya hükümetine hiçbir bilgi vermedi.

İNGİLİZ POLİSİ HİÇBİR İPUCU BULAMAZKEN

BİR İNGİLİZ GAZETESİ "ZEHİRLİ ŞEMSİYE OLAYI" İLE İLGİLİ İLGİNÇ AÇIKLAMALARDA BULUNDU

● "The Evening Standart": "Bulgar asıllı BBC muhabirini öldüren kişi, Sofya'da profesyonel bir katil olarak yetiştirildi"

AJANSLAR

İngiliz polisi, "Zehirli Şemsiye Olayı" ile ilgili hiçbir ipucu bulamazken, "The Evening Standart" gazetesi bazı açıklamalarda bulundu.

"The Evening Standart" gazetesine göre, bir süre önce öldürülen, Bulgar asıllı BBC muhabiri Georgi Markov'un katili, birkaç yıl önce Sofya'da göreve alındı ve profesyonel bir katil olarak yetiştirildikten sonra, eline verilen bir "Ölüm Listesi" ile Avrupa'ya yollandı.

Aynı gazete katilin şimdiye dek, Avrupa'nın çeşitli şehirlerinde 8 kişiyi daha öldürdüğü ve olaylara usta bir şekilde kaza süsü verdiğini bildiriyor.

Öte yandan, Londra'da öldürülen Markov'un vücudundan çıkarılan zehirli "Mermi" ile, Paris'te öldürülmeye yeltenilen Bulgar mültecisi Vladimir Kostov'un sırtından çıkarılan "metal parça"sının aynı olduğu ve aynı "zehirli şemsiye" den atıldığı, İngiliz polisince saptandı.

Portekiz'de yeni başbakan hükümeti kurma çalışmalarına başladı

LİZBON (AJANSLAR)

Portekiz'de Devlet Başkanı Eanes tarafından hükümeti kurmakla görevlendirilen bağımsız hukuk profesörü Mota Pinto, yeni hükümeti kurma girişimlerine gelecek hafta içinde başlayacağını açıkladı.

İki yıl önceki Mario Soares hükümetinde dış ticaret bakanlığı da yapan Pinto, daha sonra partiden istifa etmişti.

BELÇİKA'DA YENİ KURULAN KOALİSYON HÜKÜMETİ GÜVENOYU ALDI

Oylama sonucu: 29 red, 158 kabul

BRÜKSEL (AA)

Belçika'da, Paul Vanden Boeynants Başkanlığında kurulan hükümet, güven oyu aldı.

Geçtiğimiz hafta and içerek göreve başlayan koalisyon hükümeti, Temsilciler Meclisinde, yapılan oylama sonucu, 29 red, 158 kabul, ile güvenoyu aldı. 2 parlamenter ise çekimser kaldı.

Moskova, nötron bombasının SALT görüşmelerini zedelediğini öne sürdü

MOSKOVA (ANKA)

Sovyetler Birliği, "Komünist" Partisi yayın organı Pravda, ABD Devlet Başkanı Jimmy Carter'in nötron bombasının parçalarının yapımına başlanması yolunda verdiği kararın, Stratejik Silahların Sınırlandırılması (SALT) konusundaki görüşmeleri zedelediğini öne sürdü. ABD gazetelerinden alıntılar yapan Pravda, Carter'in nötron bombası konusunda yaptığı girişimin, stratejik silahların sınırlandırılması için Sovyetler Birliği'ni hedef alan bir baskı anlamına geldiğini söylüyor. Pravda sözkonusu yorumunda, "Sovyetler Birliği'ne herhangi bir şey yaptırmak için baskının faydasız olduğunu" ileri sürdü.

Moskova'nın ABD'ye yönelttiği bu eleştirilerin, ABD Dışişleri Bakanı Vance ile Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Gromiko arasında yapılan SALT-2 görüşmelerini başarıya ulaşamamasından sonra yapılması, dikkatleri çekmektedir.

KAMBOÇYA'DA HALK BİR VİETNAM BİRLİĞİNİ BOZGUNA UĞRATTI

● Vietnam sınır bölgesine yığınak yapmaya devam ediyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kamboçya'da halk ülkeye saldıran bir Vietnam birliğini bozguna uğrattı. Londra'da yayın yapan BBC radyosu sınırları aşarak Kamboçya topraklarına giren Vietnam Birliği'ni halkın ok, yay ve tüfek kullanarak karşı koyduğunu, Vietnam birliğinin 20'den fazla ölü verdikten sonra çekilmek zorunda kaldığını bildirdi.

Öte yandan Vietnam'ın Kamboçya sınırına asker yığmaya devam ettiği açıklandı. Hanoi, sınır bölgesine son olarak 10-15 bin asker daha gönderdi. Böylece Kamboçya sınırındaki Vietnam askerlerinin sayısı 100 bini aştı.

Vietnam kuvvetleri, özellikle kurak mevsimlerde saldırılarda bulunmaktadır. Askerler, Kamboçya topraklarına girdikleri zaman pirinç depolarına, tahıl ambarlarına saldırmakta ve yağmaya girişmektedirler. Saldırgan kuvvetler arasında Sovyet subayları da yer almaktadır.

Öte yandan Sovyetler Birliği'nin 500-1000 arasında yeni ekonomik, teknik ve askeri uzman gönderdiği bildiriliyor. Bu son gelenlerle Vietnam'daki Sovyet uzman sayısı da 4 bini buldu.

BM.Namibya Konseyi, Genel Kurulun Güney Afrikaya ekonomik yaptırım kararı almasını istedi

İsteğin Güvenlik Konseyinde ABD ve İngiltere tarafından veto edilmesi bekleniyor

NEWYORK–BİRLEŞMİŞ MİLLETLER

Birleşmiş Milletler Namibya Konseyi, Güney Afrika'ya karşı ekonomik yaptırım uygulanması için Genel Kurulun karar almasını istedi. Namibya Konseyi yaptığı açıklamada, bu kararın, bazı ülkelerin vetosu ile karşılaşabileceğini, bu yüzden de Güvenlik Konseyinden geçmesinin kesin olmadığını belirtti. Konsey, böyle bir durum doğduğunda Genel Kurulun olağanüstü toplanarak bu görevi üstlenmesini istedi.

Olağan durumlarda zorunlu yaptırım uygulama yetkisi yalnızca Güvenlik Konseyine aittir. Üye çoğunluğunun isteğine rağmen veto hakkına sahip beş ülkeden birinin vetosu yüzünden karar alınamazsa, Genel Kurul olağanüstü toplantıya çağrılmakta ve olağanüstü yetkilerle donatılmaktadır. Bu yola Kore Savaşı, Süveyş ve Macaristan buhranları ve 1967'deki 6 gün savaşı sırasında da başvurulmuştu.

Bilindiği gibi BM Güvenlik Konseyi'nin Namibya konusunda aldığı karara rağmen ABD, İngiltere, Fransa, Federal Almanya ve Kanada Dışişleri Bakanları Güney Afrika'ya giderek, ırkçı Vorster rejimine tavizler veren anlaşmalar yapmışlardı. Genel Kurul ise 50 Afrikalı ülkenin isteği üzerine bu anlaşmaları kınayan bir kararı kabul etmişti.

İleri Maden-İş Sendikası Silahtar' daki mücadeleyi destekliyor

"Demir Döküm işçilerine ve Devrimci Maden-İş'e yapılan saldırıları nefretle kınıyoruz"

✱ İleri Maden-İş tüm demokrat ve yurtseverleri Demir Döküm işçilerini desteklemeye çağırdı

Gazetemize bir açıklama gönderen bağımsız İleri Maden-İş Sendikası Maden-İş Sendikasının Silahtar'da Demir Döküm işçilerine ve Devrimci Madan-İş Sendikasına yöneltti̇ği tertip ve saldırıları protesto etti. İleri Maden-İş Sendikasının açıklamasında şöyle deniyor:

Maden-İş'in Rus uşağı sosyal-faşist yönetimine karşı mücadele işçi sınıfımız içinde özellikle son günlerde hızla yükselmektedir. Maden-İş'in Rus uşağı TKP'li yöneticilerinin kurduğu sosyal-faşist diktatörlüğün, sendika içinde kalıp muhalefet ederek değişemeyeceğini anlayan binlerce işçi, cepheden mücadele ile yurtsever-devrimci bir sendika da bütünleşmek için savaşım veriyorlar. Gün Maden-İş'i cepheden mücadele ile yıkma günüdür!

Bu savaşımda, Erdemir işçilerinin verdiği şanlı mücadeleyi içtenlikle paylaşıyor ve destekliyoruz!

Maden-İş'in sosyal-faşist yönetimine karşı Ereğli'de Erdemir işçilerinin verdiği mücadele içinde doğan Devrimci Maden-İş Sendikasını yurtsever devrimci duygularla selamlıyoruz!

Sendikamız, doğuşundan bugüne kadar geçen zaman içinde Dev-Maden-İş'i, dünya ve Türkiye işçi sınıfı ve ezilen halkının baş düşmanları olan iki süper devlet ve ülkemizdeki uzantılarına, özellikle Maden-İş yönetimindeki TKP'li sosyal-faşistlere karşı kurulan, demokrat-yurtsever kardeş bir sendika olarak tanımaktadır!

Dev-Maden-İş Sendikasının İstanbul, özellikle de Türk Demir Döküm Fabrikalarındaki örgütlenme çalışmaları karşısında koltuklarının sallandığını gören ve tabanın bilinçli mücadelesi karşısında köşeye sıkışan Maden-İş Yönetimi, iyice saldırganlaşmıştır. Maden-İş yönetimi, saldırılarda Rusya'nın beşinci kolu olan İGD-İKD vb. gibi beslemelik zorbaları kullanmaktadır. İşçi düşmanı bu hainler çetesi, işçi sınıfını bir avuç beslemelik gurkaları ile sindirmeyi amaçlamaktadır. Bunun için her türlü yolla yükselen mücadeleyi bastırmaya çalışmaktadırlar. Bunun en son örneklerini Dev-Maden-İş Sendikasına ve Türk Demir Döküm işçilerine yaptıkları saldırılarda görmekteyiz.

Fakat Türkiye işçi sınıfı tarihinde şanlı bir geleneği olan Türk Demir Döküm işçileri, bu bir avuç zorbanın yaptıkları saldırıları başarıyla püskürterek, işçi sınıfının gücünü tüm gericilere bir kere daha göstermiş ve onların yapmayı amaçladığı Provokasyonlara gelmemiştir.

İşçilerin mücadelesini, demogojiyle ve İGD'li beslemelik zorbaları vasıtası ile kırmaya çalışan işçi düşmanı Şinasi Kaya, Murat Tokmak hainlerine karşı, Türk Demir Döküm işçilerinin indirdiği güclü samar, Maden-İş yönetiminin çürüşmüşlüğü ve yakın bir gelecekte mutlaka yıkılacağını bir kere daha göstermiştir. Dün sarı Çelik-İş'i yıkan Demir Döküm işçileri, bugün de Rus uşağı TKP'li sosyal-faşist Maden-İş yönetimini yıkmaya kararlıdır.

Türk Demir Döküm fabrikalarında gelişen şanlı mücadele, başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi halkımızın, demokrasi ve bağımsızlık mücadelesinin ayrılmaz bir parçasıdır.

Türk Demir Döküm işçilerine ve Devrimci Maden-İş Sendikasına yapılan saldırıları nefretle kınıyoruz!

Tüm demokrat-yurtsever güçleri Maden-İş'in sosyal-faşist yönetimine karşı yükselen bu şanlı mücadeleyi desteklemeye çağırıyoruz!

Adana Tes-iş Kongresi 29 Ekimde toplanıyor

4 işyeri şubesinde yapılan delege seçimini muhalefet kazandı

ADANA (ÖZEL)

Devlet Su işlerinde yetkili Adana Tes-İş Sendikası içinde muhalefet gelişiyor. Şube kongresi 29 Ekimde yapılıyor. DSİ'de yetkili Tes-İş Sendikası mevcut yöneticilerine, muhalefet eden işçiler şimdiye kadar yapılan Mersin, Silifke, Merkez ve 61 işyeri şubelerinde delege seçimlerini kazandılar.

Delege seçimleri tamamlandıktan sonra muhalefet bir ön toplantıyla başkan adayını belirleyecek ve 29 Ekimdeki kongrede mevcut yönetimi değiştirmek için mücadele edecek.

Muhalefet şu anda her iş yerinde bir komite ve bunların bağlı olduğu üst komite aracılığı ile çalışmalarını yürütüyor. Muhalefetin dağıttığı bildiride mevcut yönetim çıkarcılıkla suçlanıyor. Sendika sekreteri, fazla çalışıyorum diyerek fazla para alması sendikanın kasasından aldığı maaşın yanısıra sendikanın yapı kooperatifinin müdürlüğünü yaparak ikibinbeşyüz liralık ek maaş kazanması nedeniyle eleştiriliyor.

Sendikanın şube başkanı da sekreterle işbirliği yapmakla suçlanıyor. Mevcut yöneticilerin işçiden yana değil işverenden yana olduğu belirtilerek:

"Biz işçiler kör kalmayacağız. Köle olmayacağız. Bir avuç yöneticiden bunların hesabını soracağız" deniliyor. Bildiride ayrıca, Silifke işyerinde işe yeni giren işçilerin kazma küreklerinin kendi paralarıyla aldırıldığı, sendikanın da buna seyirci kaldığı söyleniyor.

Mevcut sendika yöneticilerinin AP yanlısı olduğu ve MHP'li yöneticilerle işbirliği halinde oldukları bildirilmektedir.

Önceki gün Devrimci Maden İş binası önünde işçileri tahrik ederek olay çıkaran İGD'liler daha sonra sendikada oturan bazı işçileri "Bizi bunlar dövdü diyerek" ihbar ettiler. Resimde tutuklanan işçiler Eyüp Adliyesinde. Tertiplere rağmen Maden-İş, İGD çetesi yıkılmaktan kurtulamayacak.

Silahtar'da İGD'lileri dövdükleri iddiasıyla 7 işçi tutuklandı

✱ Tutuklanan işçiler, "bu tür tertipler Demir Döküm işçilerinin zaferini engelleyemez" dediler

İSTANBUL (ÖZEL)

Önceki gün bir grup İGD'linin Devrimci Maden-İş önünde yaptığı kışkırtmalar üzerine çıkan olaydan sonra, polisin Devrimci Maden-İş' Sendikasından alarak götürdüğü 13 kişiden 7'si dün tutuklandı.

Eyüp İkinci Sulh Ceza Mahkemesinde yapılan duruşmada tutuklanan Aziz Karataş, Hasan Erkılıç, Erarslan Bal, Bedri Yorgancıoğlu, Hüsnü Beyaztaş, İbrahim Taner ve Halil Arslan adlı işçiler, olayla bir ilgileri olmadığını söylediler.

Tutuklanan işçiler makemede gazetemize yaptıkları açıklamada, "Bu olayla hiçbir alakamız olmadığı halde bizi tutukladılar. Bizi tutuklamakla Demir Döküm işçilerinin mücadelesini durduracaklarını zannediyorlar. Biz olsak da olmasak da bu iş artık bitmiştir.

"Hiç kimse işçilerin Devrinci Maden-İş Sendikasına geçmesini engelleyemeyecektir" dediler. Ayrıca Demir Döküm işçilerine selam gönderen işçiler, "İşçi arkadaşlarımız hiç morallerini bozmasınlar. Yakında Rus uşağı sendikanın yıkılışını hep birlikte kutlayacağız" dediler.

Bilindiği gibi önceki gün bir grup İGD'li Devrimci Maden-İş Sendikası önünde, Maden-İş'ten istifa eden işçilere sataşmışlar ve çıkan kavgada bazı İGD'liler yaralanmıştı.

örse çekiç

Gülay Kurnaz

Çöküş çanları çalar ken

Demir Döküm'de iki ayı aşkın bir zamandır devam eden mücadele dün bir dönüm noktası yaşadı. Bu mücadelenin başından beri ilk defa taraflar açık bir şekilde karşı karşıya geldiler ve birbirlerinin güçlerini ölçtüler.

Ortaya çıkan tablo şuydu: Bir yanda, etrafında 13 adamı ve kapının önünde bütün İstanbul'dan topladığı 60 kadar eli sopalı fedaisi ile Maden-İş Genel Merkezi, öte yanda ikibine yakın mevcuduyla tüm Demir Döküm işçisi... Bir yanda iki çift laf etmek için yuh sesleri arasında bir boşluk yakalamaya uğraşan bir iktidar, öte yanda artık tek söz dinlemeye tahammülü kalmamış bir kitle.

Demir Döküm fabrikasının orta yerinde, meydanda çizilen bu tablo, bir saltanatın çöküşünü simgeliyordu. Bir kere daha ortaya çıktı ki, diktatörler gerçekten sıfırı tüketmişti.

Revizyonist çetenin kozları yavaş yavaş tükeniyor. Önce işten attırma girişimleri, ardından işçiyi işçiye kırdırma planları, kapı önünde gövde gösterileri ve arkasından dünkü güç denemesi. Hepsi de fiyaskoyla sonuçlanan, hepsi de Ertürklerin telaş ve korkusunu biraz daha artıran talihsiz girişimler.

Şimdi geriye kalan ne? Saldırganlık ve provokasyon.

Evet. Önümüzdeki dönemde, sahte TKP'nin saldırılarını daha da yoğunlaştıracağı, bütün gücüyle provokasyonlar yaratmaya çalışacağı günler yaşayacağız.

Kaybedeceğini anlayan kumarbazın yapamayacağı şey yoktur. Hele kaybedeceği şey Demir Dökümse. Hele Demir Dökümü kaybetmenin bel kemiğini kıracağını çok iyi biliyorsa.

Ertürkler, kaybettiklerini dün bir kere daha açık bir şekilde anlamışlardır. Bu yüzden şimdi onların yapamayacağı çılgınlık yoktur. Tabandaki işçiyi şu ya da bu şekilde kullanamayacağını anlayan revizyonistler artık doğrudan İGD'li militanlarıyla saldırıya geçeceklerdir. Onların bütün umudu, mücadeleyi geniş kitlenin dışına çekebilmek, küçük gruplar arasında bir düelloya dönüştürebilmektir. Bu amaçla provokasyonlar tertipleyecekler, küçük grup çatışmaları yaratmaya çalışacaklardır.

Buna karşı izlenmesi gereken yol nedir?

Buna karşı yapılması gereken şey, herşeyden önce, mücadelenin düşmanın istediği alana kaymasına izin vermemektir. Şimdiye kadar izlenen doğru mücadele çizgisinde ısrar etmektir.

Demir-Döküm işçileri, mücadelenin başından bugüne kadar, revizyonist tertiplerin karşısına kitle eylemiyle dikildiler. Tertipleri böyle boşa çıkardılar. Bir avuç zorba, her defasında ikibin kişilik kitleye tosladı ve geri tepti.

Demir Döküm işçileri, mücadelelerinin haklı zeminini korumaya büyük özen gösterdiler. En doğal hakları olan sendika seçme özgürlüğünü kullanan işçiler, fabrikadaki iki-üç İGD'li dahil hiç kimseye zorbalık uygulamadı. Hiç kimseyi, "ekmek cezası" ile cezalandırmaya kalkışmadı. Ama kendisine karşı zor kullanıldığı, en demokratik hakkı olan sendika seçme hakkına saldırıldığı zaman ise, saldırgana haddini bildirmekte kusur etmedi.

Demir Döküm işçileri mücadelenin her aşamasında düşmanı daraltmaya, mümkün olan bütün güçlerle birleşmeye özel dikkat sarfetti. Bugün hâlâ sallanan, saf tutmakta kararsızlık gösteren bazı temsilciler dahil, geçmişte hata yapan geçmişi, siyasi görüşü, bölgesi ne olursa olsun bütün işçileri birleştirmeye çalıştı, çalışıyor.

İşte şimdiye kadar revizyonistlerin bütün tertiplerini boşa çıkaran bu doğru mücadele çizgisidir. Zaferin garantisi bu doğru mücadele anlayışında yatmaktadır. Demir-Döküm işçileri bundan sonra da sahte TKP'nin kurduğu tuzakları bir bir bozmaya ve bütün işçi sınıfına değerli tecrübeler kazandırmaya devam edecektir.

PAMUK KÖLELERİ

Hazırlayanlar: Ahmet Şükrü Büyüker, Kemal Demirel, Erkan Ildız

10

Demokratik bir Tarım İş Yasası çıkartılmalıdır!

1950'lerde ABD'nin "Marşal" adlı sözde yardımıyla Türkiye'de büyük miktarda traktör girmeye başladı. 1948 yılından önce Türkiye tarımında pek kullanılmayan traktör, bu tarihten itibaren geniş o olarak kullanılmaya başlandı. Amerikan malı traktörler ovaları kaplayan ılgınları söküp attı, yeni yeni topraklar tarıma açıldı.

1950'den itibaren Türkiye'deki traktör sayısı 17 misli artarak, 1976 yılında 281 800'ü buldu. Bu sayı 1977 yılında 63 bin traktörün eklenmesiyle 350 bine yaklaştı. 1978'deki artışlarla bu sayının 400 bini bulduğu söylenebilir.

Öte yandan 1943 yılında 250 bin hektarlık bir arazide pamuk ekimi yapılırken, bu alan 1976 yılında 581 bin hektarı buldu. Pamuk üretimi ise son 33 yıl içinde 9 kat arttı.

Yoksul köylüler tarım işçiliğine itildi

Tarımdaki bu gelişmeler, tarım işçilerinin sayısını da artırdı.

Ağaların topraklarında ortakçılık veya kiracılık yapan köylülerin bir kısmı, traktörün ve diğer zıraai aletlerin kullanılmasıyla birlikte bu topraklardan sürüldü. Geçimlerini tarım işçiliğinden sağlamaktan başka yolları kalmadı. Pazarcık'ta rasladığımız Urfalı işçi bu durumu şu şekilde ifade ediyordu: "Şu motor çıktı, fakirin kıymeti kalmadı." Yoksul köylüler, bir karış topraklarını da kaybettiler. Otlarla kaplı ovalarda hayvancılık yapan köylüler de tarım işçileri haline geldiler... Yarı-feodal yapı yıkılmadan meydana gelen bu gelişmeler, Türkiye'deki toprak ağalığı ekonomisini güçlendirdi.

Bir yandan ücretli köleliğin ağır prangaları bileklerine geçerken diğer yandan bileklerinde zaten var olan feodal baskı ve sömürünün ağır zincirlerinden de kurtulamadılar, daha büyük acılara yuvarlandılar.

Bugün Türkiye'de tarım işçilerini en geri, en ilkel şartlarda çalışmaya ve yaşamaya mahkum eden, büyük acılar çekmelerine yol açan toprak ağalığı düzenidir. Bu yüzden tarım işçilerinin sendikalaşma ve örgütlenme, 8 saatlik iş günü, dayıbaşılığın kalkması vb. gibi demokratik taleplerinin gerçekleşmesi tamamen ortaçağdan kalma bu toprak ağalığı düzeninin yıkılmasına, yarı-feodal yapının tasfiye edilmesine bağlıdır.

Tarım işçilerinin de kurtuluşu toprak devrimindedir

Bu iş ancak toprak ağalarının ve çiftlik beylerinin topraklarına tazminatsız el koyacak köklü bir toprak devrimi ile mumkündür. Bu noktada milyonlarca topraksız ve az topraklı köylünün kaderi ile tarım işçilerinin kaderi birleşmektedir. Toprak devrimi ile el konan ağa toprakları, topraksız ve az topraklı köylülere "Toprak işleyenindir" ilkesine uygun olarak bedelsiz ve eşit şekilde dağıtılırken, tarım işçilerinin de her türlü sosyal hakkı tanınacak, yaşama şartları düzeltilecek, 8 saatlik iş günü, sosyal güvenlik, sendika özgürlüğü ve bütün demokratik haklar sağlanacaktır.

Adı var kendi yok: Tarım-İş Yasası

Toprak Devriminin yanı sıra Tarım İş Kanununun bir an evvel çıkması, tarım işçilerinin acil talebidir. Tarım İş Kanununun uzun yıllardır lafı ediliyor ama toprak ağalarının engellemesi yüzünden bir türlü meclislerden çıkmıyor. 1966 yılında bir yabancı uzman tarafından bir Tarım İş Kanunu taslağı hazırlandı. Bu tasarı aslında bugünkü mevcut durumu yasallaştırmaktan öteye geçmemesine rağmen toprak ağaları tarafından engellendi.

12 Mart faşizmi döneminde 1972'de Ferit Melen hükümeti tarafından yeni bir tasarı hazırlandı. Fakat bu tasarı da bir öncekinden farksızdı.

1978'in başında kurulan Ecevit Hükümetinin Çalışma Bakanı Bahir Ersoy bu tasarıyı bütün sendikalara ve Türkiye'deki iş mevzuatıyla ilgilenen bütün kuruluşlara göndererek kamu oyunun tartışmasına sundu. Bu kuruluşların görüşleri alındıktan sonra yeni bir tasarı hazırlandı. Yeni tasarının Millet Meclisinin önümüzdeki çalışma döneminde ele alınıp görüşülmesi bekleniyor.

Toprak-İş'in görüşleri

Tarım-İş Yasa tasarısıyla ilgili olarak, Toprak-İş Sendikası Genel Başkanı Şamil İlter'le görüştük

— Meclislerde bir Tarım İş Yasa tasarısı var. Zannedersek sendika olarak tasarı hakkındaki görüşlerinizi Çalışma Bakanlığına bildirdiniz. Tasarının özellikleri ve sizin eleştirileriniz nelerdir?

— Bugün yürürlükte olan iş kanununun bir maddesiyle tarım işçileri kapsam dışı bırakılmıştır. Ayrı bir Tarım İş kanunu da yoktur. Tabii bunun sonucu olarak tarım işçilerinin çalışma şartları toprak ağalarının keyfine bırakılmıştır. İş güvenliği yoktur. Mevsimlik iş mukavelesi yapılmış olsa bile toprak sahibi bunu tek taraflı olarak bozabilir. Angarya usulü çalıştırma, özellikle Çukurova ve Güneydoğu Anadolu'da yaygındır. Ücretler ve diğer çalışma şartları, işçilerin hiç haberi olmadan dayıbaşılar ve toprak ağaları arasında ya da ziraat odaları, hatta muhtarlar tarafından tespit edilmektedir. Grev ve toplusözleşme hakları, yasal güvence altında değildir...

Bugün Tarım İşçilerinin çalışma hayatlarını düzenleyecek bir yasa, özellikle mevsimlik tarım işçilerinin çalışma şartalrını dikkate almak zorundadır. Çünkü mevsimlik tarım işçileri, bu kesimin büyük çoğunluğunu oluşturmaktadır. Şimdi bu tasarı, mevsimlik Tarım İşçilerinin sorunlarını katiyen ele almıyor. İş ve can güvenliği konusunda hiç bir şey yok. Halbuki bu konu çok önemli. Bugün işe gidip gelmek için taraktör romörkleri, kamyonlar kullanılıyor. Soğukta, yağmurda bile böyle. Bu açık arabalarda kaza olduğu zaman ölüm oranı çok yüksek oluyor. Sağlık şartları, işçilerin barındırılacağı konutlar meselesi hiç ele alınmamış. Çiftliklerde ahırdan bozma damlarda kalıyorlar. Yahut ta açıkta, cibindirik denen çalı çırpı ve naylondan yapılma barakalarda...

Tasarı dayıbaşılığı koruyor

— Tasarıda dayıbaşılığın kaldırılması için getirilen önlem var mı?

— Şöyle bir cümle var: "Tarım işlerine işçi bulmada kazanç amacıyla aracılık yapılması yasaktır" Tasarı bunu söylemek zorunda, çünkü yürürlükteki İş Kanununun 85. maddesi ve Uluslararası Çalışma Sözleşmesinin birmaddesiyle iş bulmada, işçi götürmede kâr sağlanması yasaklanmıştır. Yani dayıbaşılık aslında cezalındırılması gereken bir suçtur. Ama bu yasağın uygulanabilmesi için, tarım işçilerinin toprak sahipleriyle serbest pazarlık yoluyla anlaşabilmeleri, iş bulabilmelerini sağlayacak tedbirlerin getirilmesi gerekiyor. Mesela İş ve İsci Bulma Kurumunun görev ve yetkilerinin belirlenmesi, genişletilmesi gerekir. Oysa tasarıda bu konuyla ilgili bölümde dayıbaşılık ve elciliği meşrulaştıran, onların varlığını bir takım kayıtlara bağlayarak devam ettirmeyi amaçlayan maddeler var.

Diğer konulara geçelim: Mesela tasarıda "günlük çalışma süresi 10 saati geçemez" deniyor. Halen yurdun birçok yerinde tarım işçileri 10 saat çalışıyorlar. Halbuki bugün yurtta ve bütün dünyada günlük çalışma süresi 8 saattir. Bu süreyi geçen her saat için fazla mesai ücreti ödenmesi gerekir. Tasarı böylece bugünkü angarya uygulamasını kanunun sınırları içine almaya çalışıyor. Üstelik bugün Ege'de çalışma süresi, uzun mücadele sonucu 8 saate kadar indirilmiştir. Tasarı Tarım işçilerinin elde etmiş olduğu hakları bile geri almaya çalışıyor. Yolda geçen zamanın ve ara dinlenmelerinin çalışma süresinden sayılması konusunda da böyle. Söke'de bu süreler, çalışma saatinden sayılır, halbuki tasarı ara dinlenmelerinin çalışma süresinden sayılamayacağını söylüyor...

Tasarı ayni ücreti getiriyor

Ücretlerin tesbit edilmesi ve ödenmesi konusu da şöyle: Tasarı, Tarım ve Orman Kurulları diye bir kurum getiriyor.

Her ilde çeşitli resmi dairelerden ve işveren ve sendika temsilcilerinden oluşan bir kurul. Ücretlerin tesbit edilmesi, ödenme şartları ve diğer çalışma şartlarını bu kurullar tespit edecek. Ücretler haftada bir ödenir, hatta daha da geciktirilebilir deniyor. Zaten bugün ücret ödeme meselesinde olan da budur. Bunun düzeltilmesi isteniyor. Sonra ücretlerin yüzde 25'inin mal olarak verilebileceği söyleniyor. Bugün işçilerin şiddetle karşı çıktıkları şeylerden birisi bu... Piyasa fiyatı 25 lira olan bir pamuk, işçinin ne işine yarar? Paraya çevirmek için götürüp satmak gerekir. Böyle bir madde tarım işçilerinin sömürülmesini şiddetlendirmekten başka işe yaramaz.

Sonra tasarıda, toprak ağalarının tarım işçileri üzerindeki baskılarını pekiştirmeye hizmet edebilecek maddeler var. 26. maddede "Ücretten zarar karşılığı kesinti" diye bir ceza hükmü getirilmiş. "Ücretten ceza kesintisi" diye ayrı bir madde var. Bu toprak sahiplerinin keyfi bir şekilde işçi ücretlerini kesmesine, baskı yapmasına yol açar.

Demokratik Tarım-İş Yasası nasıl olmalı?

Özetleyecek olursak, demokratik bir Tarım İş Kanunundan beklediklerimiz şunlardır:

1. İş ve can güvenliğinin sağlanması için: Toprak sahipleri, çalıştıracakları işçileri öncelikle topraklarının bulundukları yerdeki köylerden almalıdır. Çiftliklerde sağlığa uygun işçi konutları yapılmalıdır. İşe gidip gelirken kapalı araba kullanılmalı, işyerinde sağlık görevlileri ve gerekli malzeme bulundurulması mecburi olmalıdır.

2. Dayıbaşılık, elcilik gibi aracıların faaliyeti yasaklanmalı, işçiler ve toprak sahipleri arasındaki ilişkilerde sendika yetkili kılınmalıdır. Grev ve toplusözleşme hakkı tam olarak tanınmalı, sendika seçme özgürlüğü sağlanmalıdır.

3. Her türlü angarya engellenmeli, günlük çalışma süresi 8 saat olmalı ve eşit işe eşit ücret verilmelidr. Ücret tespitinde tarım işçileri söz sahibi olmalı, ziraat odaları ve muhtarlar gibi yetkisiz kurumların ücret tespit etmesi engellenmeli, ücretler işveren tarafından işçiye haftada bir, tamamı para olarak ödenmelidir. Ücretlerden hiç bir şekilde kesinti yapılamaz.

4. Kıdem tazminatları ve yıllık izin süreleri yürürlükteki iş kanunu esasına göre düzenlenmeli, eşitlik sağlanmalıdır. Tarım islerinde deneme süresi uygulanmamalıdır.

Toprak-İş Sendikası olarak Aydın'da birçok tarım işçisiyle tarım iş kanunu meselesini tartıştık. Yukarıda saydığım öneriler, bu tartışmalar sonucu ortaya çıkan taleplerin özetidir. Bu talepleri 14 maddelik bir liste halinde hazırlayarak imza kampanyası açtık. Aydın'dan binden fazla tarım işçisi imza vererek kampanyaya desteklediler.

— Tarım işçileri, halkın en yoksul kesimidir. İşsizlik, tarım işçilerinin en önemli sorunlarından biridir. Sizin bu konuda getirdiğiniz öneri, tarım işçilerinin işsizlik meselesini çözmede yeterli olabilir mi?

— Tarım işi mevsimliktir. Mevsim geçtikten sonra işçinin çalıştığı yerde iş talep etmesi mümkün değil. Yani iş güvenliği ne kadar sağlanırsa sağlansın, tarım işçilerinin işsiz kalmasını önlemek mümkün değil.

Öte yandan ağırlaşan hayat şartları karşısında geniş yoksul köylü kesimi içinden her yıl binlercesi toprağını kaybedip işsizler ordusuna, tarım işçileri ordusuna katılıyor. Bu meselenin çözümü, sendikal mücadele sınırlarını aşar. Bu mesele ancak büyük toprak mülkiyetini tasfiye ederek topraksız ve az topraklı köylüyü toprak sahibi yapacak, kooperatif ve diğer kuruluşların imkanlarını bunların hizmetine verecek bir toprak devrimiyle çözülebilir.

BİTTİ

MODAŞ AĞAÇ FABRİKASINDA İŞÇİLERE ATEŞ AÇILDI

İSTANBUL (ÖZEL)

Kartal Soğanlık yolundaki Modaş Ağaç Kaplama Fabrikası patronu işçilere karşı çeşitli baskılar uyguluyor.

Önceki gün saat 15.00'de işçileri yemekhane'de toplayan patron işyerini kapatacağını ve herkesi işten atacağını söyleyerek işçilere gözdağı vermek istedi.

Bu arada patronun fedailiğini yapan Fuat adındaki besleme bir kişi dışarıdan işçilerin üzerine ateş etti. Sorunları görüşmek üzere işçileri toplayan patron adamına silah vererek işçilere ateş açtırdı.

İşçilerin işyerinde sosyal haklarını sonuna kadar kullanmasına kızan patron tehdit ve baskı ile işçileri sindirmeyi denemektedir.

KARİŞ'TE SÖZLEŞME İMZALANDI

SAMSUN (THA)

20 Eylül 1978 günü kısa adı Kariş olan Karadeniz Glikoz, Mısırözü, Nişasta ve Gübre Pazarlama Anonim Şirketinde, işveren ve sendika tarafından toplu sözleşme sonucu çıkan anlaşmazlık yüzünden alınan grev ve lokavt kararından sonra her iki taraf arasında uzlaşma sağlandı.

THA Muhabirinin edindiği bilgiye göre, Tek-Gıda İş Sendikası işvrenle toplusözleşmenin sosyal hakları maddelerinde, aralarında anlaşmazlık çıkarak grev kararı uygulamıştı, bunun yanı sıra işveren de fabrikada lokavt kararı alınca fabrika bir ay süreyle üretimi durdurmuştu.

KÖY YSE-İŞ GÜÇLENİYOR

Sendika ile Bakanlığın uyuşmazlığa gittiği günlerde, Yol-İş Federasyonuna bağlı YSE-İŞ Sendikası kurulmuştu. Federasyonun ve bağlı sendika görevlilerinin yönetimindeki YSE-İŞ Sendikası kısa zamanda 60 ilde örgütlendi.

Uzun zamandır faşist baskı ve tehditlerden bıkan ve 10 aydır sözleşmelerinin başlaması için bekleyen işçiler şimdi kitle halinde, KÖY YSİ-İŞ'ten istifa edip YSE-İŞ'de birleşiyorlar.

İlgililer bu gelişmenin KÖY YSİ-İŞ'in sonu olduğunu söylüyorlar.

GAZİANTEP'TE TERZİ ÇIRAKLARI DİRENİŞE GEÇTİ

GAZİANTEP

Şayıları 1200'ü aşan terzi kalfaları, tüm işi kendileri yaptığı halde geçinecek kadar bile ücret alamadıklarını bildirerek direnişe geçtiler.

Terzi kalfaları, haklarını savunacak bir örgütleri bulunmadığını ve bu nedenle yaptıkları işe karşılık patronların takdir ettiği bir ücret ödendiğini söylemektedirler. Esnaf Birliğinde bir basın toplantısı düzenleyen terzi kalfalarından bir grup, "kadın-erkek giyim eşyası diken terzilerin yanında çalışıyoruz. Patronlarımız bütün işi bizim yapmamıza rağmen, geçimimizi sağlayacak kadar ücret vermiyor. Bu nedenle direnişe geçtik" dediler.

ELAZIĞ'DA 2 anarşi

- 37 ölünün 19'unu komandolar, 12'sini de sahte solcular öldürdü. 6 kışı de kım vurduya gıttı
- Şehirde sürekli söylentiler yayıldı "İçme suyu zehirlenmiş", "Aleviler öldürdü", "Elazığ'da kurtarılmış bölgeler var"
- ...Sistemli olarak yürütülen bu propagandalarla halk tedirgin edildi. Eylül ayı cinayetler ayı oldu

Can pazarında düğüm noktaları

Söylentiler yayılıyor, arkasından cinayetler...

MHP ve Kontrgerillanın uzun vadeli hesaplarının birinci bölümü her yerde olduğu gibi Elazığ'da da tek tek insanları katletmek, evleri kurşunlamak, işyerlerini dinamitlemek, kahvehaneleri taramaktı. MHP'nin kara kaplı kitabında yazılı olan birinci bölüme uygun senaryo buydu. Halkı tedirgin etmek ve her an yeni katliamlar beklenmesini sağlamak, cinayetleri kanıksatmak.

Elazığ'da anarşik eylemlerin bilançosu ortada: 37 ölü. Ev, işyeri, kahve kurşunlanması, dinamitlenmesi, taranmasının da haddi hesabı yok.

Ağustos ayında basına bir açıklama yapan Esnaf ve Sanatkarlar Derneği Başkanı İbrahim Oğul birçok esnafın komando baskısı yüzünden şehri terkettiğini açıklıyordu.

2 Eylül günü yaralanan Hüseyin Boztaş'ın annesi Yeter Boztaş baygın halde hastane kapısında.

Amaç halkı bölmek

On ay içinde Elazığ'da 37 kişi öldürüldü. Bunların 19'unu MHP yanlıları, 12'sini de maceracılar öldürdüler. 6 kişi de kim vurduya gitti.

12 Ocakta öldürülen Teslim Temel şehirde işlenen üçüncü cinayetin kurbanıydı. Elazığ halkı bu cinayeti büyük bir tepki ile karşıladı. Elliler İş Hanı önünde beynine tek kurşun sıkılarak öldürülen Teslim Temel'in katledilmesi lanetlendi. 13 Ocak günü onbinlerce kişi cinayetleri lanetleyerek yürüdü. Elazığ halkı kısa bir süre için de olsa kitle mücadelesinin meyvelerini topladı. Ortalık bir süre için duruldu.

Bu durum maceracı şeflerin gözlerini kararttı. Kendilerini Kaf Dağındaki fildişi kulelerine gömdüler ve 19 Şubat günü Ulaş Bardakçı'yı anma mitingi düzenlediler. Aynı gün mitingin yapıldığı Fevzi Çakmak mahallesine kara haber ulaştı. MHP'liler bütün halkın Fevzi Çakmak mahallesinde miting ile meşgul olmasından yararlanarak öğretmen Ali Beltekin'i Kasaplar Çarşısında öldürmüşler, onlarca insanı yaralayarak şehirde terör estirmişlerdi.

Ali Beltekin'den sonra sıra Gülağa Biçici'ye geldi. MHP'li komandoların öldürdüğü Gülağa Biçici'ye karşı bütün halk son görevini yaparken maceracılar halka zorbalık yaptılar. Ali Rıza Koşar'ı katlettiler, iki devrimciyi de yaraladılar.

Bu son olay can pazarı Elazığ'da bir düğüm noktası oldu.

Katliamlara karşı mücadele eden halk tam da MHP ve Kontrgerillanın hesaplarına uygun olarak pasifize edildi. Kitle mücadeleleri yerini azgın bireysel teröre bıraktı.

Artık Elazığ'da mühür bireyci terörün elindeydi ve bireyci terör bütün azgınlığıyla Elazığ'da hüküm sürüyordu. Faşistler etkin oldukları mahallelerde evleri tarayıp dinamitlerken, maceracılar da Fevzi Çakmak ve Yıldızbağları mahallelerinde giriş çıkışı kontrol altına alarak havaya kurşun sıkarak MHP komandolarının saldırılarına zemin hazırlıyorlardı.

Bu zemin üzerinde kısa bir zaman parçası sonra, Mart ayının sonlarına doğru 17 MHP'li sendika planlı bir provokasyon propagandası başlattı:

"Elazığ'da kurtarılmış bölgeler var!"

Mayıs ayında saldırılar daha da yoğunlaştı. Önce nereden kaynaklandığı bilinmeyen bir yerden bir tahrik çığlığı yükseldi:

"Elazığ'ın içme suyuna zehir atılmış!"

Amaç halkı toplu katliamlara hazırlamak. Ve bu amaç için huzursuzluğu doruğa çıkarmak. "Artık ne olursa olsun!" dedirtmek.

Arkasından 6 Mayıs günü Hürriyet Meydanında 27 dükkan ateşe verildi. Dükkan sahipleri ve itfaiyeciler yangını söndürmeye çalışırken Vali Güngör Aydın da oradaydı. Yangın'ı söndürmeye çalışan ekibin başındaydı. MHP'li komandolar da Hürriyet meydanında toplanmışlar ve "komünist vali, istifa!" diye bağrışıyorlar, yangının büyümesi için ellerinden geleni yapıyorlardı. Nitekim yangın sırasında birçok dükkanı da yağmaladılar.

8 Mayısta Sevfeddin Erkılıç "davadan döndüğü için" öldürüldü. Saldırılar durmadı. 12 Mayıs günü de cezaevinin karşısındaki genellikle MHP'lilerin oturduğu kahvehane tarandı. Alaattin Akkaya adındaki YSE işçisi katledildi. Ardından da provokasyon naraları yükseldi.

"Aleviler taradı. Komünistler taradı!"

Alevi düşmanlığı alabildiğine körüklendi. Zaten amaç bu noktaya varmaktı. Eylemlerin bütün hedefi buydu:

Alevi-Sünni düşmanlığı!

Eylemleri birbirinden ayırmak güç

Artık eylemler birbirine karışmıştı. Saldırılar birbirini izliyordu. Hangi eylemi hani gücün yaptığını ayırmak güçleşmişti. Maceracıların eylemlerinin ne Elazığ halkına bir faydası oluyor, ne de faşist saldırıları bir nebze olsun geriletiyordu. Saldırılar bu zemin üzerinde sürüp gidiyordu.

Temmuz ayı içinde Zarfan Ülkü Ocakları mensupları Zarfan mahallesinde Hüseyin Şahin'i öldürdüler. Maceracılar da aynı anda İzzetpaşa mahallesi Yeşildere sokakta bir fırını taradılar ve 4 işçiyi yaraladılar.

Eylül ayı cinayetlerle dolu

Cinayetler Eylül ayında birdenbire artmaya başladı. Gün geçmiyordu ki biri öldürülmesin. Yapraklarla birlikte Elazığ'da insanlar da birer birer sokaklarda dökülmeye başladı.

2 Eylülde Emniyet Amiri, Zarfan karakolu polisleri ve panzerlerde görevli MHP yanlısı polisler hep birlikte Fevzi Çakmak mahallesinde bir provokasyon düzenlediler. Maceracılar provokasyona alet olunca tertip başarıya ulaştı ve Panzer Fevzi Çakmak mahallesinde Hasan Kalkaç adlı öğrenciyi yaraladı. Aynı anda MHP yanlıları çarşıda halka saldırdılar. Müslüm Boztaş, Hasan Hüseyin ve Haydar Gedikoğlu'nu yaylım ateşine tuttular. Haydar Gedikoğlu kaldırıldığı Diyarbakır Devlet Hastahanesinde öldü.

6 Eylülde maceracılar bu kez Talat Diş ve Ahmet Aydın'ı öldürdüler.

MHP'li komandolar Talat Diş'in öldürülmesini bahane ederek şehre çevre il ve ilçelerden yüzlerce komando yığdılar. Komandolar Belediye binası önünde toplandılar. Belediye Başkanı komandoları açıktan açığa destekliyordu. Amaçları devrimcilerin yoğun olduğu Hozat Garajına saldırarak yağmalamaktı. Ancak İl Yönetiminin aldığı tedbirler sonucunda evdeki hesapları çarşıya uymadı. Ama MHP'li komandolar rahat durmadı. Haşim Solmaz ve Süleyman Yalçın adındaki esnafları katlettiler.

11 Eylülde ise Fevzi Çakmak mahallesine yolcu götüren İsmail Olgaç adındaki taksi şoförü maceracılar tarafından katledildi.

YARIN: Yasin Uçar öldürülüyor

Halk ve itfaiyeciler yangını söndürmeye çalışırken MHP'li komandolar "Komünist Vali İstifa" diye slogan atarak kargaşalık çıkardılar. Sonradan yangından artakalan malları yağmaladılar.

TİKP kurucusu Mehmet Çetin'in katledilmesi davası görüldü

Mehmet Çetin'in babası:

"Oğlumu, Başçavuş Hüseyin Tosun öldürdü"

- Yüzbaşı Güleren, cinayeti bir erin üzerine yıkmaya çalışıyor
- Katil Hüseyin Tosun halen görevine devam ediyor

KAHRAMANMARAŞ (ÖZEL)

Demirciler köyünde Jandarma üstçavuşu Hüseyin Tosun'un öldürdüğü TİKP Parti Kurucusu ve Parti Meclisi Üyesi Mehmet Çetin'in davasına Kahramanmaraş Ağırceza Mahkemesinde bakıldı. Sanıkların bulunmadığı duruşmada davacı olarak Mehmet Çetin'in babası Ali Çetin ve Avukat Haydar Güngör hazır bulundular.

Duruşmada Ali Çetin davacı olarak dinlendi. Ali Çetin Mehmet Çetin'in öldürülüşünü şöyle anlattı:

"Jandarmalar mahkum Hasan Gökpınar'ı yakalamak için Demirciler köyüne geldiler. Görevli jandarmalara komuta eden yüzbaşı İbrahim Günseren mahkumu yakalayıp ellerine kelepçe takarak köyün dışına çıkardı. Yüzbaşı ve iki başçavuşun köy halkını kışkırtacak şekilde mahkuma küfür ve dayak atması bütün köy halkını olay yerine getirdi. Bu kalabalık içinde oğlum Mehmet de bulunuyordu. Köy halkının toplandığını gören Jandarma Yüzbaşısı İbrahim Günseren mahkumun kelepçesini çözerek kaçırdı. Arkasından da jandarmalara ateş emrini verdi. Kendisi de halkın arasına karışan mahkuma ateş açtı. Jandarma üstçavuşu Hüseyin Tosun da oğluma elindeki G-3 tüfeğiyle vurup yere yıktı. Daha sonra elindeki silahı Mehmet'in kafasına 30 santim yaklaştırarak üç el ateş etti.

Ağır Ceza Hakiminin "Oğlunla başçavuş arasında bir husumet var mıydı?" sorusuna da Ali Çetin şöyle cevap verdi:

"Oğlum Mehmet ile katil Hüseyin Tosun arasında bir ideolojik ayrılık vardı. Oğlum TİKP kurucularındandı. Hüseyin Tosun ise Türkeş'in komandosuydu. Bunun için de Mehmet'i daha önce birkaç kez çağırıp 'imzanız var' diyerek katletmek istemişti. Ama Mehmet 'Baba bu çavuş beni öldürmek istiyor' diyerek gitmemişti. Bunun için beni göndermişti. Bunun için Hüseyin Tosun, 25 Mayıs günü mahkumu yakalamak bahanesiyle oğlumu kasıtlı olarak öldürdü" dedi.

Daha sonra Ağır Ceza Hakiminin "Oğlunu jandarma eri Yusuf Bulut mu öldürdü, yoksa Hüseyin Tosun mu vurdu?" sorusuna da Ali Çetin şu karşılığı verdi:

"Ben jandarma erinin günahını alamam. Tetiği çekip üç el ateş edenin Hüseyin Tosun'un olduğunu herkes gibi ben de gördüm."

Bilindiği gibi Mehmet Çetin öldürüldükten sonra yüzbaşı İbrahim Günseren sorgulamada ifadesini değiştirerek er Yusuf Bulut'un cinayeti işlediğini iddia etmişti. Yüzbaşı'nın çeşitli defalar suçu örtbas edebilmek için değişik ifadeler verdiği bildiriliyor.

Öte yandan er Yusuf Bulut'un sorgulama sırasında Savcılığa gelerek 'Mehmet'i ben vurdum' diye dilekçe vermesinden sonra, aynı er Ağustos ayı içinde Mehmet Çetin'in ailesine gelerek Mehmet Çetin'i Hüseyin Tosun'un vurduğunu, ve Yüzbaşı İbrahim Günseren'in cinayeti zorla kendisine kabul ettirdiğini söylediği öğrenildi. Mahkeme Heyeti er Yusuf Bulut'un çağrılması için savcılığa tezkere yazdı. Duruşmayı 25 Aralık 1978 gününe erteledi.

Mehmet Çetin'i katleden Başçavuş Hüseyin Tosun'un halen görevine devam ettiği bildiriliyor.

Mehmet Çetin'in babası Ali Çetin mahkemede ifade verdi.

Bağ-Kur primleri yatırma süresi 31 Ekimde sona eriyor

Bağ-Kur'un sigorta primlerini zamanında yatırmayanlar için tanıdığı süre 31 Ekim günü sona eriyor. Bağ-Kur'un İzmir Bölge Başkanı Metin Can, sürenin uzatılmayacağını söyledi.

Öte yandan, 31 Ekim'e kadar prim borçlarını yatırmayanlar hakkında icra kovuşturması yapılacağı bildiriliyor.

Oğuz Aygün, AP Yüksek Haysiyet Divanı üyeliğinden istifa etti

ANKARA(ÖZEL)

AP Ankara Milletvekili Oğuz Aygün kendi isteği dışında listeye alındığını ve 9. Büyük Kongrede usulsüzlükler yapıldığını belirterek seçildiği Yüksek Haysiyet Divanı üyeliğinde istifa etti.

Oğuz Aygün'ün bu konuyla ilgili olarak AP Genel Başkanlığına yazdığı istifa dilekçesi şöyle:

"Adalet Partisi 9. Büyük Kongresinde muayyen bir heyetin tespit ettiği bir liste tüzük hükmünün ifası için delegelerin tasvibine sunulmuştur. Kongrede, içinde hukukçuların da bulunduğu bazı İl Başkanlarının takriri, ona dayanarak Kongre Divanında diğer listelerin sahte, bu listelerin asıl ve resmi liste olduğu ilan edilerek delege oylarının sadece muamelenin ikmali için bir vasıta kılındığı gerçeği tescil edilmiştir.

"Arzum hilafına böyle bir listede verilmiş olan Yüksek Haysiyet Divanı üyeliğini kabullenmeyi prensiplerimle, inançlarımla ve kendime olan saygımla bağdaştıramadığım için istifa etmiş bulunuyorum."

Aygün'ün istifasıyla birlikte AP Yüksek Haysiyet Divanı ve Merkez Haysiyet Divanı üyeliğinden ayrılanların sayısı beşe yükseldi. Kocaeli Milletvekili Adem Sarıoğlu ve Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Seferoğlu Yüksek Haysiyet Divanı'ndan, Tekirdağ Milletvekili Nihan İlgün ve Bolu Milletvekili Ahmet Çakmak'da Merkez Haysiyet divanından daha önce istifa etmişlerdi.

12 AP'Lİ HAYSİYET DİVANINDA

AP Genel Merkezinin, aralarında Bergama ve Poyracık Belediye Başkanları ile son İzmir Kongresinde Divanı oluşturan üyelerinin de bulunduğu 12 kişiyi kesin ihraç istemiyle Merkez Haysiyet Divanına verdiği bildiriliyor.

AP çevrelerinden verilen bilgiye göre, kesin ihraç istemiyle Merkez Haysiyet Divanına verilenler şunlar:

İl Başkanı adayı ve eski İl Başkanı Kemal Serdaroğlu'nun oğlu Bergama Belediye Başkanı Rıfat Serdaroğlu, Poyracık Belediye Başkanı Yaşar Özdoğan, Arkaı Akın Barhan, Eski İzmir Milletvekili İsmail Taşlı, Belediye Meclis üyesi Cahit Altıngöl, Merkez İlçe İkinci Başkanı Mehmet Karagülle, İzmir Kongresi İkinci Başkanı ve eski Balçova Belediye Başkanı Ercüment Uysal, Kongre Divan üyelerinden Ahmet Aldemir, tasnif kurulundan Osman Ateş, Vedat Toga, Necmi Güldebağ, Şahin Kilimci.

Haysiyet Divanına verilenlerin İzmir İl Kongresi sırasında görevlerini kötüye kullandıkları, seçim sonuçlarını saptırdıkları iddia edilerek, adı geçen kişilere Merkez Haysiyet Divanına verildikleri yolunda gerekli tebligatın yapıldığı belirtildi.

Öte yandan Haysiyet Divanı eski Başkanı ve son kongrede aynı kurula üye seçilen Behiç Barhan için de parti içi soruşturma açıldığı Barhan'ın evraklar üzerinde tahrifat yapmakla suçlandığı öne sürüldü.

GENÇLİK

E.Ü. Tıp Fakültesine diğer fakültelerden nakil yaptıracaklar için başvuru tarihi belirlendi

İZMİR (AA)

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesine diğer fakültelerden yapılacak nakil için başvuru tarihi 6 Kasım olarak yeniden belirlendi.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi, Fakülte Kurulunca yapılan açıklamada, 1. ve 2. sınıf başvurularının dolduğu ve başvuruların 3 ve daha yukarı sınıflar için söz konusu olabileceği belirtildi. Başvurunun uzatılması ile ilgili kararın Ege Üniversitesi Senatosunun üniversitenin 1978-1979 öğrenim yılına başlama tarihini 1 Kasım olarak yeniden düzenlemesi nedeniyle olduğu açıklandı.

Mali Bilimler ve Muhasebe Yüksek Okulunda kesin kayıtlar 6 Kasımda başlıyor

ANKARA (A.A)

Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisine bağlı Mali Bilimler ve Muhasebe Yüksek Okulunda kesin kayıtlar, 6 Kasımda başlıyor.

Yapılan açıklamaya göre kesin kayıtlar 30 Kasım'da tamamlanacak, bu süre içinde üniversitelerarası seçme sınavı sonunda Mali Bilimler ve Muhasebe Yüksek Okuluna girmeye hak kazananlar kesin kayıtlarını yaptırabilecekler.

Vefa Lisesi 31 Ekim günü açılıyor

İSTANBUL (A.A)

11 Ekim günü kimliği belirsiz kişiler tarafından bombalandıktan sonra Öğretime kapanan Vefa Lisesi'nin Lise bölümü 31 Ekim Salı günü açılacak.

Ökçün, Londra'da AET Başkanı ile görüştü

LONDRA (ANKA-DPA)

Avrupa Ekonomik topluluğu Bakanlar Kurulu Başkanı Klaus Von Dohnany, Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün ile yaptığı görüşmeden sonra Türkiye'nin AET ile ilişkilerini güçlendirmek istediğini bildirdi.

Von Dohnany Türk hükümetinin AET ile 14 yıllık geçmişe sahip ticari ilişkilerini siyasal işbirliği de içeren bir şekilde geliştirmek istediğini ve topluluğa tam üyelik meselesi ile ilgilendiklerini belirtti.

Öte yandan Dışişleri Bakanı Gündüz Ökçün Türkiye AET Karma Parlamento Komisyonu'nun 23. Dönem Toplantısında yaptığı konuşmada, "Türk Hükümetinin, AET ile ilişkilerini yeniden canlandırma konusuna önem verdiğini ve bu amaçla somut girişimlerde bulunduğunu" belirtti. Bu ilişkilerin gelişmesi Türkiye'nin yararına olduğu kadar, AET'nin de uzun vadeli çıkarlarına hizmet edecektir" demiştir.

Türkiye - AET ilişkilerinin süreli olarak ve önemli ölçüde Türkiye aleyhine gelişme gösterdiğini de hatırlatan ökçün, AET yetkilileri ile AET üyesi ülkelere, bu ticari ilişkilerin dengeli bir şekilde gelişmesi için çaba göstermeleri çağrısında bulundu.

Dışişleri Bakanı Ökçün, Türkiye'nin, 4. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın öngördüğü yatırımların gerçekleşmesinde AET'nin aktif katkısının beklendiğini de bildirdi ve "AET" ye uzun vadede tam üye olmayı amaçlayan Türkiye'ye, AET ülkelerinin üçüncü ülkelere tanıdığı ayrıcalıkların tanınması gereklidir" şeklinde konuştu.

Ökçün, İngiltere'nin Türkiye'den ithal edilen pamuk ipliğine koyduğu kısıtlamanın, Başbakan Bülent Ecevit'in, Brüksel'de, AET yetkilileriyle yaptığı olumlu görüşmelere gölge düşürücü bir nitelik taşıdığına da dikkati çekerek özetle şunları söyledi:

"Türkiye ile AET arasındaki ilişkilerin, Türk hükümetinin öngördüğü biçimde yeniden canlandırılması için AET organlarına ve tüm AET üyesi ülkelere büyük sorumluluklar düşmektedir. Türkiye ile AET arasında karşılıklı çıkarlara hizmet edecek biçimde, ekonomik ve ticari ilişkilerin geliştirilmesi yolunda bir siyasi irade belirirse, ortaya çıkabilecek teknik sorunlar kolaylıkla çözümlenebilir. Bu nedenle, konuya öncelikle siyasal açıdan yaklaşmanın gereğine inanıyorum."

Türkiye-AET Karma Parlmento Komisyonunun Londra'da yapılan görüşmelerinde, Türk Heyetinin, Avrupa'da çalışan Türk işçilerinin "işgücü ve serbest dolaşım özgürlükleri ile" ilgili istekleri Avrupalı parlamenterlerce benimsenmedi.

GERÇEĞİN IŞIĞINDA

Anarşi barış masasına oturursa

Doğan Yurdakul

Senato Kontenjan Grubu Başkanı Zeyyat Baykara, MHP Genel Başkanı Türkeş ile anarşi konusunda 55 dakika görüşmüş. Baykara bu konuşmadan sonra, "MHP Genel Başkanını grubumuzun görüşlerine yakın bir görüş içinde gördük" demiş.

Acaba Türkeş Baykara'ya ne dedi de, Kontenjan Grubunun görüşlerine yakın olduğu izlenimini verdi?

Yine "barış ve gönül seferberliği" türküleri mi söyledi? "Anarşiye en fazla biz karşıyız, bizden daha fazla karşı olan bulunamaz" mı dedi?

Yoksa, "Efendim, yakalanan katillerin, bombacıların, katil oldukları da, MHP'li oldukları da yalandır. Onlar tiyatrocudur, içimize sızmış komünist ajanlarıdır, delilerdir" yalanına mı inandırdı?

Şimdi yeni moda bir bahaneleri var. "Bir komünist fikir değiştirip ülkücü olmakla anarşistlikten vazgeçmez. Bu cinayetleri işleyenler de, kuyumcuyu soyan da sözümona ülkücü olmuş Dev-Genç'lilerdir" diyorlar.

Yazılanlara bakarsanız, MHP, AP Kongresinden bile çok memnun değildir, çemberi yarabilmek için bunu bile yeterli görmemiştir. MHP'li Hergün gazetesi yazarlarından Said Bilgiç'e göre, AP Kongresi de, Demirel de yeterince öfkeli değilmiş. Bu yüzden Celal Bayar da Kongre'de aradığını bulamamış. Bilgiç'e göre Kongre şöyle olmalıymış:

"Türkiye'de komünist var, fakat faşist yoktur. Komünistlerin dış ve iç fesat mihraklarınca beslenip silahlandırıldıkları bir gerçektir.

"Bu tespiti yapmayan ve büyük kongresinde açıkça millete ilan etmeyen Adalet Partisi'nin iddia ettiği gibi tek başına iktidar olması halinde memlekete üçüncü Ecevit dönemini yaşatacağı aşikardır."

Türkeş, Zeyyat Baykara'yı ikna etmek için acaba bütün bunları söyledi mi? Yoksa piyes provası yapmayı çok seven bir partinin Genel Başkanı olarak yeni rollere mi çıktı?

Sahte TKP'nin başı İ.Bilen ise, Doğu Berlin'den Ecevit'e bir mektup göndermiş. Üslerin yeniden açılmasından yakınıyormuş. Ecevit'in bu davranışıyla siyasal belgeyi Anayasa'ya aykırı olarak çiğnediğini söylemiş.

Hazret ne yapsın? Rusya ile imzalanan siyasal belgeyi T.C. Anayasası zannediyor. Bu belgeye aykırı davranışların da barış ve yumuşamanın çıkarlarına ters düştüğünü söylüyor.

TKP, barış ve yumuşamayı o kadar çok arzuluyor ki, bunu sağlamak için bütün demokratik kuruluşların temeline dinamit koymaya çalışıyor. TÖB-DER'in başına ördüğü çorabı, şimdi de KÖY-KOOP'un başına örmeye uğraşıyor.

Demek ki, en az MHP kadar TKP de anarşiye karşıdır ve barıştan yanadır! Öyleyse Zeyyat Baykara, anarşinin önlenmesi için İ.Bilen'i çağırıp onunla da görüşmelidir! Ecevit-Demirel görüşmesine en fazla karşı olanlar TKP ile MHP olduğuna göre, anarşinin kaynaklarından ötekini masaya oturtmamakla, önemli bir eksiklik yaratılmıştır! Şimdi "anarşinin önlenmesi için" Türkeş'in de dahil olacağı dörtlü bir görüşmeden sözediliyor. Aslında bu görüşmeye İ.Bilen'i de dahil etmek suretiyle beşli yapılmalıdır. Hatta diğer liderler aradan çekilmeli ve Türkeş ile İ.Bilen Türkiye'deki anarşinin önlenmesi için başbaşa bir masaya oturmalıdırlar. Hiç değilse halk da anarşinin kaynağını yakından tanıma fırsatını bulur.

Hikayeyi belki bilirsiniz. Bir köyde camiye hırsız dadanmış. Herkes namaza girince, kapının önündeki ayakkabıları toplayıp gidiyormuş. Sonunda hırsızın kim olduğunu bulmuşlar. Getirip caminin kapısına bekçi yapmışlar. Böylece artık ayakkabı çalınmaz olmuş.

Ecevit ve Demirel hem anarşiden şikayet edip, hem de TKP ve MHP'den ellerini çekmediklerine göre, kimbilir belki de onları anarşinin başına bekçi yapmayı düşünüyorlardır.

Dev-Genç Genel Sekreteri Forta:

"MHP'li Somuncuoğlu, Niğde Cezaevine silah sokuyor"

ANKARA (THA)

DEV-GENÇ Genel Sekreteri Bülent Forta dün düzenlediği basın toplantısında hapisanelerdeki devrimci tutukluların can güvenliklerinin kalmadığını ve devrimci tutuklular üzerindeki saldırıların yoğunlaştığını belirterek, MHP Milletvekili Sadi Somuncuoğlu'nun Niğde Cezaevine silah soktuğunu söyledi.

MHP'li ve ÜGD'li faşistlerin devrimci mahkumlara bıçaklı tabancalı saldırılar düzenlediklerini bu saldırıların bazı hapisane idarelerince desteklendiğini de kaydeden Forta, buna örnek olarak Elazığ Cezaevinden devrimci tutuklulara otomatik silahlarla yapılan saldırıdan sonra yapılan aramada, bu silahların bulunamamasını gösterdi.

Forta, özellikle Niğde Cezaevinde bulunan 12 Mart tutuklularının sürekli tehdit altında bulunduğunu, bu tutuklulara sürekli saldırıların düzenlendiğini ve görüş yerlerinin de basıldığını belirterek, "MHP'li Sadi Somuncuoğlu tarafından örgütlenen faşistler Niğde Cezaevinde yeni bir saldırı hazırlığı içindedirler" dedi.

Hapisanelerin ortaçağ zindanlarını andırdığını da belirten Forta devrimci tutukluların can güvenliklerinin sağlanması konusunda Adalet Bakanı Mehmet Can nezdinde girişimde bulunduklarını da sözlerine ekledi.

Dördüncü Plan döneminde bedelsiz ithalat uygulamasına son verilecek

ANKARA (ANKA)

Otomotiv Sanayiinde 1979 yılından başlayarak çeşitli düzenlemelerle dördüncü beş yıllık plan dönemi içinde bedelsiz ithalat uygulamasına son verileceği açıklandı.

Planda, 1983 yılına kadar kamu kuruluşlarının gereksinimi olan ve yurt içinde üretilmeyen özel amaçlı taşıtlarla bedelsiz ithalat sistemi ile gelen otomobillerin ithalat kapsamını oluşturduğu belirtildi. Ancak dönemin birinci yılından başlayan düzenlemelerle bedelsiz ithalat yöntemi kademeli olarak azaltılacak ve 1983 yılında bu yolla oto alımına son verilmiş olacak.

Buna karşılık üçüncü planlı dönemde yılda ortalama yüzde 11 oranında artış gösteren karayolu taşıtları aksam ve parçalarının dışalımı 1978-1983 yılları arasında yüzde 18 oranında artacak. Aynı şekilde motor ve buna ilişkin parçalar da geçen dönemde yılda 1,4'lük bir artış göstermişken, dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı döneminde yılda yüzde 11 oranında artarak ithalat konu olacak.

HAFTANIN FİLMLERİ

Nezih Coş

Saçmalığa gülmek

AVANAK APDİ

Yönetmen: Natuk Baytan / Senaryo: Natuk Baytan ve Suavi Sualp/ Görüntüler: Rafet Şirin-er/ Oyuncular: Kemal Sunal, Ayşen Gruda, Ünal Gürel, Ali Şen, Atilla Ergün, Ejder Yadigar/ Cumhur Film yapımı (1978)/ LALE, ŞAN, RENK, REKS, YUMURCAK, İSTANBUL, Usk IŞIK'ta.

"Dünya sinemasında "güldürü" denince ilk akla gelen şey, genellikle aptal, sakar, beceriksiz ve saf bir kahraman yaratmak ve onun serüvenlerini anlatmak olmuştur. Oysa, salt düşme - kalkma esprileri üzerine kurulu bu güldürülerin sinema tarihi içinde önemli bir yer tuttuğunu söylemek zordur. Örneğin sessiz sinema döneminin salt bu anlayışa dayalı pek çok güldürü sanatçısı unutulup gitmiştir.

Sinema tarihi içinde Chaplin, Laurel - Hardy, Jerry Lewis gibi güldürü ustalarının kalıcılığını sağlayan şey, onların serüvenlerinin çoğu kez bir toplumsal eleştiri hedefine yöneltilmesi, güldürünün salt öykü içindeki mimik ve hareketlerle sınırlı kalmayıp, öykünün tümünü biçimlendirmesi, bütününe renk veren bir mizah anlayışı taşımasından doğmuştur. Chaplin'in "Modern Zamanlar" ve "Büyük Diktatör" gibi filmleri olmadan, Jerry Lewis'in örneğin bir "The Bellboy" (Garsonun Marifetleri) nü çevirmeden bugünkü önemlerine ulaşmaları beklenebilir miydi? Kuşkusuz ki hayır. İtalyan sinemasının sözde komikleri olan ve bizde Bıdık ile Düdük diye tanınan Franchi Ingrassia çiftinin sanat çevrelerinde hiç önemsenmemesinin nedeni de filmlerinin taşıdığı boyutsuzluk değil midir?

Türk sinemasında güldürü alanında henüz önemsenecek bir adım atılmamış olması da, aynı boyutsuzluğun, salt mimik ve "gag"lerle güldürme anlayışının sürmesindendir. Bu anlayışın sonucu olarak Türk sinemasında ortaya çıkan birçok "komik" tip, uzun süre varlığını sürdürememiş ve seyirciyi bıktırıp silinip gitmişlerdir. Bu hafta "Avanak Apdi" si gösterilen yetenekli oyuncu Kemal Sunal'ı da korkunç böyle bir gelecek bekliyor. Tipi, kendine özgü aptal gülüşü, konuşma tarzı, sakar davranışları ile "komik" bir tip olarak bugün seyircinin ilgisini çeken Sunal, hiç bir toplumsal eleştirisi ve düşündürücü yanı olmayan boyutsuz, sıradan güldürülerle kendini tüketiyor. İşte "Avanak Apdi" de onun bu tür güldürülerinden biri yenisi.

Abartma, hiç kuşkusuz güldürü türünün çok sık başvurduğu bir anlatım biçimi. Ama hiç bir ciddi amaç güdülmeden başvurulan aşırı abartama, olsa olsa, saçmalığa götürür. "Avanak Apdi"de de komik unsur salt bu temelsiz ve ölçüsüz abartmadan doğuyor. "Avanak Apdi" de Sunal, afişlerini astığı şarkıcıya sırılsıklam aşık olan bir afiş yapıştırıcısını canlandırıyor. Sevdiği şarkıcıyı (A. Gruda) elde edebilmek için türlü serüvenlere girişiyor, aynı kadına aşık ünlü bir kabadayıyla boy ölçüşüyor, vb.. Filmin abartılı yönü Apdi'nin kişiliğinden başlayıp sıralanan olaylara kadar uzanıyor.

Apdi, başka nedenlerle ortaya çıkan birçok olgunun, kişiliğinin gücünden ileri geldiğini sanan, aşırı kendine güvenli ama aptal birisi olarak çiziliyor. Film, hiç bir toplumsal eleştiri taşımadığı gibi, bu kendine güvenli, saf, salak emekçi insanla alay ediyor. Baştan sona saçmalıkla örülü olan öykü, salt anlık güldürü öğeleriyle ilgi çekmeye çalışıyor. Hiç bir şey ciddiye alamıyorsunuz. Bilmiyoruz, filmi hazırlayanların başkaca bir iddiaları var mı? Bizce olan, harcanıp gitmekte olan Kemal Sunal'a oluyor.

ARANAN HEDEF

"La Mort d'un Pourri"/ Yön: Georges Lautner/ Oyn: Alain Delon, Ornella Muti, Mireille Darc, Maurice Ronet, Klaus Kinski, Stephane Audran/ Fransız filmi (1978) / KONAK DÜNYA YILDIZ ve MARMARA'da, 2. hafta.

Türkiye'de olduğu gibi Amerika ve Batı Avrupa ülkelerinde de ticari sinemanın uzun yıllar bel bağladığı türler (serüven, polisiye, vb.) politize olmaya başladı. Bu, halkların bilinçlenmesinin, sınıf mücadelelerinin yoğunlaşmasının, emperyalist-kapitalist toplumlardaki ekonomik bunalımın artmasının, bu düzenlerdeki çürüyüşün bir sonucu. Artık uzun yıllar sıradan polisiye ve serüven filmleri yöneten sinemacılar da filmlerine hafif tertip toplumsal eleştiri katmaya çalışıyorlar. Bu doğal ve kaçınılmaz bir gelişme.

"Aranan Hedef" işte bu eğilimlerin bir ürünü. Uzun yıllar önemsiz aşk ve serüven filmleri yapan bir yönetmen, Georges Lautner, polisiye türdeki bu yeni yapıtında, siyasal cinayetlerden, Fransa'nın ulusal savunmasını tehlikeye düşürecek ilişkiler içindeki politikacılardan, bunları yönlendiren dev sirketlerden, uluslararası sermaye tekellerinden de söz ediyor. Milletvekilleri öldürülüyor, bakanından polisine ve iş adamlarına kadar çeşitli kişiler, içyüzlerini, gizli ilişkilerini ortaya çıkaracak bir dosyayı ele geçirmek için mücadele ediyorlar. Öldürülen bir milletvekilinin arkadaşı (A. Delon) dosyadaki bilgileri basına açıklamaya başlıyor ve katilleri ortaya çıkarmaya çalışıyor.

Lautner, sürekleyici, nefes nefese bir anlatım ve Henri Decae'nın ustalıklı renkli görüntüleriyle bu polisiye serüveni izliyor. Film, seyirciyi düzenin pisliği üzerine az da olsa düşündürtebiliyor. Ama getirdiği yeni bir şey yok tabii. Üstelik çözüme "kötü polisin" karşısında "iyi polisle" işbirliği yaparak ulaşılması, başka hiç bir seçenek gösterilmemesi olumsuz bir yön olarak dikkati çekiyor. Ele aldığı sorunun derinine nemeyen ama bu film yokluğunda seyredilebilecek bir yapıt "Aranan Hedef."

Bedrettin Cömert'i anmak

20 Ekim Cuma günü Ankara Sanatseverler Derneğinde "Bedrettin Cömert'i Anma Toplantısı" yapıldı. Bu amaçla düzenlenen açık oturuma Hasan Hüseyin Korkmazgil, Yılmaz Gümüşbaş, Günsel Renda, Özdemir İnce ve Şahin Yenişehirlioğlu katıldı. Konuşmacılar genellikle Cömert ile ilgili kişisel anılarını anlattılar, bol bol "gençlik günlerini" andılar. Oysa, oraya Kontrgerillanın katlettiği demokrat bir aydını anmak ve faşizmi protesto etmek amacıyla toplananların beklediği hiç de bu değildi. Nitekim toplantının sonuna doğru, salonun büyük ölçüde boşaldığı görüldü.

Bedrettin Cömert'in anıldığı saatlerde bir diğer yurtsever aydının, Profesör Bedri Karafakıoğlu'nun tıpkı Bedrettin Cömert gibi katledildiği haberi gelmişti. Böyle bir ortamda Cömert'i anmak onun hangi yemeği sevdiğini anlatmakla mı olurdu? Haksızlığa karşı direnen bir aydının ölümünün verdiği acıyı güce dönüştürmek, onu faşizme karşı bir mücadele çağrısı haline getirmek yerine "Anma Toplantısı"nda yapılan, ne yazık ki bu oldu. Bizce bu toplantıda Bedrettin Cömert anılmış olmadı. Aydınlarımız, cesaretle zulmün üzerine yürümek yerine katledilen demokratların ardından ağıt yakmaya devam ettikleri sürece, böyle amacına ulaşmayan "Anma Toplantıları"nın, daha çok yapılacağı anlaşılıyor.

YABAN KAZLARI

"The Wild Geese"/ Yön: Andrew V. Mc Laglen / Oyn: Richard Burton, Richard Harris, Roger Moore, Hardy Kruger., Stewart Granger/ İngiliz filmi (1977) FİTAŞ, AS, SİNEMA 74, YILDIZ ve İPEK'te 2. hafta.

Bu da siyasi yönler taşıyan bir serüven filmi. Sözümona emperyalizmin Afrika ülkelerinin ekonomik ve siyasi yaşamında nasıl bir rol oynadığı gösterilmek isteniyor, bu sistem eleştirilmeye çalışılıyor.

4 profesyonel komando, 50 kişilik bir paralı asker grubunun başında, Londra'dan bir Afrika ülkesine gönderiliyorlar. Görevleri 10 yıl önce, o günün siyaseti gereği öldürülmek istenip başarılamamış, şimdi ise iktidardan düşmüş, tutuklanmış olan bir devlet başkanını kaçırmak, yerli halkın ölü bildiği başkanı kullanarak iç ayaklanma çıkartmak. Ancak İngiliz hükümeti bu ülkedeki zengin bakır madenlerini yeni hükümetiyle anlaşarak ele geçirince komandolara gerek kalmıyor. 50 paralı asker kaderlerine terkediliyor ve yerli halkla ölüm kalım mücadelesi vererek kaçmaya başlıyorlar. Film kanlı serüvenlerden sonra, aldatılan komando grubunun şefi Albay Faulkner'ın (R. Burton) Londra'da intikamını alması ve vadedilen 500.000 doları zorla elde etmesiyle bitiyor.

Daha çok Ford özentisi westernleriyle tanınan Amerikalı Andrew Mc Laglen'in, bu hızlı ve hareketli serüven filmiyle, ne emperyalizmi ne de buna karşı bir mücadeleyi anlatabildiğini söylemek olanaksız aslında. Film, emperyalizm olgusuna belli belirsiz bir biçimde değinir ve üstelik günümüzde gü. iyice zayıflamış bir emperyalist devleti konu alırken, ona karşı mücadeleyi de halklara değil, aldatılan paralı askerlere yüklüyor. Filmin İngiltere'nin Afrika ülkesini sömürmesine karşı çıktığı da yok aslında. Bütün sorun bunu yaparken paralı askerlerini aldatıp aldatmaması olarak konuyor. Paralı askerin öc alması da sığ ve düzenin tümünden soyutlanmış bireysel bir tavır olarak beliriyor.

"Yaban Kazları" bu haliyle sıradan bir hareket filminden, ticari kalıplara tümüyle uygun bir iş filminden başka bir şey değil.

Harbiye Şehir Tiyatrosunda "Emekköy" adlı çocuk oyunu başladı

Harbiye Şehir Tiyatrosunda M.E. Noyan'ın yazdığı "Emekköy" adlı çocuk oyunu sürüyor. Çetin İpekkaya ve Erhan Yazıcıoğlu tarafından sahneye konan oyunun müzikleri Semih Fırıncıoğlu tarafından hazırlanmış. Sömürü kavramının işlendiği oyunda Erdal Özyağcılar, Gökhan Mete, Birsen Kaplangı, Çetin İpekkaya, Erhan Yazıcıoğlu, Celile Uysal, Oktay Sözbir, Bilkay Tekben, Nejdet Yakın, Betül Alabora, Serpil Süer, Hakan Tamfer, Turgut Arseven, Ragıp Yanma gibi sanatçılar görev alıyor.

Türk Dil Kurumu, Yazı Devriminin 50. yıldönümü nedeniyle konuşmalar dizisi düzenledi

Türk Dil Kurumu, Yazı Devriminin 50. yıldönümü nedeniyle,1 Kasım 1978 Çarşamba gününden itibaren "Yazı Devrimi Konuşmaları" adı altında bir konuşmalar dizisi düzenlemiştir.

9 Aralık 1978 tarihinde sona erecek olan "Yazı Devrimi Konuşmaları" dizisinde, Ord. Prof. Dr. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu, "Yazı Devriminden Dil Devrimine", Doç. Dr. Fehmi Yavuz "Yazı Devrimi Anıları", Rauf İnan "Atatürk Devrimleri ve Yazı Devrimi", Doç. Dr. Emre Kongar "Yazı Devriminin Gerçek Anlamı" ve Sami N. Özerdim "Türk Yazı Devrimine Karşı Çıkanlardan Örnekler" konulu konuşmalar yapacaklardır.

Türk Dil Kurumu, Yazı Devriminin 50. yıldönümü nedeniyle bu konuşmaların dışında, sergiler düzenleyecek, yayınlar yapacaktır. Ayrıca, "Türk Dili" dergisinin Kasım sayısı da Yazı Devrimine ayrılmıştır.

Aziz Nesin'in "Hadi Öldürsene Canikom" adlı oyunu İzmir Devlet Tiyatrosunda oynanmaya başladı

İZMİR (ÖZEL) İzmir Devlet Tiyatrosu'nun ikinci oyunu olan "Hadi Öldürsene Canikom" geçtiğimiz Salı (24.10) akşamından itibaren sahnelenmeye başladı. Aziz Nesin'in bu güldürüsünü Devlet Tiyatrosu oyuncularından Bayazıt Gülercan yönetiyor. Oyunda Mediha Köroğlu, Yıldız Kültür ve Çetin Köroğlu rol alıyor. Öte yandan Orhan Kemal'in "Murtaza" adlı eserinden Orhan Asena'nın aynı adla sahneye uyguladığı oyun, 21 Kasım'dan itibaren yeniden oynanmaya başlayacak.

Birinci Türkiye liginde

Beşiktaş-Kırıkkalespor, Adana Demirspor-Zonguldakspor bugün karşılaşıyor

Birinci Türkiye Ligi maçlarına, bugün İstanbul ve Adana'da oynanacak iki karşılaşma ile devam edilecek.

BEŞİKTAŞ—KIRIKKALESPOR

Beşiktaş ve Kırıkkalespor bugün İstanbul İnönü Stadında saat 15.00'de karşı karşıya geliyor. Tarafların karşılaşmaya şu kadroları ile çıkması bekleniyor:

Beşiktaş: Rasim, Mustafa, Nezihi, Kemal, Yaşar, Arda, Kemal 1, Şamet, Paunoviç, Atik, Şaban.

Kırıkkalespor: Yalçın, Ziya, Halil İbrahim, Faruk, Armağan Mustafa, Mehmet, Halil, Mahmut, Asım, Hamit.

ADANADEMİRSPOR—ZONGULDAKSPOR

Futbol Federasyonu tarafından bugüne alınan karşılaşma Zonguldak Stadının onarımı tamamlanmamadığından Adana Şehir Stadında oynanacak. İki takım arasındaki karşılaşma saat 17.00'de başlayacak.

Deplasmanlı Voleybol liginde bugün beş, Basketbol liginde dört karşılaşma var

İSTANBUL

Deplasmanlı Voleybol ligine bugün yapılacak olan 5 karşılaşma ile devam edilecek.

Karşılaşmaların programı şöyle:

İSTANBUL ANADOLU SPOR SİTESİ

13.00 Altınyurt - Karşıyaka

14.30 Büyükdere Boronkay-Denizgücü

16.00 İETT-Maltepe

ANKARA SELİM SIRRI TARCAN SPOR SALONU

13.00 Sosyal Sigortalar - Eczacıbaşı

BURSA ATATÜRK SPOR SALONU

13. 00 Oyak Renault-Muhafızgücü

Deplasmanlı Türkiye Basketbol Ligine bugün çeşitli salonlarda yapılacak dört karşılaşma ile devam edilecek.

İstanbul'da oynanacak karşılaşmalar ise bu haftadan itibaren Spor ve Sergi Sarayında yapılacak.

Deplasmanlı Basketbol Liginde oynanacak karşılaşmaların programı şöyle:

Spor ve Sergi Sarayı: 15.00 Eczacıbaşı-Meysu Yenişehir

İzmir Atatürk Salonu: 16.00 Karşıyaka-Efes Pilsen

Bursa Atatürk Salonu: 16.00 Tofaş SAS- Taçspor

Ümit Milli Takımı pazartesi günü kampa giriyor

ANKARA

Ümit Milli Futbol Takımı aday kadrosu Pazartesi günü Kayseri'de Talas Eğitim Merkezinde kampa girecek. Kazım Türesin'in çalıştıracağı aday kadroda bulunan futbolcular şunlar:

Adem, Mehmet, Baytiyar, (Eskişehirspor), Sadettin, Kazım, Mehmet (Göztepe), Ahmet, Arif (İzmirspor) Zafer (Altay), Mustafa (Adanaspor), Nejat (Adana D. Spor) Hasan (Zonguldakspor), Arda (Beşiktaş), Cüneyt (Galatasaray), Tuncay (Trabzonspor), Bülent (Kocaelispor), Mustafa (Kırıkkalespor), Adnan (Kayserispor).

15 Kasımda Romanya'da Romanya ile Avrupa Kupası grup Birinciliği için karşılaşacak olan, Ümit Milli Futbol Takımının kamp çalışmaları üç gün sürecek.

Bayanlar takım yarışı ferdi sıralamada Comaneci ikinci oldu

Fransa'nın Starasburg şehrinde yapılan 19. Dünya Jimnastik Şampiyonası Bayanlar Takım finalinde Sovyetler Birliği takım halinde birinci oldu. Nadia Comaneci ise bu yarışmada kendinden bekleneni veremedi. Comaneci yarışmada 77.95 puan alarak ikinci oldu. Birinciliği Sovyet Mukhina 78.25 puanla alırken üçüncülüğü Romen Eberle 77.90 puanla aldı.

19. Dünya Jimnastik Şampiyonası Bayanlar Takım Finalinde sıralama şu şekilde:

1— S.Birliği 388.95 Puan.

2— Romanya 384.25 puan

3— Doğu Almanya 382.25 puan

Bayanlar Takım finalinde Macaristan dördüncü, A.B.D. beşinci, Çekoslovakya da altıncılığı aldılar.

Karşıyaka Basketbol Takımı, Koraç Kupasında karşılaşma yapmak üzere Almanya'ya gidiyor

İZMİR (AA)

Karşıyaka basketbol takımı Koraç Kupasında Wolfenbuttel takımı ile karşılaşmak için yarın B. Almanya'nın Hannover kentine hareket ediyor.

Rakiplerini tanımadıklarını belirten Karşıyaka Kulüp Başkanı Çetin Taşkıngenç "Tüm avantajımızı 7 Kasımda İzmir'de oynayacağımız rövanş için saklıyoruz. 31 Ekimde Almanya'da yapacağımız ilk karşılaşmadan önce Türkiye Liginde oynayacağı maçlar bizim için iyi birer moral olacak" dedi.

Galatasaray yarın 19 Mayıs Stadında Ankaragücü ile özel bir maç yapacak

Galatasaray Futbol Takımı yarın Ankara 19 Mayıs Stadında Ankaragücü ile özel bir maç yapacak.

Bu hafta Bursapor ile yapacağı lig maçı Bursa, Atatürk Stadının onarımda olması nedeniyle ertelenen Galatasaray ile ligte maçı bulunmayan Ankaragücü arasında yapılacak özel karşılaşma saat 15.00 de başlayacak.

Galatasaray Futbol Takımı Ankara'ya 20 kişilik bir kafile halinde gelecek.

SOSYAL SINIFLAR VE SPOR

11 ALİ GÜR

B.Eğitimi Öğretmenleri Derneği G.Başkanı

Sporun ticarileşmesi giderek seyirlik sporlarını ve profesyonelliği teşvik etti

"İngiltere'de doğan spor kavramı ve anlayışı Amerika'da daha başka ve tipik bir nitelik kazanarak genişlemiştir. Bu kişisel başarı amacına, yeni rekora bağlı adam adama mücadele vasfıdır. Onlar için önemli olan şekil değil sonuçtur. Başarı işin sonucuyla ölçülür. İki kişiden hangisinin daha güçlü, daha süratli, daha becerikli olduğunun tespiti esastır. Bir yandan iş adamının atılgan ve mücadeleci durumu, diğer yandan Amerikan liberalizminin serbest rekabet sistemi orada spora da intikal etmiştir... Aşırı değer ölçüleri, rekor, kazanma hırsı iş hayatı ve çevrenin koşulları arasında geçerli faktörlerdir." (1)

Görüldüğü gibi sistem artık oturmuştur. Geleneksel ayak bağlarından, feodal ideolojinin kalıntılarının engellemelerinden korkusu kalmamıştır. Sporun, beden kültürünün eğitsel erdemlerini göklere çıkarmak zahmetini gereksiz görmektedir. Artık onun için "Sonuç" önemlidir. Sömürüden alınacak azami "kar" önemlidir. İdeal laflar değil, doğrudan, somut paradır artık sistemin tanrısı. Böylece tüccarlaşır spor, seyirlik sporlar ve profesyonellik giderek teşvik görür. Bu gidişi engellemek ve durdurmak üzere değişik biçimlerdeki kişisel uğraşların bir anlam ve etkisi yoktur artık. Temeldeki düzen hükmünü yürütür, belirleyici olan odur.

SPORUN YAYILMASI ÜZERİNE

Sporun gelişmesindeki en önemli etkenler kuşkusuz milliyetçi ve militarist yaklaşımlar olmuştur. Hem Rousseau hem de Jahn, nasyonalist duyguların uyandırılmasında ve halkın bedence mücadeleci olarak hazırlanmasında sporun rolünü önemle vurgulamışlardır. Bunları biraz olsun gördük.

Çok kez bize başka türlü tanıtılan "Ling" ve daha başkaları da bu görüşten kendilerini kurtaramamışlardır. Özellikle 1808-1809 yıllarında İsveç'in Rusya'yla savaşında Finlandiya'yı yitirmiş olması gerçeği bu görüşü Ling'de daha da ön plana çıkarmıştır. İsveç gençliği fizikman zayıf görülmüş ve gençliğin hem fizik gücü hem de mücadele azminin kuvvetlendirilmesi öngörülmüştür. Bu amaçla bir cimnastik federasyonu "Gotiska Förbundet" kurulmuş. Bu federasyonda Ling hem yazı ve şiirleriyle hem de cimnastik propagandasıyla en ateşli üyelerden birisi olmuştur. Ling, her sağlıklı yurttaşın yurdunu savunmaya yeterli yetişmesinin cimnastik ile mümkün olacağını söylüyordu. Lund Üniversitesinde öğretim görevlisi olduğu yıllarda, tatillerden yararlanarak cimnastiğin askeri eğitimde ne kadar yararlı olabileceğini gösteren çalışmalar yapıyordu. "İduna" kentinde 1814 yılında "Cimnastik üzerine" verdiği bir konferansta bu görüşlerini şöyle dile getirir: "Cimnastiğin erkek karekterinin oluşmasındaki değerini kanıtlamaya gerek yok. Eski Yunan ve Romalılar bunu çok iyi anlamışlardı. Onların en güçlü dönemlerinde cimnastik doruğuna ulaşmıştı.. Gerçek cimnastik eğitimi bedene hitap ettiği kadar ruha da hitap etmelidir. Tıpkı her askeri yeteneğin silahı kullanma pratik alıştırmasını öğrendiği gibi. Onu tehlike karşısında kullanma pratik alıştırmasını öğrendiği gibi. Onu tehlike karşısında kullanma cesaretini eğitmesi gibi. Kendi iradesiyle davranmayı, fizik sıkıntılara katlanmayı, her türlü tehlikeyi atlatabileceğine inancını geliştirmeyi öğrenen genç erkek olmaya, gerçek savaşçı olmaya daha çok yaklaşır" (Holmberge, 1939)

Daha sonraları okul cimnastiğinde de militarist yönün ağır bastığını görmek mümkün. "Eğitsel cimnastikten başka nispeten yaşlı öğrencilere piyade eğitimleri, silah alıştırmaları ve süngü muharebeleri, v.b. yaptırılıyordu. .." (Hedberg, 1970)

Bunlara şaşmamak gerek çünkü cimnastik öğretmenlerinin çoğu o zamanki İsveç'de subaylardan yetiştiriliyordu. "Major Thulin" kimdir? Major isim değil, rütbedir ve binbaşı demektir.

Sporun Bireysel motiflerden çıkarak toplumsal bir nitelik kazanmasına ve giderek yayılmasına en önemli etmen onun eğitsel değerinin kavranmasından önce askeri ve nasyonalist yönlerinin olduğu kuşku götürmez bir biçimde ortada. Doğal olarak diğer birçok etmenler de var. Bilim ve teknikte kaydedilen buluş ve ilerlemeler, yaşayış biçimi ve onu değerlendirişte, insan düşüncesinde olan değişiklikler önemli birer etmendi. Auguste Comte ve Herbert Spencer'in pozitivist Felsefesi, doğal bilimlere ve deneysel kazanımlara çok sıkı inancın yarattığı gelecek hakkındaki çok aşırı iyimserlik ve bu yeni teknik ve bilimsel buluşların, ilerlemenin ortaya çıkardığı sosyal ve yapısal değişmeler, bunların en önemlisi endüstrileşme... Yeni gelişmekte olan sınıf, burjuvazi tüm bu değişmeleri kendi sınıfının çıkarı ve egemenliği için coşkuyla destekledi. Egemen olan sınıfın o dönemdeki gelişmeye açık bilime açık, ilerici özelliği... Geleneksel feodal toplum yapısını kendi tabanındaki ekonomik temele, yeni üretim biçimine uydurma çabaları... Değişen ekonomik biçimle, üretim biçimiyle, değiştirmek zorunda olduğu üstyapı kurumları, kültür, ahlak, hukuk, sanat ve tümüyle birlikte beden kültürüyle ilgili değişme ve bunun teşvik ve propagandasını herhalde çok önemli etmenler olmustur.

Dipnot: (1) Cemal Alpman, a.g.e Sayfa: 201

(Devam Edecek)

Kısa/Kısa

● Merkez Ceza Kurulu Diyarbakırspor'lu Baykul ile Eskişehirspor'lu Nejat hakkında tedbir kararını kaldırdı.

Buna göre her iki oyuncu da takımlarının bu hafta yapacağı lig maçlarında oynayabilecekler.

Öte yandan, Kurul, arkadaşına küfür eden Edirnespor'lu Bülent'e 2 maç oynamama cezası verdi.

● Devlet Planlama Teşkilatı tarafından hazırlanmakta olan Dördüncü Beş Yıllık Plan taslağında kamu kuruluşlarına dayalı profesyonel kulüplerin amatörlüğe dönüştürülmesi yolundaki öneri kulüp yöneticileri tarafından tepkiyle karşılandı.

● Güreş Federasyonu önümüzdeki günlerde uygulamaya koyacağı bir programla Türkiye'deki tüm antrenörleri sınava tabi tutacak.

Antrenörler arasında faaliyet birliğini sağlamak amacıyla yapılacak olan bu çalışma için önümüzdeki günlerde bir kitap bastırılacak.

● İstanbul'da oynanan olaylı Fenerbahçe-Galatasaray maçıyla ilgili raporlar Ankara'ya Futbol Federasyonuna geldi.

Edinilen bilgiye göre karşılaşmanın gözlemcisi raporunda orta hakem Erkan Göksel'in iptal ettiği gol kararının yerinde olduğu görüşünü savundu.

● Şekerspor ve Ankara Demirspor Kulüpleri Futbol Federasyonuna başvurarak bu hafta oynayacakları lig maçları için can güvenliklerinin sağlanmasını istediler.

● Futbol Federasyonu bugün Ankara'da oynanacak Adana Demirspor-Zonguldakspor karşılaşmasının başlama tarihini 17.00 olarak belirledi.

MHP'LİLER BİNGÖL'DE İŞYERLERİNİ TAHRİP ETTİLER

HABER MERKEZİ

Bingöl'de MHP'li Belediye Başkanı Hikmet Tekin ile şoförü H.Demir Mızrak'ın ağır yaralanması, devrimci olarak bilinen Beden Terbiyesi Bölge Müdür Muavini Ahmet Duran'ın da aynı sıralarda öldürülmesinden sonra şehirde havanın gerginliğini koruduğu bildirildi.

Önceki gün Bingöl Belediye Başkanı Hikmet Tekin otomobiliyle evine döndüğü sırada yaylım ateşine tutulmuş ve ağır yaralanmıştı. Belediye Başkanı Tekin, aynı olayda ağır yaralanan makam şoförüyle birlikte hastaneye kaldırılmış, daha sonra da Elazığ'a gönderilmişti. Bu olayın meydana geldiği saatlerde Beden Terbiyesi Bölge Müdür Muavini Ahmet Duran da Genç Caddesinde tabancayla vurularak öldürülmüştü.

İŞYERLERİ TAHRİP EDİLDİ

Karşılıklı saldırı olaylarından sonra Bingöl'de hava aniden gerginleşti. Şehrin çeşitli semtlerinde silah sesleri duyuldu ve olaylar çıktı. Dün de devam eden olaylar sırasında 40 işyeri tahrip edildi.

Cumhuriyet Savcı Yardımcısı Kemal Ruhi Yazgan, tamamlanan hasar tespit çalışmaları ile ilgili olarak yaptığı açıklamada, olaylarda, 40 işyerinin ağır ve hafif hasar gördüğünün belirlendiğini ve toplam 8 milyon lira dolayında zarar saptandığını söyledi.

Olaylarda MHP'lilerin kışkırtıcılık yaptığı ve öteden beri planladıkları tertipleri için cinayet ve yaralama olaylarını fırsat saydıkları bildirildi.

Bingöl Valisi Ergun, şehirde çok sıkı önlemler alındığını, ayrıca Tunceli'den de komando birliği getirtildiğini açıkladı. Vali, olaylarla ilgili oldukları iddiasıyla üç kişinin gözaltına alındıklarını, gözaltına alınanlardan birinin öğretmen olduğunu söyledi. Gözaltına alınanların adları şöyle: İsmail Hakkı Elçi, Selahattin Balzincir ve Cemal Boraş.

Öte yandan on gün önce esrarengiz bir şekilde ortadan kaybolan ve tüm aramalara rağmen bulunamayan Solhan İlçesinin İnandık Köyü Öğretmeni Mehmet Dirlik'in cesedi Murat Nehri kenarında bulundu.

AHMET DURAN TOPRAĞA VERİLDİ

Silahlı bir saldırı sonucu öldürülen Beden Terbiyesi Bölge Müdür Muavini Ahmet Duran dün Büyük Camide kılınan öğle namazından sonra Düzağaç Asri Mezarlığında toprağa verildi. Cenaze törenine katılanlar daha sonra sessizce dağıldılar.

YARALILARIN DURUMU

Elazığ Devlet Hastanesine nakledilen Belediye Başkanının ameliyat edildiği ve durumunun iyiye gittiği bildirildi. Doktorlar kurşunların Belediye Başkanının sol göğsüne ve sol koluna isabet ettiğini söylediler. Belediye Başkanı daha sonra tedavi edilmek üzere Ankara'ya sevkedildi.

MHP'LİLERİN BİNGÖL'DEKİ TERTİPLERİ

Bingöl'de MHP'lilerin özellikle son aylarda tertipler peşinde koştukları, aşiret ve milliyet çatışmaları körükledikleri bilinmekteydi. Daha önce Bingöl'de yeni Malatya olaylarının yaratılmak istendiğine dikkat çekilmişti. Bu arada bazı solcu grupların da bu tertiplere alet oldukları belirtilmişti.

Eylül ayının ilk yarısında MHP'li Avni Çarsancaklı Bingöl'e gelerek, burada Doçent Orhan Yavuz'un katili olarak yargılanan Cezayir Baysal ile görüştü. Bu olayın hemen ardından 15 Eylül 1978 günü 12.00 sıralarında Cezayir Baysal, Ringo adıyla bilinen Muhittin Olcay ve Kasım Özateş adlı komandolarla birlikte Ankara plakalı beyaz bir Renault ile Alevi halkın oturduğu Kıbrıs Mahallesine makinalı tabancalarla ateş açtılar. Muş karayoluna doğru kaçarken de bir kamyonla çarpıştılar. Kazada Kasım Özateş öldü. Diğerleri hastaneden çıktıktan sonra tertiplerini sürdürdüler.

MHP'nin önemli adamı olarak bilinen Belediye Başkanı Tekin'in yanı sıra Nihat Vural, Zeki Buyruk, Komiser Kıymet Karaca, Cezayir Baysal, Ringo Muhittin Olcay ve Fevzi Berdibek'in tertip ve saldırılarda elebaşı oldukları belirtiliyor.

Bingöl'de MHP'liler, Cezaevi Caddesindeki kahvehanelerde ve Halkla İrtibat Bürosu dedikleri yerlerde üsleniyorlar. Buradaki Özlem Bakkaliyesi bu bakımdan dikkat çekiyor. Buraya sivil polis Ali, 34 TU 710 plakalı arabasıyla sık sık geliyor. Ringo Muhittin Olcay'ın yakın arkadaşı olan Ali'nin de birçok saldırı olayında yer aldığı ifade ediliyor. Bingöl karayollarında yapılan soygun ile mutemedin öldürülmesi olayının sanığı olarak yakalananların tümü MHP yanlısıdır. Ayrıca YSE şoförü MHP'li Arif Alay patlamaya hazır dinamitlerle beraber yakalanmıştı.

İSTANBUL'DA

Bakırköy Savcılığı dün Ord. Prof. Dr. Bedri Karafakioğlu'nun öldürülmesi olayı ile ilgili oldukları saptanan MHP'li üç faşistten ikisinin tutuklanmasını istedi.

Polis tarafından hazırlanan raporların ışığında üç faşistin durumunu saptayan Bakırköy Savcılığı bunlardan Hamdi Karakaya ile Nihat Can'ı tutuklama istemi ile Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesine verdi.

Savcılık üçüncü faşist Tuncer Olgun'un serbest bırakılmasını da kararlaştırdı.

Kartal'da dün kimliği belirlenemeyen kişilerin açtıkları ateş sonucu bir kişi öldü.

Kartal Cevizli Çınar Caddesinde saat 16.00 sıralarında yürümekte olan Bursa Eğitim Enstitüsü Öğrencisi ve Cevizli Ülkücü İşçiler Birliği Başkanı İrfan Güvercin adlı kişiye ateş açıldı. Açılan ateş sonucu ağır şekilde yaralanan İrfan Güvercin kaldırıldığı SSK Göztepe Hastenesinde kurtarılamayarak öldü.

İZMİR'DE

Tariş'te işçilere işkence yapan beş faşist dün İzmir İkinci Ağız Ceza Mahkemesinde yargılandı.

Yılmaz Tura, Tahir Tanrıöver, Güruz Ayan, Rasim Çetin ve Mustafa Kutur adlı faşistler ülkücülüğün tarifini yapmayan işçileri fabrikanın bir odasında öldürmek amacıyla dövmüşlerdi. Duruşmanın yapıldığı sırada adliye önüne toplanan beş kişilik faşist grup halkı tahrik etmek suçundan Nöbetçi Sulh Ceza Mahkemesi tarafından tutuklandı. İşçileri dövmek suçundan yargılanan faşistlerin tutukluluk hallerinin devamına karar verildi.

SİVAS'TA KOMANDOLAR HALKA ATEŞ AÇTI

Sivas'ta 3 Eylül günü meydana gelen olaylarla ilgili olarak yargılanan Avukat Murat Genç ve arkadaşlarının duruşması sırasında MHP'liler olay çıkardılar. Aynı sıralarda Ülkü Ocaklı üç kişi Bankalar Caddesinde halka otomatik silahlarla ateş açtılar.

ELAZIĞ'DA ÜÇ KİŞİ BIÇAKLANDI BİR KOMİSER MUAVİNİ VURULDU

Elazığ'da meydana gelen üç ayrı olayda, üç kişi bıçakla yaralandı.

Fırat Üniversitesi Fen Fakültesi öğrencisi Emine Kilimci Hükümet Caddesinde, Nedim Pak adlı bir devrimci postane civarında, Esat Mızrak adlı bir işçi de Balaksözü Caddesinde bıçaklandılar.

Ağır şekilde yaralanan Nedim Pak Elazığ Devlet Hastanesine kaldırıldı. MHP yanlısı nöbetçi doktor Musa Duman, Nedim Pak'ı tedavi etmek istemedi ve yanındaki hemşirelere de tedaviyi bıraktırdı. Bunun üzerine yakınları Nedim Pak'ı başka bir doktora götürmek zorunda kaldılar. Musa Duman'ın ameliyatta, Nedim Pak'ın yarasını açtıktan sonra yarasını kapatmadığı ve ölüme terkettiği bildirildi. Musa Duman daha önce de işkence edilerek öldürülen Pir Ahmet Solmaz'ın işkence edilmediğine dair rapor vererek işkencecileri korumuştu.

Fevzi Çakmak Mahallesinde dün saat 14.00 sıralarında duvarlardaki sloganları silen belediye işçilerinin güvenliklerini korumakla görevlendirilen polis ekibine ateş açıldı. Açılan ateşe polisin de karşılık vermesi üzerine iki taraf arasında silahlı çatışma meydana geldi. Çatışma sırasında, Komiser Muavini Abdullah Dalman ağır şekilde yaralandı. Yaralı Elazığ Devlet Hastanesine kaldırıldı.

ANKARA'DA

Dün sabah saat 11.30 sularında Emek Mahallesi 71. sokakta yürüyen Cemal Çaylı ve İsmet Çökek adlı iki devrimci öğrenciye ateş açıldı. 77. sokaktan ateş açan 7-8 kişilik komando grubu olaydan sonra kaçtılar. Yaralı öğrenciler Hacettepe Üniversitesi Hastanesine kaldırıldılar.

MALATYA'DA

Darende Lisesinde okuyan İrfan Altaş adlı komando ile yine sağ eğilimli öğretmen Lisesi mezunu Hacı Abdullah Köse arasında çıkan kavgada yaralanan Hacı Abdullah Köse tedavi edilmekte olduğu Ankara'da öldü. Kavganın din üzerine yapılan tartışmada tarafların anlaşmazlığa düşmesi üzerine çıktığı bildirildi. İrfan Altaş'ın olayla ilgili olarak tutuklandığı öğrenildi.

İZMİR'DE

Güney Doğu Avrupa Müttefik Kara Kuvvetleri Komutanlığı, 15 Ekim 1978 tarihinde Bornova'da bulunan NATO'ya ait Avcılık ve Balıkçılık kulübünden çalındığı öne sürülen bütün silah ve mühimmatın olaydan önce bir başka NATO tesisine nakledildiğini açıkladı.

ANTALYA'DA

Dün saat 16.30 da TÖB-DER'den çıkan bir grup öğrencinin üzerine ateş açan faşistlerden birini kaçarken halk yakaladı. İki faşistin açtığı ateş sonucu Aksu Eğitim Enstitüsü öğrencisi İzzet Akça ayağından yaralandı. Halk tarafından yakalanan ve öğrencilerin üzerine ateş açanlardan biri olan Mehmet Yıldırım'ın lise öğrencisi olduğu saptandı.

Cumhuriyet...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Mustafa Kemal Derneği Cumhuriyet Bayramı nedeni ile yayınladığı bildiride, Cumhuriyetimizin bu gün ciddi tertipler ve tehlikelerle karşı karşıya olduğunu, anarşinin teşhisi için bütün vatandaş ve kuruluşların birleşmeleri gerektiğini ifade ederek şunları söyledi.

"Türkiye Cumhuriyeti dünyanın petrol deposunun kilit noktasıdır. Böylesine önemli bir bölgede bulunan bir ülkenin bütün fertleri daima uyanık olmak zorundadır" dedi.

Türkeş...

(Baştarafı 1. Sayfada)

letin ve demokrasinin esas düşmanının MHP ve onun karanlık güçleri olduğu belirtiliyor. Gazetenin 21 Ekim 1978 tarihli sayısında yer alan yorumda anarşinin kaynağı belirtildikten sonra "Kendisine Başbuğ dedirten Albay Alparslan Türkeş'in 'Milliyetçi Hareket' grubu en tehlikelisidir. O, sık sık faşizme davet çıkartmak için çalışıyor. Başbuğ parlamentoda birkaç sandalyeye de sahip fakat bunlar esas gücünü geçen hükümet döneminde kazandılar. Bu adam yabancı ülkelerde terörist eylemler yapan "Bozkurtlar'ın arkasındadır. MHP ekseri faşist klüpler gibi bir takım solcu taleplerin arkasında saklanıyorlar. Örneğin onlar bankaların millileştirilmesini istiyorlar." deniliyor.

Yorumda ayrıca Atatürk'ün önderliğinde verilen Milli Bağımsızlık mücadelesi övülerek, Atatürk'ün yaptıkları selamlanıyor.

TELEVİZYON

17.00 HABERLER
17.03 ANADOLU'NUN ESKİ UYGARLIKLARI (Tarihin Eşiğinde)
Bu bölümde Anadolu insanının madeni tanıması, bakır ve kalayı karıştırarak tunç yapışı, bunu kullanarak yaptığı araçlar, gereçler, süs eşyaları ve dini semboller gösteriliyor.
17.30 FİLİPPER (Kayıp Uçak-2. bölüm)
18.00 ATLI KARINCA
Programda 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı ve Cumhuriyetin kuruluş yılları konu alınacak. Ali, Veli, 49 ve 50, konuyu dramatize bir biçimde okul çağı çocuklarına anlatacaklar.
18.30 YAŞAYAN DENİZ (Ahtapotun yaşamı)
19.30 İSVİÇRELİ ROBENSONLAR (Son bölüm)
20.30 HABERLER
21.10 BEŞ DAKİKA (Madalyonun Tersi)
"Beş Dakika"nın özel, normal uzunluktan daha uzun olan bu programında, şarkıcı olmak üzere evinden kaçan genç bir kızın öyküsünden bir bölüm sunuluyor. Program, "Beş Dakika" dizisine artist olmak için yazan gençlere bir yanıt niteliği taşıyor. Oynayanlar: Berrin Ötenel, Şener Kökkaya, Esin Damcı. Metin yazarı: Yavuz Tarakçıoğlu, Yönetim: Ayhan Karapars.
21.15 KOMEDİ DÜNYASINDAN
21.30 MÜZİK-EĞLENCE
22.40 BARETTA (Beni Unutma)
23.30 HABERLER
23.40 NAKLEN YAYIN (Dünya Jimnastik Şampiyonası)

RADYO

TRT 1

05.00 Açılış
07.02 Köye Haberler
07.30 HABERLER
10.01 Arkası Yarın
10.30 Hafta Sonu(I)
13.00 HABERLER
15.01 Şarkılar
15.20 Türküler
16.05 Ankara Radyosu Çok Sesli Korosu
16.40 Tongolar
17.02 Dilek Kutusu
17.50 Hafif Müzik
19.00 HABERLER
20.35 Şarkılar
21.02 Türkçe Sözlü Hafif Müzik
21.30 Dinleyici İstekleri
22.02 Hafif Batı Müziği
23.00 HABERLER
23.10 Cumartesiden Pazara
01.00 Kapanış

TRT 2

08.00 Gün Başlıyor
09.00 Gel Oyna Gül Oyna
11.00 Taş Plaklarda
11.20 Türk Halk Çalgıları
13.15 Saz Eserleri
14.00 Öğretmenler Odası
14.40 Çevre Sorunları
15.00 Türküler
15.30 Trafik
16.20 Arkası Yarın
17.00 Şarkılar
18.00 Okulda Müzik
19.30 Hafif Müzik
20.30 Haftanın Ülkesi
21.30 Erkekler Faslı
22.30 Türk Hafif Müziği
23.00 Caz Sevenler İçin
23.35 Şarkılar
23.55 Kapanış

TRT 3

07.00 Açılış
08.00 Sabah İçin
09.00 Müzik Şöleni
10.00 Çeşitli Sololar
11.00 Öğleye Doğru
12.00 Caz Müziği
13.00 Müzik Sözlüğü
14.15 Müzik Bahçesinden
15.00 Günün Konseri
16.00 Klasik Türk Müziği
Korosu
17.30 Oda Müziği
18.00 Çay Saati
20.00 Sizin Seçtikleriniz
22.00 Lied Saati
22.30 Barok Müzik
23.00 Gecenin Getirdikleri
24.00 Gece ve Müzik
01.00 Kapanış

Kanada Genelkurmay başkanı, Kenan Evren ile görüştü

ANKARA (A.A)

Resmi bir ziyaret için önceki gün Ankara'ya gelen Kanada Genel Kurmay Başkanı Oramiral Robert Falls, askeri sorunlar üzerine Kenan Evren ile dün bir görüşme yaptı.

Daha sonra Falls, Milli Savunma Bakanı Işık'a bir nezaket ziyareti yaptı. Ralls ile Işık iki ülke arasındaki ortak savunma sorunları üzerine görüştüler.

Elazığ...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Genel Sekreteri Üstündağ'a gönderdiler.

CHP yöneticilerinden ve CHP'ye yakın çevrelerden edinilen bilgilere göre Genel Merkez'e şu görüşler iletildi:

"Elazığ'daCHP Hükümeti döneminde 40'a yakın siyasi cinayet işlenmistir. CHP. Hükümet, parlamenterler ciddi bir mucadeleye girişmemişler, hatta Elazığ'a gelmeye bile cesaret edememişlerdir. Elazığ'da ticari ve sosyal hayat kalmamıştır. çeşitli silahlı gruplar halkı tehditlerle dükkanlarını terk etmeye ve evlerini değiştirmeye zorlamaktadırlar."

Yöneticiler Belediye Başkanı'nın karışıklık yaratmasından ve Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu'nun Elazığ'a yapılan atamalarda etkin olmasından, hükümetin atadığı kişilerin halka hizmet yerine TSİP—TKP gibi çeşitli hiziplere hizmet etmelerinden özellikle şikayetçi durumdalar.

İstifalardan sonra Elazığ CHP Yönetiminde 3 kişinin kaldığı bildiriliyor.

Tan...

(Baştarafı 1. Sayfada)

Gazetecilerin tam gün çalışma yasasına ilişkin sorularını da yanıtlayan Mete Tan, tam gün çalışacak doktorların nerelerde çalışacaklarını bir kurulun saptayacağını, bu kurulda, Bakanlığı ile Yüksek Sağlık Şurası ve Tabipler Birliği Temsilcilerinin bulunacaklarını belirtti. Tan, uygulamada görülen aksaklıkların giderileceğini de öne sürdü.

Türkeş Almanya'ya gitti

HABER MERKEZİ

MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, beraberinde Genel Başkan Yardımcısı Gün Sazak olduğu halde dört gün sürecek bir gezi için Federal Almanya'ya gitti.

Türkeş'in MHP hakkındaki dosyaların Başsavcılığa intikal ettiği ve birçok şehirde yoğun olayların olduğu bir sırada böyle bir geziye çıkması merak uyandırdı.

MSP'li Emre...

(Baştarafı 1. Sayfada)

önlenmiştir. Bu anarşinin bugün için kısa vadeli çağresidir. Bizde ise bu yola nedense bugüne kadar gidilmemiştir. Politikalarında fikir yerine husumete ağırlık veren particiler ve partiler yüzünden memleketimiz, devleti ve milleti yıkmak, bölmek ve parçalamak isteyen dış mihrakların tuzağına düşme tehlikesi ile karşı karşıya gelmiştir.

Kontrgerillaya karşı tepkiler sürüyor

HASAN BOZDAĞ
Germencik CHP İlçe Başkanı

"Kontrgerilla ile MHP'nin ilişkisi vardır"

Kontrgerilla vardır. Bunu hükümet de biliyor, bütünüyle CHP'liler de biliyor. Kontrgerilla ile MHP'nin ilişkisi vardır. Bugün halk MHP'ye karşı büyük bir tepki gösteriyor. Çünkü MHP ve Kontrgerilla halka değil dış güçlere hizmet ediyor.

Hükümet bu konunun üzerine gitmeli. ancak bu işi zaman içerisinde halledecek.

Halkımız anarşiden nefret ediyor. Kontrgerilla ve MHP kapatılmalıdır çünkü demokrasinin önündeki en büyük engel bunlardır.

Niçin Cumhuriyet Başsavcısı bunların üzerine gitmiyor?

■

YUSUF KARAKURT
MSP Trabzon Merkez İlçe Başkan Vekili, Makina Yüksek Müh.

"Mesele aydınlığa kavuşturulmalıdır"

Karakurt Kontrgerilla konusunda kişisel görüşlerini şöyle açıkladı:

Ben eskiden beri anarşinin karşısında oldum. Anarşi nereden kaynaklanırsa kaynaklansın yine karşısındayım. Türkiye Başbakanına soruldu. Kontrgerillanın ne olup olmadığı yetkililerce açığa çıkartılmalıdır. Vatandaşımızın kafasındaki soruişareti kaldırılmalı, vatandaşlarımız rahatlatılmalıdır. Bu mesele aydınlığa kavuşturulmalıdır. Suçları kesinleşenler hakkında gereken yapılmalıdır.

■

Av. İSMET ÇIRPAN
Balıkesir

"İllegal çalışan Kontrgerilla kapatılmalıdır"

Kontrgerilla siyasi cinayet örgütüdür. Sekiz yıldır yoğun bir biçimde çalışmaktadır. Son yıllarda ülkemizde sistemli olarak vuku bulan cinayetlerin faillerinin böyle bir gizli örgütün sevk-i idaresinde bulunduğu kanısındayım. İşin asıl ilginç yönü illegal çalışan Kontrgerillanın bir kısım elemanlarının devletin üst düzeyindeki organlarına kadar sızarak etkinliğini artırmasıdır. Ülkemizin huzursuzluk kaynağı olan bu örgütün ve işbirlikçisi kuruluşların zaman geçirmeden kapatılması kaçınılmaz bir vatanseverlik görevidir.

■

ABDULLAH KAN
MTA Milas Kampı

DEV—MADEN—SEN Temsilciliği

"Kontrgerilladan hesap sorulmalıdır"

Aydınlık gazetesi tarafından açık bir yüreklilikle, şema ile yer ve zaman belirtilerek, Kontrgerillanın faaliyetleri somut bir şekilde meydana serilmiştir.

Seçim kampanyalarında ak oylarıyla ak günler ve aydınlık yarınlar vaadedenler, Kontrgerillaya atıp tutanlar bugün iktidardadırlar. Kontrgerilladan hesap sorulmalıdır. Hesap sormazlarsa halkın kendilerinden soracağı hesap ağır olacaktır.

Tarım Bakanı Yüceler Avusturya'ya gidiyor

● Avusturya'dan bin traktör alınacak

ANKARA (AA)

GIDA - TARIM ve HAYVANCILIK Bakanı Mehmet Yüceler bugün Avusturya'ya gidiyor. Yüceler'in, Avusturya Başbakanı Bruno Kreisky'e, Başbakan Ecevit'in bir mesajını da götüreceği açıklandı.

Avusturya Tarım Bakanının konuğu olarak bu ülkede altı gün kalacak olan Yüceler, bu arada, Avusturya ile teknik işbirliği anlaşmasının protokolunu da imzalıyacak.

Yüceler, yaptığı açıklamada, gezisi sırasında ayrıca, Zirai Donatım Kurumu ile Avusturya Steyr Firması arasında yeni bir anlaşmanın yapılacağını bildirdi. 1978 yılında, Kurum ile Firma arasında yapılan anlaşmanın gereği olarak, Avusturya'dan bin adet komple traktör ile iki bin adet traktör imali için gerekli parçaların satın alınacağı açıklandı.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Yazar: "Ecevit ile Demirel'in görüşmesi umut verici"

ANKARA (AA)

Ankara Sanayi Odası Başkanı Mehmet Yazar, dün toplanan Oda Meclisinde yaptığı konuşmada. Başbakan Bülent Ecevit ile AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in önceki gün yapmış oldukları görüşmeye ilişkin düşüncelerini belirterek, iki liderin buluşmalarını ülkenin geleceği açısından umut verici, olumlu bir Başlangıç olarak gördüklerini ifade etti.

Ankara Sanayi Odası Başkanı Yazar, yaptığı konuşmada özetle şu görüşleri savundu:

"Milletçe tarihi kavşağın başında bulunduğumuz böyle bir dönemde, İktidar ve Ana Muhalefet Partisi Sayın Liderlerinin görüşmelerini, ülkemizin geleceği açısından umut verici, olumlu bir başlangıç olarak görüyoruz. Elbette yılların biriktirdiği gergin bir ortam içinde, bu ilk bulusmadan net bir sonuç beklenemezdi. Önemli olan, bu başlangıçın siyasal alanda istismar konusu yapılmamasıdır. Bilhassa bu noktada kamuoyunu oluşturan tüm kuruluşların sorumluluklarının bilinci içinde olmaları büyük önem arzetmektedir."

Prof.Öztrak, Cumhurbaşkanlığı Danışmanlığına getirildi

ANKARA (A.A)

Cumhurbaşkanlığı Başbakanlık Danışmanlığına Siyasal Bilgiler Medeni Hukuk Kürsüsü Başkanı Prof. İlhan Öztrak atandı.

Homeyni: "Şah tahttan çekilinceye kadar, hiç bir İran hükümetiyle işbirliği yapılamaz'

DIŞHABERLER SERVİSİ

Paris'te sürgünde bulunan İranlı dini lider Ayetutlah Homeyni, Şah tahttan çekilinceye kadar hiç bir İran Hükümeti ile işbirliği yapmayacağını söyledi. Homeyni, sözlerine şöyle devam etti: "Şu andaki hükümetle uzlaşma ve işbirliği yapılamaz. Ancak Şahın tahttan çekilmesiyle, İran krizden kurtulabilir ve İran'daki katliamlar son bulabilir." Homeyni ayrıca, "zafere kadar savaşa devam edeceklerini" belirtti.

Öte yandan, Fransa Hükümetinin, Ayetullah Homeyni'nin faaliyetlerini sürdürmesini engellemesi üzerine, bir grup yanlışlıkla İran'daki İtalyan Büyükelçiliğini taşladı. Göstericilerin ellerinde ABD'yi protesto eden pankartlar da bulunuyordu.

İran'da ölü ve yaralı sayışı her geçen gün artarken, resmi kaynaklar gerçek sayıları vermekten kaçınıyor.

Şah Rıza Pehlevi ise, 59 uncu doğum günü nedeniyle siyasal tutukluların bırakılmasına devam edileceğini açıkladı. Ayrıca, "geçmişte yapılan hataların düzeltilebileceğini, protestolara neden olan yolsuzluklara karşı başlatılan kampanyanın sürdürüleceğini" iddia etti.

Salıverilen tutukluların, liberaller, teslimiyetçiler olduğunu belirten bazı kaynaklar, 30 yıldır hapishanede bulunan Sovyet yanlısı Sefer Dagharamani'nin de serbest bırakıldığını bildirdi. Sefer Dagharamani, 30 yıl önce, Azerbaycan'da Sovyet yanlışı bir ayrılıkçı harekete katıldığı için tutuklanmış ve hüküm giymişti.

İran radyosunun bildirdiğine göre, Kirman-Şah'ta devam eden hükümet aleyhtarı gösteriler sırasında göstericiler bazı binaları ateşe verdiler ve valilik binasına karşı bir eylemde bulundular.

Radyo, Kum ve Zanjan kentlerinde de protesto gösterilerinin sürdüğünü bildirdi.

Yedi hafta önce, Tahran ile 11 kentte ilan edilen sıkıyönetimi izleyen Şah aleyhtarı mücadelede 50'nin üzerinde göstericinin öldürüldüğü bildirildi.

Bu arada İran'ın Güneyindeki Jahrom kentinde bir polis komiseri vurularak öldürüldü. Bir yerel askeri komutan da ağır yaralandı. Jahrom sıkıyönetim uygulanan kentlerden biridir.

Diğer illerden gelen haberlere göre Orta İran'da Şah Rıza kentinde bir kişi öldü, dört kişi yaralandı. Aklid'de de bir başka göstericinin öldürüldüğü bildirildi.

59.cu doğum gününde Şah'a karşı dağınık öğrenci gösterilerinin, havaya ateş açan ve göz yaşartıcı gaz kullanan polis tarafından dağıtılmasından sonra, başkent Tahran'da geçici bir sessizlik görülüyor.

Büyük protesto gösterilerini engellemek amacıyla Tahran Üniversitesi dışındaki anayola yerleştirilen askerler sıkıyönetim yetkililerince gece çekildi. Üniversite öğrencileriyle öğretim üyelerinin önümüzdeki hafta yeni gösteriler planladıkları ve sol kanatla militan İslam Muhalfet gruplarının "Dayanışma Haftası"nda film ve tiyatro gösterilerine hazırlandıkları belirtiliyor.

Pol-Der "Halkla Dayanışma Gecesi" düzenledi

İSTANBUL (ÖZEL)

POL-DER İstanbul Şubesi "Halkla Dayanışma Gecesi" düzenledi. 4 Kasım Pazartesi günü saat 20.00'de İstanbul Spor ve Sergi Sarayında yapılacak olan toplantıya şu sanatçılar katılıyor: Ruhi Su, Selda, Cem Usal, Sadık Gürbüz, Karabey Aydoğan. Yetkililer gecede folklor gösterisi yapılacağını da belirttiler.

Davetiyelerin derneğin Beyoğlu, Ahududu Caddesi 38/2 adresinden temin edilebileceği bildiriliyor.

DEMİREL ATI YOKUŞA SÜRÜYOR

(Baştarafı 1. Sayfada)

karşı tutum alıyor. Ancak çekingen ve üstü kapalı yöntemler Türkiye gibi çok köklü sorunlarla karşı karşıya olan bir ülkede çözüm olamaz.

İki süper devletin körüklediği kargaşalık ve terörün kökünü kazımak ancak MHP ve Kontrgerilla'nın üzerine cesaretle yürümekle ve sosyal-emperyalizme karşı tutum almakla mümkündür.

Ecevit:"Türkeş'le görüşmek...

(Baştarafı 1. Sayfada)

in Türkeş'le görüşme konusunda açık tutum almaması anarşinin önlenmesini isteyen kamuoyunda kuşkuyla karşılandı. Başbakan'ın anarşinin taraflarından biri olan MHP'nin Genel Başkanı ile kesin olarak görüşmemesi gerektiği kamuoyunda yaygın bir fikir olarak kabul görüyor.

CELAL BAYAR DEMİREL—ECEVİT GÖRÜŞMESİNE KARŞI ÇIKTI

Öte yandan eski Cumhurbaşkanlarından Celal Bayar Ecevit'le Demirel arasında yapılan görüşmeye karşı çıkarak "diyalog vakit kaybından başka bir şey değildir" dedi.

Bayar Eskişehir'de yaptığı konuşmada şunları söyledi:

"AP Genel Başkanı Süleyman Demirel ile Başbakan Bülent Ecevit'in diyalogu vakit kaybetmekten başka birşey değildir. Kaybedilecek bu vaktin yerine ciddi tedbirlerin alınması gerekir. Tedbirler alınsın, bu niyeti göstersinler alınacak tedbirleri söylerim. Türkiye'de uydurma faşizm tehlikesi vardır. Diğer tehlike komünizmdir. Bu tehlike bastırılmak istenmektedir. Komünizm ne kadar tehlikeli ise faşizm de o kadar beterdir. Bizdeki olaylar İran'daki olaların mukaddemesidir. Bu tutum devam ederse İran'daki facialar memleketimizde de kendisini gösterecektir. Hükümet isabetli hareketlerde bulunmuyor.

ECEVİT VAN'DA

Başbakan Bülent Ecevit dün sabah saat 06.30'da askeri bir uçakla Van'a gitti. Ecevit, Çaldıran ve Muradiye'de, deprem felaketzedeleri için yaptırılan konutların tapu teslim töreninde yaptığı konuşmada, "Baştakiler, eğer politikayı sert tutarlarsa, mücadeleyi, tartışmayı sert tutarlarsa, elbet de okullarda, sokaklarda çocuklar gün gelir birbirini vurmaya baslar" dedi.

Ecevit, bazı kimselerin Doğu ve Güneydoğu halkıyla ilgili olarak çeşitli emelleri olduğunu öne sürerek konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Şimdiye kadar savaşlarda bile bölünmediniz. Tam sizin kalkınmanız için devletin eli uzandığı sırada. sizi bölmek isteyenlerin oyununa elbet de gelmeyeceksiniz. Benim zerre kadar kaygım yok. Türkiye bu acılı günleri geride bırakacak. Doğu Anadolu halkına yöneltilen haksız ithamlar bulutlar gibi dağılıp gidecek ve sizlerin inancınızla, gücünüzle Türkiye'miz bütün engelleri aşacak ve başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu olmak üzere, kısa sürede dünyanın mutlu ve müreffeh ülkelerinden biri haline gelecek."

Başbakan ve yanındakiler bu sabah da Van'ın Özalp ilçesine gidecekler ve burada kurulacak köykentle ilgili çalışmalarını izleyecekler.

Başbakan Ecevit'le birlikte Devlet Bakanları Salih Yıldız, Ali Rıza Septioğlu ve Mustafa Kılıç, Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu, İmar ve İskan Bakanı Ahmet Karaaslan, Orman Bakanı Vecdi İlhan, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Yüceler ile Van'lı parlamenterler de Van'daki incelemelere katıldılar.

Ecevit bugün öğleden sonra Ankara'ya dönecek.

MUHABİRLERİMİZ BU GEZİYE DE GÖTÜRÜLEMEDİ

Bu arada gazetemiz muhabirleri daha önceki uygulamalara uygun olarak Başbakan'ın Doğu gezisine de götürülmediler. Bu konuda daha önceki keyfi uygulamaları sürdüren Başbakanlık Basın Müşaviri Turhan Tükel gazetemizin uyarılarına da kulak asmadı.

Başbakanlık Basın Müşaviri'nin basın özgürlüğüne aykırı bu keyfi tutumu üzerine Yazıişleri Müdürümüz Aydoğan Büyüközden bir telgrafla durumu protesto etti. Büyüközden'in, Turhan Tükel'e çektiği telgraf şöyledir:

"Sayın Başbakan Bülent Ecevit'in 27.10.1978 günkü Doğu gezisine gazetemiz muhabirlerinin alınmamış olmasındaki sorumluluğu nasıl izah ettiğinizi bilmek ve bu tutumunuzun basın özgürlüğü ile bağdaşmadığını hatırlatmak istiyorum.

Gazetecilerin serbestçe haber izleme ve oluşturma görevlerinin keyfi tutumlarla engellenemeyeceğini, AYDINLIK'ın da bu engelleri aşacağını bilmenizi isterim."

"Ecevit'e suikast"

(Baştarafı 1. Sayfada)

toplum polisi İsmet Çetin gelmedi. Haklarında "cürüm işleyenleri saklamak, soruşturmayı yanlış yola sevketmek, suç kanıtlarını değiştirmeye çalışmaktan dava açılan Emniyet eski Müdürü Mehmet Yalçın, toplum polisi eski müdürü Ayhan Özaslan, Mali Şube eski Müdürü Hüsnü Işıklı, Birinci Şube eski Müdür Yardımcısı Mustafa Peştemalcı, Toplum Polisi Hüseyin Saka ile kamuoyunu yanıltıcı bilgi vermekten soruşturma açılan eski İzmir Valisi Turgut Eğilmez Duruşmaya gelmediler.

ZÜRİH TIP FAKÜLTESİ RAPORU

Avukat Nevzat Akın, İstanbul eski Belediye Başkanı Ahmet İsvan'ın kardeşi olan Mehmet İsvan'ın yaralandıktan sonra tedavi edildiği Zürih Tıp Fakültesi Ortopedi Kliniğinin raporunu okudu.

Akın, Zürih Tıp Fakültesi Hastanesi Başhekiminin bizzat hazırlattığını belirttiği raporda, Mehmet İsvan'ın diz kapağının, bazı kemiklerinin ve liflerinin parçalandığı, ayrıca merminin içinde "siyanür" bulunduğunun anlaşıldığını söyledi. Raporda Siyanür'ün kesinlikle öldürücü etkisi olduğu, Mehmet İsvan'ın kan dolaşımına çok az oranda karışması nedeniyle ölüme yol açmadığı ancak, bir ömür boyu ateş yükselmelerine, bulantılara ve bazı organik değişimlere neden olacağı belirtildi.

Ayrıca raporda Mehmet İsvan'ın belki de ömür boyu iki koltuk değneği ile yürümek zorunda kalacağı ifade edildi.

TENGAZ SİLAHININ PROSPEKTÜSÜ İNCELENDİ

Öte yandan duruşmaya Av. Nevzat Akın tarafından olayda Toplum Polisi İsmet Çetin'in kullandığı daha sonra da Bornova Suphi Koyuncuoğlu lisesinin tuvaletine parçalayarak attığı Tengaz silahının prospektüsü incelendi. Prospektüste, Tengaz silahının ancak ve ancak 100 metre uzaklıktan korunma durumunda olan kişilere karşı kullanılabileceği, canlı ve açık hedeflere bu silahla ateş edilmemesi gerektiği belirtildi.

Nevzat Akın ayrıca, İsvan'ı yaralayan ve incelenen mermiye ait bazı fotoğrafları da mahkeme heyetine verdi.

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına sahibi: FERİT İLSEVER

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GURHAN ERTÜR
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

MERKEZ BÜRO: İSTANBUL
Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu
Yazı İşleri Tel: 26 52 44
İdare Tel: 26 54 37

ANKARA BÜROSU: Menekşe Sok. 33/5 Kızılay, Tel: 25 38 69
İZMİR BÜROSU: 857.Sok.Salihağa İş Hanı No: 509, Konak, Tel: 25 25 54
ADANA BÜROSU: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İş Hanı, Kat: 3, No: 16, Tel: 17 493.

YURT DIŞI BÜROLARI:

ALMANYA	FRANSA	BELÇİKA	İSVEÇ	HOLLANDA	İSVİÇRE
Hohenstaufen Str.4 6 Frankfurt M/1 Tel: 0611/74 70 38	11 rue Jean de Beauvais 75005 Paris Tel: 03 34 602	188, rue Josophat 1030 Bruxelles Tel: 00322-215 40 60	Luntmakargatan 58 11358 Stockholm Tel: 30 56 39	Bildstr-53 Utrecht Tel: 31 47 61	Montelly 68 1007 Lozan Tel: 24 59 13

ABONE ÜCRETLERİ:

Yurt İçi:	Yurt Dışı:
75 TL. (1 Aylık)	30 DM (1 Aylık)
225 TL. (3 Aylık)	90 DM (3 Aylık)
450 TL. (6 Aylık)	160 DM (6 Aylık)
900 TL. (Yıllık)	310 DM (Yıllık)

İLAN TARİFESİ

2.4.6. sayfalar	(Santimi)	250 lira
3.5.7. sayfalar	(Santimi)	300 lira
Yayın ilanı	(Santimi)	100 lira
" " (Yayın Sayfasında)		30 lira
Doğum, Evlenme, Ölüm	(5 Santim)	350 lira
Küçük İlanlar	(Kelimesi)	5 lira

22387—221

- **Sinciang gazetesi her gün Uygur dilinde 70 bin Kazak dilinde 20 bin, Moğol dilinde 2 bin, Han dilinde 220 bin nüsha basılıyor**
- **Feodallerin hüküm sürdüğü günlerde halkın yüzde 90'nının okuma yazma bilmediği bu bölgede bugün okur yazar olmayan kalmamış**
- **Radyo ve renkli televizyon Uygur, Han, Kazak ve Moğol dillerinde yayın yapıyor, kitaplar bütün azınlık milliyetlerin dillerinde basılıyor**
- **Her milliyet kendi dilini kullanıyor**

Dört dilde yayınlanan gazete

Önümüzde dört gazete duruyor. Dördü de 22 Ağustos 1978 tarihini taşıyor. Han yazısıyla dördünün de başlığı aynı. Ama altlarındaki yazılar farklı farklı.

Bunların hepsi Sinciang Gazetesinin farklı dillerdeki nüshaları. Sinciang Uygur Özerk Bölgesinin bu gazetesi dört dilde yayınlanıyor: Uygur, Kazak, Moğol ve Han dillerinde.

Gazetenin yazı işleri müdürü Lin Fu ve dört ayrı dildeki yayını yürüten dört yardımcısı ile görüşüyoruz: Uygur Fettullah, Kazak Alişan Can, Moğol Bağasan ve Hanlı Vang Ceng-kuo.

Lin Fu, "Kurtuluştan önce bu bölgede yaşayan halkın yüzde 90'ı okuma yazma bilmiyordu. Ama kurtuluştan sonra büyük bir seferberlik başlatıldı. Bu kampanya içinde herkes kendi ana dilini okuma yazmayı öğrendi. Bugün bölgedeki birkaç yaşlı dışında okuma yazma bilmeyen kimse bulamazsınız" diyor.

Bizim milli eğitim seferberliğini düşünüyoruz. 50 yıla yakın bir sürede Türkiye'de okuma yazma bilenlerin sayısı yüzde 50'yi biraz aşmış. Sinciang Uygur'da ise on yılda herkes okur yazar olmuş.

"Milletler - Resimlik zornal" dergisi, her ay yayınlanıyor. Çin'deki bütün milliyetlerin kullandığı dillerde basılıyor. Halkın yaşayışını, özellikle azınlık milliyetlerin kazandığı başarı yansıtılıyor (üstte).

Sinciang gazetesi her gün dört dilde yayınlanıyor. Önemli haberler, dördünde de aynı. Ama diğer haberlerde her milliyetin özel ihtiyaçları dikkate alınıyor. (Sağdaki fotoğraf).

Ayrıca Çin'de yaşayan 55 milliyetin dilinde cesitli dergi ve gazeteler yayınlanıyor. (Soldaki fotoğraf).

Uygurların değişen alfabesi öğrenimi kolaylaştırdı

Fettullah söze karışıyor, "Aslında" diyor, "eskiden biz Uygurlar Arap alfabesi kullanıyorduk. Bu yüzden okuma yazma öğrenmek oldukça uzun zaman alıyordu. Ama kurtuluştan bu yana dilimizi ve yazımızı geliştirmek için derin araştırmalar başlattık. Bunun sonunda 1975'te alfabemizi değiştirdik Şimdi biz de Kazak, Tatar, Özbek, Tacik ve Kırgızlar gibi 32 harfli bir latin alfabesi kullanıyoruz. Bu bizim kendi dilimizdeki ses özelliklerini daha iyi yansıtıyor. Üstelik öğrenmesi daha kolay. Birkaç ayda çocuklar okuma yazma öğreniyorlar. Şimdi eskiden okuma yazma oğrenmiş olanlara da yeni yazıyı öğretiyoruz."

Kullanılan alfabe bizimkinden biraz farklı. Ç ve Ş yerine Q ve X kullanılıyor. Orta Anadolu lehçesinde kelime sonlarındaki "NG" sesini aynen yazıyorlar. Yumuşak G için kendilerine özgü bir harf geliştirmişler. Böylece seslerin büyük bir kısmını yazı diline aktarabilmişler.

Uygurların bazı kelimeleri kullanışları da bizden farklı. Ama bununla birlikte "Amerikan cihangirliği ve Sovyet sosyal cihangirliği", "doktorhane" dedikleri zaman neyi ifade etmek istediklerini anlıyorsunuz. Süt, çay, sıcak, serin, soğuk gibi kelimeler ise aynı. Tavuk "tohug", balık "bılığ", karpuz "Tarpuz" olmuş.

Bir de şaşırtmacalar var. Bir Uygur size gülden söz ederse, bilinki bildiğimiz gülden değil, genel olarak çiçeklerden söz ediyordur. Çünkü Uygurcada "Gül" "çiçek" anlamına gelen bir kelime. Evin odası Uygurcada "hane". "Benim üç odam var" derseniz, bu "benim üç sarayım var" anlamına geliyor, çünkü oda ise uygurcada saray demek.

Bir de duvarda yazıl sloganlarda sürekli "küreş kılmak" sözünü gördük. İlk bakışta bu, insana "güres etmek" gibi geliyor, oysa Uygurcada "mücadele etmek".

Her milliyetin özelliğine göre gazete

Gazete üzerine konuşurken laf dağılmış, buralara gelmiş. Tekrar gazete konusuna dönüyoruz.

Lin Fu, "İşte" diyor, "halkın okuma yazma düzeyindeki bu gelişmeye uygun olarak biz de bütün bu bölgede yaşayan, halkın ihtiyacını karşılayacak bir gazete çıkarmaya çalışıyoruz. Aslında burada gericilerin yayınladıkları eski bir gazete vardı. Ama bu bölgenin kurtuluşundan sonra biz bu gazetevi yeniden düzenledik ve halk için yayınlamaya başladık.

Her gün gazetemizin Uygurcası 6 sayfa olarak 70.000, Han dilindeki 4 sayfa olarak 220.000, Kazakçası 4 sayfa olarak 20.000, Moğolcası 4 sayfa olarak 2,000 adet basılıyor."

Alişan Can "Dört dildeki nüshalarda da ülke içi ve uluslararası olaylarla ilgili haberler aynı" diye alıyor lafı. "Ayrıca her dildeki baskıda o milliyeti ilgilendiren haberlere ağırlık veriyoruz. Örneğin Uygurcada tarım Kazakça ve Moğolcada hayvancılık haberleri önemli yer tutuyor. Çünkü bu milliyetlerden halkın büyük kısmı bu işlerle uğraşıyor."

Herkes kendi dilini kullanıyor

Peki, diyoruz, bölgede başka milliyetler de yaşıyor, onlar ne yapıyorlar? Onların dil sorunu nasıl çözülüyor?

Lin Fu, "Her milliyet, devletle olan ilişkilerinde olsun, kendi içinde olsun kendi dilini kullanmada özgür. Gazeteye gelince şu anda bu dört dilde yayınlamamız şimdilik ihtiyacı karşılıyor. Çünkü Tacik, Kırgız, Özbek ve Tatar dilleri Uygurca ile aynı aileden ve bu milliyetler fazladan bir eğitime ihtiyaç olmadan birbirlerinin dilini iyi anlıyorlar. Aslında Kazakça da aynı aileden ama, bölgede çok sayıda Kazak yaşadığı için onlar için ayrıca yayın yapıyoruz.

Başta Huiler olmak üzere diğer milliyetler ise çoğunlukla Han dilini kullanıyorlar.

Moğolların dili tamamen ayrı, bu nedenle de onlar için ayrı bir gazete yayınlıyoruz.

Bu arada bazı dillere özel özen gösteriyoruz. Sipo dili bunlardan biri. Bölgede 20.000 kadar Sipo var, ama bunlar hep dağınık yerlerde oturuyorlar. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi bu dile özel dikkat gösterilmesini istedi. Çünkü Sipoların kullandığı dil, Çin tarihinin önemli bir bölümünde resmi dil olarak kullanılmış. Bu nedenle tarihi belgelerin incelenmesi açısından çok önemli. Bunun için Çarpar ilçesinde Sipo Dilini Geliştirme Enstitüsü kuruldu."

Dört dilde renkli televizyon yayını

Çin'de bütün milli azınlıkların kendi dilinde "Milletler" diye renkli resimli bir dergi yayınlanıyor. Ayrıca "Sinciang Edebiyat" diye bir dergi var, burada bütün bölge azınlık milliyetlerinin sanat eserleri yayınlanıyor, sanat faaliyetlerine ilişkin haberler veriliyor.

Her milliyetin kendi dilinde yayınlanan kitap ve dergileri de her kitapçı dükkanından almak mümkün.

Radyolar ve televizyon Uygur, Han, Kazak ve Moğol dillerinde yayın yapıyor. Televizyon yayını renkli ve günde üç saat. Daha çok eğitim yayınları ağırlık taşıyor. Ayrıca iki ya da üç akşamda bir film oynatılıyor televizyonda.

Radyo ise Çin'de her ailenin evine girmiş. Nereye gittiysek, Gobi ortasında tarım emekçilerinin evlerinden kazak çadırlarına kadar, her yerde transistorlu radyo gördük.

Fettullah'a gericilerin Uygur kültürünün yokedildiği yolundaki görüşlerini anlatıyoruz. Fettullah "Çok değişik bir yoketme yöntemi olmalı bu" diyor. "Hergün Uygurca gazete yayınlanarak, Uygurca sanat eserlerini teşvik edip yayarak, Uygurca radyo televizyon programları yaparak, okullarda Uygurca öğreterek, Uygur dilini ve kültürünü geliştirerek yok ediyoruz herhalde". Sonra birden ciddileşiyor: "Evet" diyor "Halkın kendi kültürü geliştikçe, Alptekinlerin gerici sözde kültürü ortadan kalkıyor. Biz halkın kültür mirasına sahip çıkıyor, onu ilerletiyoruz. Gericilerin kültürünü ise tarihe terk ettik."

YARIN: Cennet Gölünde tatil

Atlık Doktorhane

Bu Uygurca "atlı hastane" demek. Salgın hastalıkların kol gezdiği, binlerce insanı öldürüp götürdüğü günler geride kalmış. Bugün her üretim ekibinde "yalınayak doktor"ların, her üretim tugayında "sağlık odalarının", her komünde hastanelerin bulunduğu Sinciang'da büyük salgınlar yok olmuş. Çiçek, sıtma, kolera, verem gibi hastalıkların izi silinmiş.

Tanrı Dağlarının dik yamaçlarında sık sık bütün malzemelerini atlara yüklemiş gezici sağlık ekiplerini görmek mümkün. Bunlar hayvanlarını otlatmak için yaylaya çıkan bölge halkının düzenli sağlık kontrollerini yapıyor, onlara gerekli ilaçları veriyor, hatta gerekirse, anında ameliyat bile yapabiliyorlar.

Bu ekiplerde çalışan personelin büyük bir kısmı Sinciang Tıp Enstitüsünde yetiştiriliyor. Tıp Enstitüsü, Sinciang'daki yedi üniversite ve yüksek okuldan biri. 1956 yılında Urumçi'de açılan bu okulu bugüne kadar 2568 genç bitirmiş. Halen 637 öğrenci okuyor. Bu yıl da 450 yeni öğrenci daha aldılar.

1567 doktor ve öğretmenin çalıştığı bu okulda bir yandan genç doktorlar yetiştirilirken, bir yandan da halk tedavi ediliyor. Sağlık, bakım gibi kavramların bilinmediği bu bölgede, Enstitü açıldığı günden bu yana 7 milyon kişinin bakımını, 250,000 kişinin tedavisini yapmış.

Tanrı Dağlarına tırmanmakta olan bir "atlı doktorhane". (üstte) Bir Kırgız "yalınayak doktor" komün üyesini tarlada tedavi ediyor. "Yalınayak doktor"lar, orta öğrenimden sonra gördükleri eğitimle sağlık memuru haline geliyorlar. Bir yandan tarlada, bahçede çalışırken, bir yandan da halkın sağlığıyla ilgileniyorlar.

Urumçi'nin merkezindeki yeni bir büyük mağaza. İçinde bisikletten kol saatine, radyodan televizyona, giyecekten çocuk oyuncağına, ayakkabıdan yiyecek maddelerine kadar herşeyi bulmak mümkün. Günün her saatinde arı kovanı gibi işliyor. Çatıda Han ve Uygur alfabeleriyle "Yaşasın Çin Komünist Partisi" yazıyor.

Urumçi'nin sokakları

Sinciang-Uygur Özerk Bölgesinin başkenti, Urumçi. 30 yıl önce 80.000 kişilik nüfusu, iki caddeye açılan küçük küçük sokaklar boyunca dizilen kerpiç evleriyle büyücenek bir kasabayı andıran Urumçi'nin yüzü bugün çok değişmiş. Nüfus on kat artarak 800.000'e yükselmiş. Gelişip genişleyen kentin dış mahallelerinde büyük fabrikalar yükseliyor. Halkın büyük kısmı yeni inşa edilen blok apartmanlarda oturuyor.

Ama Çin'in diğer kentlerinde olduğu gibi, Urumçi'de de eskiden kalma işe yarayan ne varsa değerlendirilmiş. Bir yetkili, "İlkemiz yıkmak değil, ne kadar eski olursa olsun o yapıdan bir yararlanma yolu bulmak" diyordu.

İşte bu anlayış nedeniyle, büyük modern çok katlı çarşıların yanında, eski dükkanlar da canlılığını koruyor.

Şehir merkezinde kurulan pazarlara da rağbet fazla. Köylülerin kendilerine ait küçük topraklarında yetiştirdikleri ürünleri getirip sattığı bu pazarı, meyva, sebze satıcılarıyla dolu. Soğan, elma, kavun, karpuz, biber kaldırımlara kadar taşıyor.

Ayakkabınız delinir, çantanızını sapı kopar, pantalon ya da ceketiniz sökülürse, çözümü çok kolay. Her mahallede kollektifler halinde örgütlenmiş, terziler, çanta veya ayakkabı tamircileri halka hizmete hazır. Yazın sıcağından yararlanan bazı sanatkarlar ise tezgahlarını sokağın köşesinde gölgeliğe kuruvermişler: İşte Urumçi sokaklarından bir görünüm: Seyyar ayakkabı tamircisi.

56 "AĞAÇ DEVRİLİNCE DALLAR VE YAPRAKLAR DA KURUR"

Han Lao-liu'nun kaçışı ve tekrar yakalanışı haberi köyde bir bomba gibi patlamıştı. Köylülerin bir araya geldikleri her yerde heyecanla bu konu tartışılıyordu.

İki haftadan beri brigadaların toplantılarında oluşan kaynama süreci, köy sakinlerinin bilinçlerini olgunlaştırmıştı. Korkuları geçmiş, cesaretleri yükselmişti. İçlerinde en faalleri devamlı kundak sokmuşlar ve şimdi bu yüzden, köylülerin hiddeti parlak alevler gibi parıldamaya başlamıştı. Aslında, Han Lao-liu'nun yüzlerce ve yüzlerce mezalimi yanında, küçük çobanın dövülmesi nisbeten önemsiz bir cürüm sayılırdı.

Binlerce yıldan beri Çin'in ilerleyişini köstekleyen feodal sistem, intikam alevleri içinde yanıyor ve alevlerin arasından yeni bir toplum yükseliyordu. Köylülerin nesiller boyunca biriken kinleri bu ateşi besleyen çıraydı.

Han Lao-liu'nun yakalandığı aynı günün akşamı, propaganda birliği ve köylü birliği, militanları bir toplantıya çağırdı. Toplantı Cao Yi-lin'in sebze bahçesinde kabak fidelerinin arasında yapıldı.

Canlı bir tartışma başladı. Bazı dakikalarda aynı anda bir kaç kişi birden ve hatta bir kaç grup birden ateşli bir tavırla söze karışıyorlar ve bir ses kalabalığı havayı dolduruyordu.

Konferansı yöneten Cao Yi-lin araya girerek seslendi:

"Hepiniz birden bağırmayın. Hiç bir şey anlaşılmıyor. Bir kişi sözünü bitirince bir başkası başlasın."

"Han Lao-liu'yu daha sıkı bağlamalıyız." dedi Bai Yi-şan. "Yoksa halk huzursuzlaşıyor ve bize kızıyor."

Sonra Başkan, arabacı Sun'a söz verdi.

"Han Lao-liu'nun pis kokulu orospu avratlarını da bağlamalıyız." dedi ihtiyar Sun. "Bağlayım ki bizim avratlar da onlarla hesaplaşsınlar. İki grup halinde mücadele etmeliyiz."

Cang Cing-çiang itiraz etti: "Bu olmaz. İki grup halinde mücadele edersek güçlerimizi bölmüş oluruz ve her şey arap saçına döner. Han Lao-liu'yla hep beraber hesaplaşmalıyız. Ağaç yıkılırsa dallar ve yapraklar da kurur."

"Sen daha fazla nöbetçi dikmelisin, Bai. Bu iş çocuk oyuncağı değil" diye yalvardı Güo Züanhay. "Mücadele sırasında da asayişi korumalıyız. Toprak ağası yüzünden çile çeken herkes, öne çıkıp içini boşaltmalı, delilller öne sürmeli ve namussuzun cinayetlerini suratına çarpmalı. Sonra bir başkası onun yerine geçerek şikayetlerini sayıp dökmeli."

Bai Yi-şan'ın sesi duyuldu:

"Vurmak serbest mi?"

Cao Yi-lin bir karşı soru sordu:

"Uzun sopalı Han seni hiç dövmedi mi?"

"Tabii dövdü!" diye köpürdü Bai Yi-şan.

"Peki sen onu pamukla mı tutacaksın şimdi?" diye gülerek sordu Cao.

Bai Yi-şan orada bulunanlara teklifte bulundu: "Yarın herkes toplantıya uzun bir sopa getirsin. Uzun sopalı Han'ı uzun sopalarla yargılayacağız. Dişe diş, göze göz."

Başkan, Yüzbaşı Siyao ile bir süre alçak sesle konuştuktan sonra ilan etti:

"Şimdi toplantıyı kapatıyorum. Yarın açık mahkeme olacak ve bu sefer Han avlusunda yapılacak. Kahvaltınızı biraz erken yapın ve mümkün olduğu kadar erken gelin. Geç başlamayalım."

Konferans sona erdikten sonra, militanlar üyelerle konuşmak üzere derhal kendi hücrelerine gittiler. Bu üye toplantılarının bazıları akşamın geç saatlerine kadar sürdü, hatta bir kaçı gece yarısına kadar devam ettiler.

Daha aynı gece köylü birliğinin üyeleri sağlam sopalar aramaya giriştiler. Fakirler, bilinçleri olgunlaştıktan sonra artık korku nedir unutmuşlardı ve görevlerini biliyorlardı.

(Devamı var.)